

211639

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14
సంపుటము ౧౪

జెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 4-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ అక్షయనామనవత్సర ఫాల్గుణమాస శుద్ధ ప్రథమ.

No. 281
సంచిక ౨౮౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియ్యున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటచేసిన తరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ది బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ మిల్స్ లిమిటెడ్, బెజవాడ.

పై కంపెనీకి పేర్చు క్యానువాసింగు ఏజంట్లుగా నున్న పిసిపాటి వున్నకోటయ్యగారిని తప్ప,
మ.రా.రా.శ్రీ, రాయ్యతు సుబ్బయ్య, బెజవాడ, వేలమూరి కాళిదాసు, తెనాలి, గార్లను సదరుపని
యిండి తొలగించినాము. యిక మీదట వారలకిచ్చు దరఖాస్తుసాముకుగాని మరెవరి యితర వైకము
చకు గాని వారు మీకు బ్రోకరు రశీదులు యిచ్చినప్పటికి, పై కంపెనీకి ఎంతమాత్రమును బాధ్యతలేదు.
మరియు మాచే నామోదించబడని ఏజంట్ల చర్యలకును పై కంపెనీకి బాధ్యతలేదు.

మెయిను. కెనాల్స్ రోడ్డు,
బెజవాడ 25-2-1927.

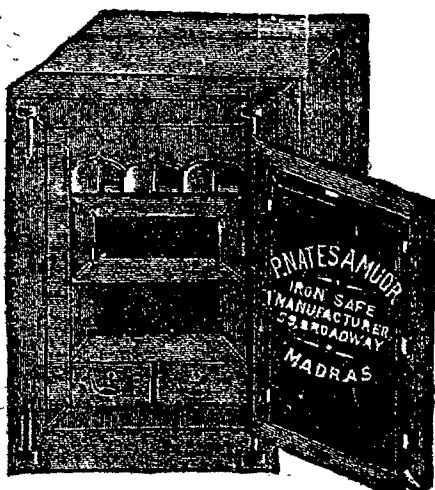
గూడూరి లక్ష్మణరావు, బి. ఏ,

మేనేజింగ్ ఏజంట్ అండ్ డైరెక్టర్.

స ర న ము

దృ ఢ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పటిమోస్తరు ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప
పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా
యిన్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రైటరు, 5కి బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు.
బరన్ అందు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు
వని రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులవారు. కై నుమిల్లుకు కావలసిన

పిలండర్లు, సోఫ్టింగు నట్లులు పరస్పరముగా యువ్వబడును. కుబ్జకాయనీ శ్రేణి, పెద్దనాయకన్ పేట ముద్రాగు. మెషి
నులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చినతయారుచేసియివ్వబడును. ఈ త్రైముఖ ప్రాసిన బయలు
ప్రాయబడును.

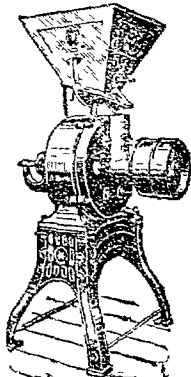
కావలెను.

అహింస, భూతదయ, శాకాహార జీవనము
లను గూర్చి తెలుగున ఉపన్యసింపగలవారు ఆంగ్లము
హిందీభాషలు తెలిసినవారు ముఖ్యముగా తీసుకొన
బడుదురు. దక్షిణయిండియా హ్యూమనిటేరియన్
లీగు గౌరవ కార్యదర్శికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవ
లెను. 436 మింటువీధి, సాపుకారుపేట, మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రతిక చదువరులకే

3382 చంద్రకళ నాటకము 8 అ. తెనాలి రామకృష్ణ కవి
చరిత్ర పే. 128. 8 అ కాళిదాసు చరిత్రము 144-8 అ.
శ్రీ నాథకవిచరిత్రము 141 పు. 8 అ. వేమలవాడ భీమకవిచరి
త్రము 8 అ. రు 1 కి పై ఆర్డర్లకు పోస్టేజీ మేము భరింతుము.
3282 ది ఆల్బర్ట్ పవర్ ప్రింటింగ్ పర్క్స్, కాకినాడ.

MACHINERY. 3392

Just Grinding Mills—
With ball bearings & self-
sharpening stones.
Disintegrators — Latest
types.
Rice Machinery of every
description.
T. & O. Brand Belting—
Special cotton and special
Solid-woven hair.

Water Works fittings—Meters, valves etc.

Coffee Hand Mills—Latest improved designs.

White Artistic Cements.

Sole Agents for the...
THAKAR & CO.
20-22, Elphinstone Circle Fort, Bombay.

SAMUEL & Co. Engineers.
San Thome, Madras

అయిల్ ఇంజనులు, పంపులు, రైసుమాల్షిన్లు, మెర్సిన్లు, అయిల్ మిల్లులు, చెఱకుమిల్లులు, అచ్చుమిషనులు, ఇనుము పోతలు మొదలగునవి కరణముగా అంద చేయబడును. ధరల వివరములకును, కేటలాగునకును వ్రాయుడు.

సామ్యుయల్ ఆండు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు
3487 శాఖోము, మద్రాసు.

ఏల వు ప యో గిం ప రా దు.

ఈ క్రింద పేర్కొనిన అద్భుతమైన ఔషధములను వుపయోగింపుడు.

- నేత్ర రోగములకు** - "అఖ్యాకుర"ను ఉపయోగింపుడు.
- తామరకు** - "కురెయిన్"ను "
- శ్వాసకాసరొగములకు** - "ఆస్మాక్యూర్"ను "
- బలమునకు** - "స్క్వెర్స్ ఎమల్షన్ ఆఫ్ కాడ్ లీవర్ ఆయిల్"ను "
- టానిక్ లకు** - "నెర్వేస్ టానిక్ మాత్రల"ను "
- "పారిష్ కెమికల్ ఫుడ్"ను "
- "ఈస్ట్ స్క్వెర్స్ సిరప్"ను "
- "సిరప్ ట్రైపో ఫాస్ఫేట్స్ ఆఫ్ లైము"ను "
- "జిన్"ను "
- గనేరియాకు** - "లికర్ శాంటల్ ఫ్లావా సి. కొవెయిబా కంబుచు"ను "

మా ఔషధము లన్నియు, శాస్త్రోక్తముగా మా ఆధునిక ఔషధశాలలో తయారుచేయబడినవి.

గనుక చాలా నవీనమైనవి, కోరినవార్లకు కేటలాగు పంపబడును.

N. POWELL & Co., CHEMISTS, BOMBAY.

వూర్ణ చంద్రోదయము.

బంగారముతో చేయబడినది. బలహీనుల పాలిటి కల్మషము వ్యాధులపాలిటి జ్వరము, మేహములు, తుయ, పాండువు, పురాణజ్వరములు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, బలహీనులకు, శ్వాసకాస, అజీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, శరీరోగము, శుక్లనష్టము, కుసుమవ్యాధులు, మొదలగు సమస్తవ్యాధులను ఖచ్చితముగా గాక, శాంతిని, బలమును పుష్టిని, వీర్యవృద్ధిని గలిగించు అద్వితీయమయిన ఔషధరాజము. కులం 1-కి రు. 12-0-0 20 మాత్రల సీసా రు. 2-8-0 3851 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0 క్యాలండరును క్యాలెండరును ఉచితము. పి. జి. ఏ. ఆండు కంపెనీ, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఆటంక పరచుటకు దురంఛట

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని }
దీనిని } లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు } నిజమును }
ఉపయోగించి } గ్రహింపుడు.

Regd TradeMark

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుసుమపువ్వు మొదలగునవి శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడినవి. కాంబూలముతో గాని, విడిగాగాని ఉపయోగింపవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలవడికము, ప్రకల్లల ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, క్షేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయుధము వంటిది. అనుపాన పత్రముగా ఉపయోగపడును. కాల, దేశ, వయస్సు భేదము లేక అనేక సం|| రమలనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమువంటిది. 250-300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0 4 0, పొద్దుఖర్చు 0 4 0, పొద్దుఖర్చు సహా 6 కి రు. 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రు. 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు: - మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అమూల్యమైన సుగుణము చూచి బహుదనండు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది. ముసాఫీరులకు మా వర్తక గుఱుతునుచూచి తీయుడు. ప్రతివూరిలోనున్న పరి దుకాణమునందు దొరకును. బివగ్గరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫెసరు,

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

ప్రస్తుత శాసనసభలు

ఉన్నవ ల్యూటీనానారాయణగారు

శాసనసభల పరిస్థితులు చాల క్లిష్టముగ నున్నవి ఒకవైపు నోచేంజర్ల ఎగతాళిలు రెండవవైపు రెస్పాన్సివ్ వాదులసమ్మెట పెట్టెలు మూడవవైపున హిందూమహమ్మదీయుల అంతఃకలహములు ప్రస్తుత పరిస్థితులను మరింత క్లిష్టపరచుచున్నవి. గోవా తీర్మానము అభిప్రాయ భేదములకు చోటిచ్చుచున్నది. కొందరు నోచేంజర్ల కాంగ్రెసు తీర్మానమునుబట్టి మంత్రుల జీతములను త్రోసివేయవలసినదను నిర్బంధము లేదని వాదించుచున్నారు. వీరియుద్దేశ మేమయినను వీరివాదము నిరాధారముకాదు. తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములలోను మంత్రుల లేర్పడిపోయినారు. హిందూమహమ్మదీయ తగాదాలవల్ల బంగాళములోను స్వరాజ్యవాదులకును కాంగ్రెసువాదులకును గల భేదములేత మధ్యరాష్ట్రములలోను మంత్రులను త్రోసివేస్తుంటే కవశాశము గలిగియు వీలులేకపోయినది. బీహారులోగూడ విశేషములు జరుగబోవునని తోచదు.

మదరాసు శాసనసభలో స్వరాజ్యవాదు లెక్కువమంది కలరు గాని మెజారిటీ మాత్రముకాదు. గవర్నరుగారు మొట్టమొదట వీరినే ఉద్యోగముల స్వీకరింపవలసినదని కోరిరి గాని స్వరాజ్యవాదులు ధర్మబద్ధులై ఉద్యోగముల నిరాకరించిరి. శ్రీవారు జస్టిపార్టీకి మంత్రిపదవుల నీయక స్వరాజ్యవాదుల సహకారము పొందగలరను హేతువుతో స్వతంత్రవాదులకు మంత్రిపదవుల నిచ్చిరి.

శాసనసభవారు మంత్రులజీతముల సంగీకరింపనియెడల ప్రస్తుత మంత్రివర్గము పడిపోవును. వీరు పోయినయెడల జస్టిసు వారు ఆస్థానమునకు వత్తుకేమోయని శాసనసభ్యులలో కొందరికిని ఇతరులకును భయము. కొందరు నోచేంజర్ల ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునేనిలిపి ఖిద్దరు మొదలగువానికి సహాయము పొందవలయునని యున్నది. స్వరాజ్యవాదులలో చాలమందిసభ్యులకు వనస్సుతో ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును కూల ద్రోయవలెననిలేదు జస్టిసుపార్టీవారు నామంత్రివర్గమును కూలద్రోసి తమలోనుంచి చీలిపోయినందుకు ప్రస్తుత బ్రాహ్మణేతర మంత్రివర్గమునకును వారికుద్యోగముల నిచ్చినందుకు గవర్నరుగారికిని బుద్ధిజెప్పవలయునని యున్నది. వారు స్వరాజ్యవాదులతో చేతులుగల్పి మంత్రివర్గమును కూలద్రోయుటకు రాయబారములు జరుపుచున్నారు. వీరియుద్దేశము ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్మూలించవలయునా? లేక ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును కూలద్రోయుటయేనా?

మదరాసులో తెలుగు అరివము మొదలగు నాలుగు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘము లున్నవి. వీరిలో తెలుగుకమిటీ వారు మంత్రులను కూలద్రోయవలసినదని తెలుగు సభ్యులకు ఆజ్ఞ నిచ్చియున్నారు. తక్కిన మూడు కమిటీలవారును మొదల కండ్లూరకున్నారు. తక్కిన సభ్యులు మంత్రుల కనుకూలముగ ఓటు వేస్తేయెడల తెలుగుసభ్యులు ప్రతికూలముగ ఓటు వేయవలసి వచ్చును.

శాసనసభ్యు లేమిచేయుదురు? జస్టివారు అధికారము నకు వచ్చినను స్వతంత్రులు వచ్చినను మంత్రుల జీతముల త్రోసి వేయుటయే యుక్తమని కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించురా? కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము మంత్రుల త్రోసివేయవలసిన అవసరములేదని ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును బలపరచురా?

తెలుగు శాసనసభ్యులు తెలుగు రాష్ట్రీయ కమిటీవారు చేసిన గుంటూరు తీర్మానము అనవసరమయిన బాధలు గలిగించునని తలంచుచున్నారు. ఈతీర్మానమును రద్దుచేసి ఊరు కొనుటయా? చేయవలసినదేమి?

శ్రీయుతులు ప్రకాశముగారును శ్రీనివాసయ్యంగారును పలుకుటలేదు. మంత్రివర్గమును బలపరచే యెడల అంతటితో పోవునా? వారికి అడ్డముల నెందుకీయ్యవలెను? తాలూకా మునిసిపల్ బోర్డులకు కాంగ్రెసు తరఫున అభ్యర్థుల నిలుపుడు రా? జనుల కేమని జవాబిత్తురు?

జస్టిసుపార్టీవారు తిరిగి అధికారమునకు వస్తారని భయము చాలామందికున్నది. ఏకారణముచేత నయినను మంత్రులను బలపర్చవచ్చునని అభిప్రాయపడే యెడల లోకమాన్యునియొక్క రెస్పాన్సివ్ వాదమునే ఆంగీకరింపవచ్చును. మాళవ్యా, లజపతిరావు, ఖేల్కారు, జయకారు, మాంజీ మొదలగు మహాత్ములతో తగాదాలు నశించి వికమత్య మేర్పడును గదా.

సిమ్లా ఎక్స్ ప్రెషను

ఇండియా ప్రభుత్వము ఏప్రిల్ 2 వ తేదీన ఢిల్లీనుండి సిమ్లాకు మార్చబడునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గురుకులములో నాంధ్రులకు సౌకర్యము.

(కేశవదేవజ్ఞాని, గుంటూరు)

సాధారణముగా గురుకులములో ప్రవేశించు బ్రహ్మచారి కులకంఠుకు హిందీభాష చేరిసియుండవలయునను నియమము కలదు. దక్షిణ భారతీయులకు భాషాభేదముచే చాలదురవస్థ కలుగును గాన హిందీభాషయందు దవరివయులగు నాంధ్రులకు కులలేదైన ప్రత్యేకపదుపాయము నేర్పాలి. చేయవలసినదిగా గురుకులాచార్యులకు వ్రాసియుంటిని. అందులకు ఫిబ్రవరి 28 తేదీని వారొకయు తరమును వ్రాయుమనందులో ఈ సంతకము నూతనముగా బ్రవేశించు ఆంధ్రవిద్యార్థుల కానియ మము దొరిగించి చూడుమానములవరకు హిందీని నేర్చుట కొక యుపాధ్యాయుని ప్రత్యేకముగా నియమింతుమని తెలిపియుండిరి ఇందుచే హిందీరానిది మాబాలకు లిచ్చుట తమపనిపాట లేవిగయుగా నిర్వహించుకొందు రాయని యాంధ్రోద్యమ జెందు వార లీ ప్రత్యేకసౌకర్యము విని సంతృప్తి జెందెదరని మాయాశయము.

అస్పృశ్యవిద్యార్థులు

అ స్పృశ్యుల ను వారు సమస్తభారతవర్ష మనందును గలరుగాని దక్షిణభారతమునందువారి పరిస్థితి చాల గుం తాపకరముగా నున్నది వారిని సంస్కరించుటకేదైన మంచి యుపాయముకలదాయని యోచించినచో వారికి మంచివిద్యా బుద్ధులు, నాగరికత మన్నగునవి నేర్చుటే యుత్తమము. గురుకులము ప్రాచీన విద్యావిధానమునకును, ఆచారవ్యవహారముల కును కేంద్రమునట నిస్సంశయము కానమామిత్రులలో కొందరు వీలయినచో ఒకరిద్దరియస్పృశ్యవిద్యార్థులను గూడ తీసికొనివెళ్ల వలసినదని మాతోముచ్చటించిరి అన్న వైప్రములకు నోచకయు పవాసములచే కాలముగడుపు యానిరసబాలకు లేవిధమున మాసి కనల్కములు మున్నగువాటికై ధనము చెల్లింపగలుగుదురు? ఈలోటును తీర్చినెంచిరేని, ప్రస్తుత మాంధ్రదేశమునందెందరో యాయుధ్యమనునందు సానుభూతిని జూపుచుండిరి వీర లొక్కొక్క విద్యార్థికిగూ వార్షికపన్నును భరింపనున్నట్లుగూ ట సమంజసము. ఇది యే మంతభారముగాక వార్షికముగా రు 180 రాలేయగును

ప్రస్తుత మంతభన మిచ్చినయెడల నొకమంచియుపాధ్యాయుడు దినమున కొకగంట చొప్పున సంవత్సరమునవరకు విద్య నేర్పగలడు. కాని గురుకులములో నో యాధనముచేతనే విద్యార్థి కగు అన్న వైప్రములకును, నివాసగృహము మొదలగు సౌకర్యములకును ఏర్పాటు చేయబడును.

గురుకులయాత్రికులు:-

గురుకుల జయంతి, హరిద్వారపుండ్రుల మంభమేళము రెండును కలసివచ్చుచే యనేకమందాంధ్రు లావేడుకను సందర్భింప కృతోత్సాహులైయుండిరి ఇందుచే ఏమార్గనం దచ్చటికి వెళ్లవలయును? రాకపోకల కేమాత్రము వ్యయమును ననిగూడ నన్ను ప్రశ్నించియుండిరి. గురుకులార్థము మార్చి 16-న తేది నుండియు ప్రారంభమగును మంభమేళముగూడ నిప్పటినుండియే జరుగుచుండును గాన మార్చి 8, 9 తేదీల కిచ్చటినుండి బయలుదేరివలయునని నూచించుచున్నాను ఇక్కడనుండి బెజవాడ, హైదరాబాద్, మద్రాస్, నుండి జి. వి పిలైన గుండాడిల్లి మీదుగా హరిద్వారము చేరవలయును. బెజవాడనుండి హరిద్వారమువరకు దాదాపు రూ 28 లగును. మెయిలులైనచో నొకన రు 8-0-0 లెక్కింప లెగులును. ఈవిధముగా రాకపోకలకు దాదాపు రు 70-0-0 లగును ఒకనెలవర కొకమనుష్యునికి ఖాజ నాదులకు రు 80-0-0 లగును. ఈయాత్ర చేయువారిలకు రు 100-0-0 ఆవశ్యకము తిరిగివచ్చునపుడు ఢిల్లీ, మధుర, బృందావనము, ఆగ్రా, కాశీ, గయా, కలకత్తా, జగన్నాథము మొదలయినవి చూడ నభిలషించిరేని ఇంకను రు 50-0-0 లు తగులును.

యాత్రికులందరు కలసి బెజవాడలో ప్రత్యేకముగా నొకటి రెండు షేట్లెలను రిజర్వు చేయించుకొనినచో యీడ్వర్ ప్రయాణమునకు చాల అనువుగా నుండునని మాయాశయము.

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదవిద్యను లను శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి లభ్యమగునట్లుచేయ దలచెట్టి అర్ధరసాయనసామును సులభి నారు. ఆయుర్వేదవిద్యను స్వీయ యిచ్చట దొరకును. కేటలాగు కొరకు వ్రాయుడు.

2126 అర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల కృష్ణ.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు

శ్రీ ఆంధ్ర, ఉడయవరుల చరిత్ర అను శ్రాతనాటకము పూర్తిగా తయారైనది. శాశ్వత నూయొక్క దశావతార నాటకమును ఇదివరలో మీరు చూచియుండిన ద్వారాచేసి మరల నొకమారు చూడుడు. చూడని పక్షమున ఈ కడపటి తరుణమును పోగొట్టుకొనకుడు. దీనిని గుఱిచి అధికముగా వ్రాయనవసరములేదు.

మదరాసు కోట మైదానమున నుండు ఎస్పల్ నేడు నాటక కాలలో

ప్రతిదినము 6-2-1927 తేదీనుండి కొన్ని దినములవరకు మూతమే.

దశావతారమును ప్రదర్శించెదరు.

సాయంకాల ప్రదర్శనము:- ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంట

రాత్రి ప్రదర్శనములు:- ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంట

చూకంపెనీ బోర్డుగల దుకాణములన్నిటి యందును దశావతారము పుస్తకమును టిక్కెట్లను విక్రయించబడును.

ప్రవేశ కట్నములు రూ. 3, 2, 1, 0-8-0. 3201

నైకలును తయారు చేయుటయందు దొక నూతనపద్ధతి.

వర్తకునికి లాభకరమైనది స్వంతదారునికి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

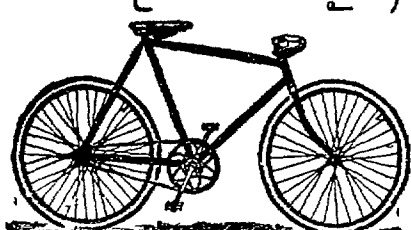
హార్ క్యూల్స్ నైకిట్లు పలురంగులలో తయారు చేయబడినది.

(బ్రిటిష్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమితముగా తయారగుటచే

చౌకగా విక్రయించుటకు వీలైనది)

611

వేరునందు హార్ క్యూల్స్

జలమునందు హార్ క్యూల్స్

1-కి ధర రూ 83 లు మాత్రమే

ఎటుచు, ఆకుపచ్చ, నివ్వరంగు, ఊదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగు వాటిలో గలవు.

Sole Agents:- ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co, 9 Broadway, Madras
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

వనౌషధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 35000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు క్యాలికోరైండు వెల రూ 3-4-0 ఆ. ఇందు సమస్తజనులు తుదిచేసి భస్మములుచేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములన్నియును. తు 1-కి రు 500 కిన్నుతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు 2-0-0 2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

1927 ఆమృతాంజనము డిపోవారి 1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండర్లు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, త్రివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

చిన్నపైజు లక్ష్మీ, మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రూ 0-8-0, 100-కి రూ 3-8-0.

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - ఆమృతాంజనము డిపో - మదరాసు

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

మావద్ద వలంరకముల లోలాకులు, చుద్దులు, మోపులు, బంగారుమెడచెయ్యులు, మెల్లతాడులు, బంగారు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసవత్తులకు వ్రాయుడు. పొమ్మేటర్లు: శాకుమాను లక్ష్మీయ్యచౌదరి, కనగపాటి కోటయ్య అంధు బ్రదర్లు. ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ. పాడ్డాఫను: బెజవాడ. 1149 (3) 1597 బ్రాంచి: 51 చైనాబజారులోడ్డు మదరాసు.

మదరాసు శాసనసభ

(నిన్నటితరువాండు)

జంటపతిరాజుగారు వ్యయమునుగురించి మాటలాడుచు శాసనసభవారు నిరాకరించిన కార్యములను సాగించుచు వానిపై ధనమును వెచ్చించువరకు తీవ్రముగ ఖండించిరి. రెవిన్యూబోర్డును రద్దుచేయుననిన శాసనసభవారు ప్రతివత్సరమును రీత్యానించుచుండిరి. గ్రాంటును నిరాకరించుచుండిరి. అయినను రెవిన్యూబోర్డు ఇంకను నిలచియున్నది. ఇంకను రెవిన్యూబోర్డు నిర్వహణమును ప్రభుత్వ కోశాగారమునుండి వెచ్చించుచున్నది. ఇట్టివర్గ కేసుబాధ్యులలో తెలియకున్నది. గ్రామరైతులు గనుపాటలు మొదలగు చిన్నయ్యద్యోగుల వేతనములు వారి జీవనాధారమునకైన సరిపోవుటలేదు. ప్రపంచము దేదేశమందును చిన్నయ్యద్యోగులకి ఇంత దుర్భరముగలేదు. దేశదారిమిందుకుకారణమందురా? పెద్దయ్యద్యోగులకి వేతనము నొసరుమచ్చుంత గొప్పవేతనములు, ప్రపంచమున వత్సంత సనసంపదలతో తలకూగు ఏదేశమందును ఒసగబడుటలేదు. ప్రభుత్వమునా రీషయమున తమవిధానమును పూర్తిగా మార్చుకొనవలెను.

ఎక్కువ శాఖనుండి సభ్యులు మాటలాడుచు ప్రభుత్వమునా రవలించుచున్న విధానము ప్రజలందరి నవినీతిపరులుగ నొనర్చుచున్నదని నుడివెరి. ప్రస్తుత మంత్రివర్గమువారును వెనుకటి మంత్రి వ్యవహారును మద్యపాన సంపూర్ణ నిషేధము తమయాచర్యమని ప్రకటించుచున్న సువ్యక్తాధారములు ముగ్గురెవచ్చుచున్నదని బొంబయి ప్రభుత్వమువారు, మద్యపానపదమునకు మొరటిమెట్టుగ కేసునిం పద్ధతిని అనలించిరి ఈవ్యవహారము మద్యపానాదాయమువర్గముల నిషేధము చెలుపుచున్నది. మద్యపానమున చెడుగుగులుగనని ఆరోగ్యశాఖో వ్యోగులు ప్రజలను బోధింపరాదని నిషేధింపబడిన చెన్నరాష్ట్రమున మద్యాదాయము 'హెచ్చిపోవుచుండుట ఆశ్చర్యముగాదు.

మద్యాదాయము హెచ్చిపోవుచుండుట దినదిన ప్రవర్ధమానమగు దారిద్ర్యమునకు చిహ్నము. ఈ విషయము జూరుటుకు విరుద్ధముగ గనుపించుచున్నది. కాని నిజశ్రీతి అది. అందఱుగతమెద్దియునులేదు. చాలమంది ప్రజలు దారిద్ర్య బాధచే రంగూను మొదలగు ప్రాంతములకు జని అంతవరకు ఆలవాటులేనివారుగూడ మద్యపానమును నలవాటు జేసుకొనుచున్నారు. ఇదివరకు మద్యపానమునకు చూపుచేర దూరములో నుండుకులములలో గూడ మద్యపానము న్యాపించుచున్నది. వెంటపతిరాజుగారు ముగించుచు ఆదాయమునందభిక భాగము రిజర్వుకు శాఖలవెచ్చించి ప్రజాయుక్తశాఖలను కుప్పింపజేయుచున్నారు. రాష్ట్రీయకప్పములను తొలగింపబడెను గనుక, నికమిదనైనను, ప్రజాశ్రావణకారకే సదరుమొత్తముల వెచ్చింపవలెను.

గౌరవనీయసభ్యునింను మాటలాడుచుండెను. కాని అధ్యక్షుడు నిర్ణీతకాలముపూజే ముగిసెననిచెప్పి సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారిచేరుకు విలచిరి

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు

మాటలాడుచు భారతశాసనసభయందు చెన్నరాష్ట్ర ప్రతినిధులు తమవిధిని సరిగ నిర్వహించినయెడల (ఎట్లునట్లు అని కోకలు) రాష్ట్రీయకప్పముల బాధ ఈ వత్సరము తీరిపోవునని నుడివిరి. ఎట్లో భారతశాసనసభయందలి ప్రతినిధులకే బాగుగ చెలియును. ఈ ఐత్సర్యము; ఆయువ్యయపట్టికయందు లోటు సంభవించినట్లు ఆరిక సభ్యుడు చెలిపెను. కాని అది సరిగాదు. అది లెక్కల గారడీ. లోటును దేల్చుటలో, సంవత్సరారంభమున గల నిలువను దీసుకొనలేదు. రాష్ట్రీయకప్పములవలన మిగులు మొత్తమును జెర్చలేదు. విని జేర్చినయెడల, లోటునకు బదులు 230 లక్షలు అధికాదాయము గనుపించును.

నిలువ ఆదాయమును వెచ్చించుట యెటులనాయను విషయమును గురించి సభవారు శ్రద్ధగ నాలోచింపవలెను. ప్రజలపన్నుల భారము తగ్గించుట ప్రభుత్వమువారి ప్రధమకర్తవ్యము. కోర్టుఫీజులు, రిజిస్ట్రేషను ఫీజులు హెచ్చించినపుడు ఆరిక పరిశుభ కులపడగనే, తగ్గించెదమని వాదనము జేసియుండిరి. అవాగ్దానము నిపుడు నిలువబెట్టుకొన వలెను. పల్లెటూర్ అభివృద్ధిగూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రధానకర్తవ్యములలో నగ్రగణ్యమైనది. మిగిలిన మొత్తము నీకార్యమునకై వెచ్చింపవలెను.

ఇంకను పాత్రోగారి ప్రసంగము ముగియలేదు. కాని కాలవ్యవధి ముగియుటచే, అధ్యక్షుని నిర్ణయము ననుసరించి పాత్రోగారు కూర్చొనిరి.

అర్బుదస్వామి ఒడయారుగారు

పిమ్మట మాటలాడుచు నిలువ ఆదాయమును ప్రజాకోగ్యము కొరకును పారిశుద్ధ్యముకొరకును, పల్లెటూర్లయందు నీటివనతుల కొరకును, ప్రాథమిక పెండ్లివిద్యల ప్రచారముకొరకును వెచ్చింపవలసినదని గోరిరి. పెంపులేని సాగులపై శిక్షార్థపు పన్నుల తొలగింపవలసినదని గోరిరి. ప్రాథమిక విద్యాప్రచారమును గురించి మాటలాడుచు వీధి దులపదతిని, ప్రాచీనవిద్యావిధానమును ప్రశంసించి దానినే యనుసరింపఁ నీసదని చెప్పిరి. గణితశాస్త్రముండేమి, భాషాపాండిత్యముండేమి, విజ్ఞానముండేమి, వేదాంతముండేమి వీధి జనులపద్ధతికి, ఆధునిక ప్రాథమిక విద్యాపద్ధతి ఏమాత్రమును సరిపోజాలదు.

కె. ఆర్. సామినాయుడుగారు

మాట్లాడుచు ద్వంద్వ ప్రభుత్వపరిపాలనావిధాన మారణయోగ్యముగాదని కాంగ్రెసుపక్షమువారెల్లప్పుడును తలంచియుండిరినియు ప్రభుత్వమువారును మరి ఇతరపక్షములవారును తద్యత్వితే కాభిప్రాయమును గల్గియుండిరినియు శాసన సభ యొక్క సానుభూతిసహకారము లుండిన రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు ఆచరణాధ్యములనివారు విశ్వసించియుండిరినియు గాని రిసెంట్ ద్వంద్వప్రభుత్వపరిపాలనా చరిత్రను గమనించినకవిధానములన గలుగులాభ మత్యంతస్వల్పమని తెలియగలదని పల్కిరి. వ్యవసాయదారులపైగల పన్నులభార మతితయించినది. కాశ్యత సెటిల్ మెంటుహక్కు లాసంగబడలేదు. ఈశాసనసభవారు ఇర్రిగేషన్ బిల్లును తీర్మానించినను గవర్నరుగారు తమ ఆమోదమునొసంగ నిరాకరించిరి. ఈబిల్లునిచారణ వాయిదావేయుట కుపపాదన గావించినసభ్యుడైనను బిల్లున కిటిసితిబట్టునని తలంచియుండలేదు. కాని చట్టసంబంధమున అవకాశమునుగొని లా మెంబరుగారు ఈబిల్లుగాక రైతుల కేమాత్రము ఉపయోగకాక కాబాలని మరియొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టెదమని తెల్పుచున్నారు. కావున ద్వంద్వప్రభుత్వ పరిపాలనవలనగలగు ఫలితమియ్యది. లా మెంబరుగారు మావలెనే ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడనిసియుండుచో ఈవిధముగ గావించి యుండెడివారుగారు. దురదృష్టవశమున మంత్రులుదప్ప ప్రభుత్వసభ్యులెవ్వరును నియోజకవర్గములపై ఆధారపడవలసినదని లేకపోయినది. అందుచే వారీసభవారి యొక్క ఆశయముల సంతక లక్ష్యము జేయకున్నారు.

అభ్యర్థి పరిపాలన

ఈవిషయమై మంత్రులకు సర్వాధికారముగలదనియే నే నింతవరకు తలంచుచుంటిని. కాని ప్రభుత్వమువారి రీజీవల యొసంగిన ఉత్తరువుబట్టి కేంద్రప్రభుత్వమునకు మాత్రమే ఈ విషయమై అధికారము గలదని అందు నూచింపబడినది. సాధు నాయకుడుగారు ఈ విషయములో జస్తి సుమంత్రివర్గము గావించిన పనిని వివరించి 1921 సం॥లో నియమింపబడిన సలహా సంఘము 1925 సం॥లో తమ రిపోర్టు సంపెనయి, పిదప దానిని సభవారు చర్చించినయి బల్గిరి. సంపూర్ణనిషేధము ప్రభుత్వమువారి ఆశయమై యుండవలెననియు, అందులకై వెంటనే తగు ప్రయత్నముల గైకొనవలెనని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిన తీర్మానము ముఖ్యముగ జస్తి సుపక్షముయొక్క సహాయముచే త్రోసివేయబడినది. 20 సం॥ లోపల నిషేధము కొనసాగవలెనని ముని సామినాయుడుగారు రుపపాదించిన తీర్మానము ఆమోదింపబడినను ఆతీర్మానము ఆరిక సంఘమువారి సలహా కంపభావెను. ఈసంఘము సలహా నొసంగుటకు నాలుగు సంవత్సరములు గైకొనునో లేక అందులో నూచింపబడిన 20 సం॥ లో గైకొనునో తెలియదు! ఇటులుండ ప్రభుత్వమువారిక ఉత్తరువును జారీజేసిరి. సభవారిక తీర్మానమును గావించియుండ అందలి అంశములనెల్ల తీవ్రముగ అధి తేపించునట్టి ఇట్టిఉత్తరువు నొసంగుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారముండునో లేదో ఎరుంగజాలకున్నాను. అంకెవలను ఇట్టివిధాన మంగీకరింప బడజాలదు. నిషేధము తమఆశయముగాదని ఆయుత్తరువునందు నూచింపబడినది. తీర్మానము 38 మంది సభ్యులచేతనే ఆమోదింపబడెననియు 41 రు తటకులుగ నుండినయి చెల్లిరి.

గా॥ మంత్రులిట్టి వింతవాదమునకు దిగదరనినే తలంచి యుండలేదు. స్వరాజ్య పక్షమువారును, (అప్పటి) మంత్రులు దప్ప జస్తి సుపక్షము వారును నిషేధము తమ ఆదర్శముగ నంగీకరించిరి. కాలపరిమితి విషయములో మాత్రము భేదించిరి. 41 తటకులలో దాదాపు 25 స్వరాజ్యవాదులుగలరు. తీర్మానమునకు వ్యతిరేకులు అర్ధరకంబు విక్కువలేరు ఇది ప్రజాయుక్తశాఖకు సంబంధించిన విషయమునా కాసనసభ్యు లీతీర్మానమును గావించిన తీర్మానము తనపక్షము వారు గావించిన తీర్మానము నాచరణలో పెట్టజాలని పక్షమున రాజీనామామొసంగియుండవలసినది. కాని అట్లుగావించియుం

డలేదు. ద్వంద్వపరిపాలన ఏదేశమందుగాని ఆచరణయోగ్యముగాదు. అనిబల్గిరి.

ది॥ బి॥ యమ్. కృష్ణన్ నాయరుగారు :—మెట్టూరు ప్రాజెక్టు విషయమై మాట్లాడుచు ఈప్రాజెక్టుపై లక్షలకొలది ద్రవ్యము వెచ్చింపబడుచున్నవనియు, రాగల సంవత్సరమునకు ఒక కోటి 20 లక్షల రూప్యములు ప్రత్యేకింపబడినవనియు, ఈ ధనమునంతటిని వెచ్చించుట యుక్తమాయని ప్రస్తావించిరి. 6 కోట్ల 11 లక్షలు రూప్యము లీప్రాజెక్టుపై ప్రేమకాక్రమిగారిచే అనుమతింపబడినను అంతముమించి వ్యయము గలదని ప్రస్తుత పరిస్థితులవలన తెలియగలదనిరి. ఇర్రిగేషను బిల్లు తీర్మానింపబడిననే గాని ఈ ప్రాజెక్టు త్వరలో ముగింపబడజాలదని లామెంబరుగారు సేకపర్యాయములు పల్కియుండిరి. ఇర్రిగేషను బిల్లు ఎచ్చటనున్నది.

సత్యమూర్తిగారు :—మీరే సమాధానముజెప్పడం క్రిష్ణన్ నాయరుగారు జనరల్ హాస్పిటలు పునర్నిర్మాణమునకు 20 లక్షల రూప్యములు ఆయవ్యయ పట్టికలో ఏర్పాటుజేయబడిన విషయమును గురించి మాట్లాడుచు ఈ విషయములో ఇంత ఆవసరమేమియులేదనియు, ఇదివరకెన్నియో విధానము లాలోచింపబడి విరమింపబడినయియు, ఇంకను చాలవైద్యాలయములు పట్టణమందుగలవనియు, ఇంతభిరువుజేసినను జనరలు ఆస్పత్రిలో ఎక్కువ కోగులుకు సౌకర్యము లొసంగబడు ఏర్పాట్లు లేవనియు బల్గిరి. కె. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు భారతీయులకు పోలీసు, సి. ఐ. డి. శాఖలందు ఉన్నతోద్యోగము లొసంగుటకు గూర్చి మాట్లాడి మెట్టూరు, పాయిఖురా స్పీములు ఇందులకు మంచి అవకాశము లొసంగుచున్నవని బల్గిరి. అట్లులు హైగారు మాట్లాడిన పిదప సభవారు ఫలహారములకై లేచిరి.

కమాన స్టాల్ల సిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు) వెలనులభ్యము! (పోస్టుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాకల కమాత్రలు దివ్యావృతము. అశీర్ణ మృత్యురచి, ఆవులింతలు, అగ్నిహంద్యము, అతిదాహము, పిక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కిళ్లు, పార్శ్వస్థము, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అడుగులు మొదలగువానియందు గలిగిన నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దార్చును. ఈకమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను తొలగిస్తేమాత్రము ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల డాక్టర్ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా :— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యునిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

1913 సం॥ ఇండియన్ కంపెని

7 వ ఆక్టు ననుసరించి

కల్యాణజీ జిన్నింగు అండు

ప్రెస్సింగ్ కంపెనీ (లిమిటెడ్)

వారి లిక్విడేషన్ విషయములో

పొల్లొచివద్ద వై కంపెనీవారి జిన్నింగ్ అండు ప్రెస్సింగ్ ఫ్యాక్టరీని కొనువారు కావలెను. కట్టడములు, గిడ్డంగులు విశాలముగను, మంకే సిలియందు నున్నవి.

మిషన్ పామానులు. 8 కాటనుజిన్నులు; 6 డెకార్బి కేటింగ్ యంత్రములు, 5 రైసు మాలిల్లు, 2 ఫ్యాడిబాయిలర్లు, 10 ఆయిల్ ఎక్స్ ప్లోర్లర్లు.

ఈక్రిందిహారికి వ్రాసిన యెడకు వివరములు తెలియనగును.

17 అక్టోబరునోవిధి, (సం) జి.యస్. రాన్ మద్రాసు. " జె.వి. పిర్రి, 22-2-27. (లిక్విడేటరు)

మదరాసు శాసనసభ

(నిన్నటి ఫలహారానంతరము)

జెన్నపురి శాసనసభవారు నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారానంతరము తిరిగి సమావేశమైనపుడు మరొకందరు గౌరవనీయ సభ్యులు నూతన ఆయవ్యయపటికపై దను యభిప్రాయముల చెబుచు నుపసంహరించిరి.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు:

రాష్ట్రమునుండి వచ్చు ఆదాయము కేంద్రస్థాన ప్రభుత్వములకును ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వశాఖలకును వెచ్చింపబడవలసియున్నదనియు కాని ప్రస్తుతము రాష్ట్రములోని పరిస్థితులచేత క్లిష్టముగనున్నవనియు కాటకములవలన రైతులు పన్నులవసూలు నిలుపవలసినదిగ గౌరవనీయు ఇందులకు గౌరవ సభ్యులు సూచించిన విధానములో వ్యవహారమును తృప్తికరముగ పరిష్కరింప జాలవనియు ఎ సంగతి సభవారు 18 పిల్లల కేషియోను తీర్మానించిన గాని అభివృద్ధికార్యక్రమ మేమాత్రమైనను కొనసాగవలయు, సంస్కారము లొంగబడి 7 సం॥ లైనను ఉన్నతాధికారులలో తగ్గింపు గలగతేయువిధాన మింతవరకును ప్రభుత్వమువారి వలంబించలేదనియు ఉన్నతాధికారులకు విపరీతవేతనము లొసంగటవలన ఖర్చు మితిమీరినదియు, గత ఆరుసంవత్సరములనుండి వందల లక్షలవలన వారి సిబ్బందిలైనను వెచ్చింపబడినదము ప్రజాక్షేమమునకై వెచ్చింపబడిన ప్రతిజిల్లాయందును నీటిపారుదలములు గావించబడి యుండెననియు ఈసీతగతులన్నియు చక్కపరుపబడవలసిన ప్రభుత్వవిధానమందు సంతృప్తి మును మార్పు అడలంపింపబడవలసిన బట్టిరి.

న్యాయప్రదానముపై పన్నులపేధించుట

టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యగారు (రామనాడు) మాటలాడుచు, రాష్ట్రముకప్పుముల లొంగింపబడినందులకు సంతకమును వెల్లుబికిరి. కోర్టుఫీజులకు తగ్గించుట ప్రభుత్వమువారి ప్రధానకర్తవ్యము. న్యాయప్రదానముపై పన్నులపేధించుట సీతిగాదు. అనవసరముగ నెంతయోగనమును వెచ్చించినగాని న్యాయమునుగోరుట దుష్టమగుచున్నది అంతయుగాక, ఎక్కుపాత్రీదావాలకు, వివాదముగల దావాలకంటె తక్కువఫీజుల నిర్ణయించవలెను. ఎక్కుపాత్రీదావాలలో విచారణ అయిదు నిమిషములైన పట్టుదు. పోటీగల దావాలపరిష్కారము సంవత్సరముల కొదిపట్టును. రెండువిధములదావాలకును ఒకేవిధముగ ఫీజు విధించుట ఏమాత్రమును న్యాయముగాదు. స్థాంతులశాఖ ప్రస్తుతము రాష్ట్రీయప్రభుత్వముక్రింద నున్నది. ఇందువలన, ఇతరప్రాంతములతోడను, బర్మా, వలయా దీవులతోడను వాణిజ్యమొనర్చుకొనువారు అనవసరముగ చిక్కులపడవలసి వచ్చుచున్నది. ఈశాఖను, కేంద్రప్రభుత్వమువారి కేంతత్వంలో నిచ్చివేసిన కేటగొంచిది. న్యాయస్థానములవారు, దివాలావ్యాజ్యములందు, దివాలా ఆస్తిపరిపాలించుటగాని, విక్రయించుటగాని, నిజములను నియమించునపుడు దివాలాదారుతోడను ఆతని బుణదారలతోడను సంప్రదించి వారియభిప్రాయసారముగ నియమించుటలు విధింపవలెను. ప్రస్తుతము చాల అసంతృప్తికరముగనున్న వ్యవహారములన్నియు, ఈ పద్ధతి నవలంబించినయెడల అన్ని పక్షములవారికిని సంతృప్తికరముగ నెరవేరును. ప్రస్తుతము ప్రకటింపబడు లారిపోర్టులవలన జిల్లాలయందలి న్యాయవాదుల కెట్టిలాభమును గలుగుటలేదు. వానిని సంస్కరింపవలెను. సబార్డినేటు జడ్జిలగుగాడ నెవనప్పని నొసగుచుండవలెను. ఇటులాసగునెడల తరువాత వారు నెవనప్పజడ్జిలుగ పనిజేయవలసివచ్చినపుడు పని క్రొత్తయగుటచే కష్టముగనుండును. న్యాయశాఖయందు దుర్మోగము లొసగనపుడు ఒక్క మదరాసు పట్టణమునందలి లాయరుల విషయమునేగాక జిల్లాలయందలి లాయరుల హక్కులనుగూడ గమనించుచుండవలెను. ఎట్టి యుద్మోగమునకైనను అట్లులగు ప్రతిభాశాలురును న్యాయవాదులు జిల్లాలయం దెందరోగలరు.

గౌరవనీయసభ్యు డింకను మాటలాడుచు మద్యపానము అరిష్టదాయకమని అందరు సంగీకరించిన విషయమేననియు, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకశాఖాధిపతులును మంత్రులును కలిసి మద్యనిషేధము నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నింపవలసినదియు నుడిచిరి. ఆదాయమునకు భంగమువచ్చునని మంత్రులు భయపడరాదు. మద్యము విషమువంటిది. ప్రజలకు విక్రయించి దానివలనవచ్చు నాదాయముతో పూర్వకార్యములనే యొనర్చినను అది తుంచబడిగాదు.

ప్రభుత్వనిరంకుశత్వము - నీటిపారుదల సౌకర్యములు

దండు నారాయణరాజుగారు (పల్నిమగోదావరి) ఆయవ్యయపటిక చర్చనమయమున, ఆర్థికసభ్యుని యుపన్యాసమును ప్రశంసించుట, విమర్శించుట ఆచారముగనున్నదనినుడిచిరి. మరొకొన్ని ఇతరవిషయము లందువలననే ఈవిషయమునగూడ మనము స్వతంత్రదేశములందలి పార్లమెంటు సాంప్రదాయముల మారక అనుకరించుచున్నాము. ఆదేశములందు శాసనసభలకు ప్రభుత్వదాయ గ్రహణలనియించుటకు అధికారము నిజముగ గలదు. కాని ఈ కేసు (ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణభావమును నిర్ణయించుటకు) శాసనసభకు నిజముగ సధికారములేదు. అంతయు గాదు కార్యనిర్వాహక శాఖలవారు తమవిధానమును అభిప్రాయములను శాసనసభపై విధింపగలరు. ఇట్టి పరిస్థితులందు ఆయవ్యయపటిక చర్చయని పార్లమెంటు ఆచారముల ననుకరించుట వట్టి ప్రహసనము. నటనదప్ప వరియొకటిగాదు. శాసనసభయండి వెలుపలికిజని ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమువలన ప్రజలనుభవించుచున్న ఇక్కట్ల గమనించినచో ఈవిషయము వెంటనే ప్రతివారికిని స్పష్టపడగలదు. ప్రజాప్రతినిధు లీ సభలో వెచ్చియోపర్యాదును లీ సభయందు ప్రజాభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. తీర్మానములు గావించిరి. కాని ప్రజలనుభవించుచున్న కష్టములను అన్వాయములను అనువత్సమును అట్లనే పెరుగుచున్నవి. ఈవత్సరము, కృష్ణా, పల్నిమగోదావరి జిల్లాలయందు పల్లము ఆయకట్టులో చేర్చినందుకు భూములనిద 30 లక్షల ఇన్ హువను ఫీజును వసూలుచేసితిమని ఆర్థికసభ్యు డువన్యసింపుచు నుడివెను. మరొకొంత మొత్తము వెనుకటి వత్సరమున వసూలు జేయబడెను కెంటిరి కలిపిన యెడల ఇన్ హువను ఫీజురూపమున ప్రభుత్వమువారికి చాల మొత్తము కేరియుండి వలెను. ప్రస్తుతమున్న ఇ రి కే మ ను నౌ క ర్య ము ల నధిక మొనర్చెవరయ్యె, అట్టి నౌ క ర్య ము ల వలన క్రొత్తి గా ప ల్ల పు ఆ య క ి ట్టు లో కే ర్చ కొనబడిన భూములకు నీటిపారుదల సౌకర్యముల నొసగెదననియు ప్రజల కపుడధికారులు బోధపరిచిరి. యుద్దేశముతోడనే ప్రజలు ఇన్ హువను ఫీజుల చెల్లించిరి ఇదజరిగి మాడువత్సరములైనది. కాని ఇంతవరకు ఎట్టి సౌకర్యములును ఏర్పరపబడలేదు. వెనుకటి నీటిపారుదల వసతులు వెనుక ఆయకట్టునందున్న భూములకే సరిపోవుటలేదు. 1924 సం॥ న ప్రభుత్వసభ్యుడు, శాసనసభయందు దడుగుబడిన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమొసలచు, అప్పటి నీటిపారుదల వసతుల అసంతృప్తికరముగ నున్నటు లంగీకరించెను. అట్టితరీ, ఆయకట్టులోనికి మరొకొన్ని భూములను గూడజేర్చి, అసంతృప్తికరమున నీటిపారుదల వసతులను అభివృద్ధిజేయుట కొకింమకై ప్రయత్నింపనున్న, ప్రభుత్వ ప్రవర్తనమెట్టిదో మిరే యూహించుకొనవలెను. ఇన్ హువను ఫీజుతో నీటిపారుదల వసతుల భిన్నుజేయబడునని అవును చెప్పిరి. ఆవిధము గా యే క ర్మ న కు రు 25 ల క్కొప్పు న వసూలుజేసిరి. క్రొత్తి నీటిపారుదల వసతుల నొసగక పోవుటయేగాక, ఇదెవమిచ్చి వసతులనైనను మరమ్మతుల నొనర్చి పరియగు సీతియందుంచుటలేదు.

డినికతోడు మరీయొక దుర్మత్తుకరమును విషయముగూడ గలదు. క్రొత్తగా ఆయకట్టులో జేర్చిన భూములపైన ఇందూగముమెంలు ఫీజు పెర, ఎరమున కొకరూపాయి చొప్పున వసూలు చెయ్యచున్నారు. ఇది మామూలు నీటిపన్నుగాక ప్రజలు ఇష్టపడి ఈ ఫీజు నొసగుటలేదు. ప్రజలను క్షీంచెదమని భయపెట్టి అధికారు లీ ఫీజును బలవంతముగ వసూలుజేయుచున్నారు. ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారి కెరుకపరచిరి. ఈ సభయందు ప్రజాప్రతినిధులు వెల్లడించిరి. అయినను ఇంకను ఇందూగముమెంలు ఫీజు వసూళ్లను నిలుపలేదు. ఇది ఒక రూపాయి, నజరానా మొత్తముపై సాంవత్సరిక వడ్డీ 1-8-0, మొత్తము, ఎకరమునకు 2-8-0 చొప్పున ప్రభుత్వమువారు అన్వాయముగ అధికముగా ప్రజలనుండి వసూలుజేయుచున్నారుగాని నీటిపారుదల వసతుల మాత్ర మొసగుటలేదు. ఇట్టి చర్యలు బాధ్యతారహితమును నిరంకుశప్రభుత్వ విధానమునందు మాత్రమే సాధ్యమగును.

ప్రభుత్వాధికారుల నిరంకుశ ప్రవర్తనము వారికి గల నిరాశూటమగు అధికారములకే సరికాగలదు. వారిష్టమువచ్చినట్లు అధికారుల నియమించుట కధికారముగలదు. ఈ అధికారమును చాల స్వేచ్ఛగవనియోగించుచుండును. పల్నిమగోదావరిజిల్లాయందు దెవ్వుడు ఏదో స్వేచ్ఛలందూయి ఉద్యోగలపాత్రీ తిరుగుచునే యుండునుకాని ఫలితము ఉపయోగమును మాత్రము శూన్యము. వారే డెన సూచన

గావించినయెడల ఆవత్తములు పెక్కులేటు బీరువాల అడుగున నణచియుంచబడును.

నారాయణరాజుగారింకను మాటలాడుచు ఏలూరులో దలి యంగమెన్న హిందూ అస్ససియేషనునెడల ప్రభుత్వమువారివలంబించిన చర్యను ఖండించుచు మాటలాడుచుండిరి ఇంతలో కాలవ్యవధి ముగియుటచే ముగింపవలసినవైనను.

డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు

పిన్నుపాచ్చిరుముత్తులక్ష్మమ్మగారుమాటలాడుచున్నట్లు కను, శిశువులను వైద్యసౌకర్యముల గురించియు ఆరోగ్యాభివృద్ధి గావించవలసియున్న ప్రయత్నములగుండుననియు ప్రసంగించిరి. వైద్యకళాశాలయందలి వైద్యవిద్యార్థియును పసతిగృహ నిర్మాణములకు 81 లక్షలను ప్రోగ్రేడించుటచేయు ప్రశంసనీయము. వైద్యకళాశాలయందు సుఖోగములగుంచి బోధించుట కొకపండితుడు నియమింపబడెను. కాని స్త్రీవైద్యురాలినిగూడ నియమించుట అవసరము సుఖోగములచే బాధపడు స్త్రీజనుల ఆరోగ్యాభివృద్ధి, జాతీయభివృద్ధికి చాల గుఱ్యము. భావిసంతుల సీతియంతయు స్త్రీలపైనే ఆధారపడియుండును. ప్రతి పాశాలయందును విద్యార్థులను, విద్యార్థినులను వైద్యపరక జరుపుచుండాలెను ఇందుకు తగిన నిబంధనల చేర్చుచుండవలెను స్త్రీలలో విద్యావతులసంఖ్య అల్పము. అందుకు స్త్రీలకు వివిధకేంద్ర పాశాలల నేర్పరుపవలెను పిన్నుపి, గోపాలనుగారు మాటలాడిరి.

కె. మాధవన్ నాయరుగారు

మాట్లాడుచు ప్రభుత్వపరిపాలనా శాఖలన్నిటియందును పన్నులభాగ మత్వధికమయ్యెననియు ప్రజలపై గల భార మత్వధికమైనను సౌకర్యము లేమాత్రము ఎక్కి గావించబడలేదనియు అభివృద్ధి శాఖల లిసంధి ధనము వెచ్చింపబడుటలేదనియు, ప్రాధమిక పాశాలావాగ్ధ్యములు స్వల్ప మాసవేతనములతో జీవనములు గడపుచు దుర్బలమై అప్పులపాలలగుచున్నారు కావున వారి స్థితి గమనించి ప్రభుత్వమువారు తగిన అభివృద్ధి కొనగవలసినదియు బిగ్గి మిట్టలు,

యమ్. పి. నారాయణ మోనన్ గారి నిర్బంధము

సుగూర్చి మాట్లాడుచు వలవారు ప్రజలనేక మారులు ఆందోళన గావించినను నారాయణమోనన్ గారు జైలులో అనుభవించుచున్న కష్టములకు విలీలెనున్నదని వల్లెరి. ఇందులకు బాధ్యులు ఇన్ స్పెక్టరుజనరలుగాని జైలు ఉద్యోగులు గారు. నారాయణమోనన్ గారు జైలుకంపబడినపుడు 142 పాశుల తూనిక గలిగియుండిరి. వారు ఉన్నతములగుననుకు జెంపిన వారు అందుచే విలువగల ఆహారమునకు అలలు పడినవారు ఆహారమునందు ఖైదీలలో భేదము జూపింపవలెనని నేగోరుట లేదు కాని వైద్యులు ఖైదీయొక్క కేసాస్థితిబట్టి నియమించిన ఆహారము నొసంగుట జైలు అధికారులపై గాదా సరియైన ఆహారకేంసంగబడి కొరతమున వారు 10 దినముల 10 పాశులు కెగిరి. 1926 సం॥ ప్రారంభమున 127 పాశులు మాత్రమే యుండిరి. ఈ ఆహారము మార్పులన 103 పాశులకు కిక్కిపోయి కెగిరాయులై యున్నారు. అప్పువ్యవశేషమున ప్రధాన రాజభాని మేజిస్ట్రేటు డాక్టరు పాండలేగారు వారిని జైలులో మామట తటస్థించినందున వైద్యపరీక్ష గావించబడుట కనుమతి యొసంగిరి. ప్రధాన వైద్యుడు పరీక్షగావించి ఆహారమును మార్పుజేయవలసినదిగ శిఫారుసు గావించిరి. కాని యెందరు వైద్యులు శిఫారుసు జేసినను ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు మాత్రము ఏకారముననోగాని వానినెల్ల పెడచెవి నిడుచున్నారు. వైద్యుల సలహాపై నారాయణ మోనన్ గారు చికిత్సకై జనరల్ హాస్పిటలుకు గొంపోబడగ, ఇతర ఖైదీలకు అనుమతి యొసంగినను ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు నారాయణమోనన్ కు మాత్రము అనుమతి నిరాకరించి జెంటునే తిరిగి రప్పించిరి. ఇవి యన్నియు హోముమెంటుగా రెరింగియు విన్నకుండుటక్రమము. ప్రభుత్వమువారి బీతమై యున్నంతవరకు నారాయణ మోనన్ గారిని నరక్షించు భారము ప్రభుత్వముపైనే గలదు" అని బల్లెరి.

డేనియల్ ధామసుగారు

భారత క్రైస్తవ ప్రతినిధియగు డేనియల్ ధామసు గారు మాట్లాడుచు న్యాయకార్యనిర్వాహకశాఖావిభజనమును గూర్చి శాసనసభవారి కేగ్రీనముగ ఈ సంస్కరము నెంతకాలమునుండియో కొనరున్నను ఇంతవరకును దానిని కొనసాగింపలేదనిరి. జిల్లాలలో కొట్టలందు జ్యూరరులుగ నియమింపబడు వారు సరియగు విషయాలలో నిర్ణయింపబడుటలేదనియు అక్షరాస్యులు గానివారుగూడ జ్యూరరులుగ నియమింపబడుట

జలని ధనము గలవారను, దోహతును తప్పించుకొనుటయు, పేద వారును నిజముగ నిష్కేషమునైనవారు శిక్షింపబడుటయు తలంపించుచున్నవారను, కొంతవరకు ఈవిషయములలో లామెంబరు గారు లోపపర్వమునైనా ఈ అక్రమమును నివారించవలెనని బట్టిరి. ఏమిట భారతదేశము సంఘమునుగూర్చి మాట్లాడుచు సంఘచిత్రభావముతో తమ సంఘమున కభివృద్ధిజేయబడవలె నని తాము గోరుటలేదనియు కాని నిన్ను నాకులకు, తదితర వెనుక బడిన తరగతుల కొనంగబడుచున్న సౌకర్యములు భారతదేశము వలకును గావించబడుటలేదనియు, ప్రభుత్వమువారి సంఘము నొకంత సామగ్రితో గమనించి అభివృద్ధికి తోడ్పడవలెననిరి.

సయ్యద్ ఇబ్రహీముగారు:— మాట్లాడుచు మాత్రము మా మాట మా స్వేచ్ఛ గా రిసి తా స న స భ కు అభ్యర్థిని నిజమనవ నిశ్చయించినందులకు ప్రభుత్వమువారిని ర్యమ తీరముగ నివర్తించుచు ఇచ్చిన ప్రభుత్వమువారు యామాట మాస్వేచ్ఛగారి పై నిష్కేషమును తొలగించాలని వదిగ గోరిరి. ఏమట్లు మాట్లాడెదలకు అంతముల కంపుటను గూర్చిన ప్రభుత్వమువారి స్పీచును అనానుషును, నిర్మాణ బియ్యమున ఆక్షేపించి ప్రజలకు శాసనసభ్యులను ఈవిషయ ములలో ఎంత అంతోకనగావించినను ప్రభుత్వమువారి తేమాత్ర మును లక్ష్యముజేయకపోయినందు పలుకుచు వైఖ్యలోనం దెడి మాట్లాడు విమర్శజేయవలెనని గోరిరి.

చిన్నపురి హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులం దొకరైనను మహమ్మదీయసంఘమునకు జెరిగినవారు లేరనియు, ఉద్యోగ మున కర్హుల సహారు మహమ్మదీయ సంఘమునందు లభింపరనుల నమ్మదగినవాడనగాదనియు, ప్రస్తుతముండే న్యాయమూర్తుల నియామకమును విచారించిన నిపుఁడయే గాక వేరు కారణ ములుగూడ ప్రోత్సహించి యుండుననుటకు సందియము లేదని పట్టిరి.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు

ఏమట్లు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వసభ్యులు తన శక్తి సామర్థ్యములు గలవారైన, మా మాట మా వంతులైన వెంటనే రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసంగ బడవలెనని బ్రతికే ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుడని ప్రభుత్వ సభ్యులను కోరుచున్నామనిరి. ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనామాత్ర ముల ననుసరించి ఆయావ్యయపట్టికను పరిక్షించెదమనిరి. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము ప్రజాస్వామ్యమునో రాష్ట్రీయందలి ప్రధాన కార్య నిర్వాహకాధికారి (గవర్నరుగారు) అనుమానము లేని పక్షమునకును కొనసగని పక్షమునకు మంత్రిలను నియ మించుట ప్రజాస్వామ్యపరిపాలన మాత్రముల కనుగుణముగ నున్నదాయని ప్రశ్నించిరి. ప్రభుత్వవిధానమును మాత్రమే నే నాక్షేపించుచున్నాను. ఆయావ్యయపట్టికను మాత్ముగ పరి శీలించితిని. 6 సం॥ ల నుండియు అభివృద్ధిశాఖకు ధనమువెచ్చిం ప బడినటులు రూపుతెచ్చుటకు గాని ఆర్థికసభ్యులంతయోక్రమ గైకొనెరి. నూటికి డెబ్బదివంతులు ఖర్చుపై సభ్యులను వోటింగు అధికారమేలేదు. క్రొత్త స్పీచులను ఆయావ్యయ పట్టికలో ప్రత్యేకింపబడిన ధనము చాల స్వల్పము. రివిన్యూశాఖయందు నూటికి 5 వంతులమాత్రమే ఆభివృద్ధి గమనించుచున్నది. ఈ సంవత్సర మంతకం చేను చాల స్వల్పమైనది. తనకు వచ్చెడిఆదాయము ననుసరించి వెచ్చుగా గావించవలెనని ఎవరుగాని తలంచి యుందురు. కాని ఆదాయమునకు అధికమున వ్యయమును గావించుటకెట్టి ప్రభుత్వమునకునుకూర్చలేదు. ఈవిధపాలనావిధానము చలన గలను ఆర్థికలాభివేది? కరణము మొదలగు ద్వ్యభివృద్ధి గల వేతనములను తగ్గించనగును గాని ఉన్నదాధికారల వేతన ము 1 లక్షింపరాదు! రివిన్యూమెంబరుగారిని నియమించు అధికార మునామగలిగియుండినచో మాట్లాడుముగత్యేకతభావముతో ప్రస్తుతములకు మాట్లాడెదమని చెప్పియుండి వాడును, నూటికి 60 వంతులు ఆదాయము పేదవారియించి నేరుగ గైకొనబడు చున్నది. ఇదిగాక పరోక్షముగ పన్ను పనులు జేయబడుచు న్నది. గవర్నరుగారి యొక్కయు, ఆర్థిక సభ్యులయొక్కయు ఆదాయపునన్ను రైతులయించిలే వచ్చుచున్నది. రైతు ఈవిధ ముగ రాసురాను పన్ను పారమునే క్రొంగుచు, సింకాగృహను దుండ ప్రభుత్వమువారిఖర్చు ఆదాయమును మించి క్రొత్తకను ముగ వృద్ధియగుచున్నది. నిపుఁదలను ఉద్యోగుల కొంకి ఖర్చు ఆయావ్యయ పట్టికలో వాడంపవచ్చును. భారతీయులు స్వయముగ పాలించుకొనవలసినవచ్చిన నిపుఁముగ పాలించుకొనబాలరా? అమె రికా స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించినపుడు సమగ్రతతో పరిపాలించుకొనలేదా? ప్రభుత్వ యంత్రమునంటిని నిర్వహించుట మహా ప్రముఖం అధికారముండినే గాని నిజమందనిని గా వించుట కనకాశములేదు. మంత్రిలకెట్టి యధికారములేదు.

ఆర్థికసభ్యుడే సర్వసర్వసహాధికారి. ఆర్థికసభ్యుడు నియోజక వ్యయమును బాధ్యుడు గావించుటవలన అతడే ప్రభుత్వమున్నాడు. అందుచే ప్రజాస్వామ్యసభ్యులతో జూచిన ఈ ఆయావ్యయ పట్టిక తప్పకరమైనది గాదు. ఈ రాష్ట్రముందు ప్రభుత్వము నూపరింపెండెంట్లు అసిస్టెంట్లు మొదలగువారి తో నిర్వహించబడుచున్నది. ఒకటి రెండుశాఖలలోదప్పభార తీయ ఉన్నతాధికారులు లేరు. ఒకవైపుకార్యదర్శులు వేరొక వైపు నూపరింపెండెంట్లు వారిపై అధికారము చలాయించు చుందురు ఆర్థికసభ్యుడు సభ్యులసమృద్ధిప్రకారము నశివని యంతకాలము ఆయావ్యయపట్టికపై సర్దులతో కాలము గవపు ట వృధాప్రయాసయు నిరుపయోగమునను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ ము ప్రజాస్వామ్యమో అంతకంటెను మీనమో తెలిసికొనవలె ను. యూరోపియనుల విద్యార్థి వేతనములకై 12 వేల రూపు ములు వెచ్చింపబడుచున్నది. 5 వేలు ఇంకను అధికము జేయ బడినది. పరిశ్రమలశాఖయందు మరియొక అధికారి నూతనము గ నియమింపబడినాడు. ఈ విధముగ వ్యయసాధిక మగుచున్న ను ఆర్థికసభ్యుడు ఆర్థికచిక్కులను గమనింపబాలున్నాడుఅని బట్టిరి.

డా॥ వల్లయ్య, ఎ. బి. పెట్టి, బి. రామచంద్రారెడ్డిగార లు ఏమట్లు మాట్లాడిరి పిదప సభ నిన్నటికి ముగింపబడెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

మద్యవిక్రయ నిషేధము

సి. గోపాలమిననగారు:—విదేశసారాయివిక్రయము కల్లు విక్రయమును ఏయే తాలూకాలలో నిషేధించిరి? ఎంత కాల ము నుండి ఉత్తరువుజేసిరి? అప్పటినుండి యిప్పటికి రేమి ఫలి తము కలిగెను? ఈ మద్యకాలములో నేమాత్రము కల్లు సారాయిలు చెల్లుబడియెనవి? పరిశోధనకై జరిపిన యీ యత్నము గూర్చి యేమయిన రిపోర్టుచ్చినదా?

ఉ:—పియాటి, తిరుతరాయిపూండి, తిరువదానాయి, తెంకావశి, అత్తూరు తాలూకాలలో యీపద్ధతి ప్రవేశపెట్టి జూచిరి. ప్రారంభముయి మూడేండ్లయినది. (8) ఎంత సారాయి చెల్లుబడియెనదో సరిగ సంఖ్యలు తెలియవు. దీనిఫలితముగూర్చి రిపోర్టుయేమియు రాలేదు. ఆరకు రాబడినిగూర్చి (1927-28) గావించిన సూచనలలో యీ నూతన పద్ధతిచలన యెట్టిఫలితము వచ్చెనో కమిషనరుగారు తెలియజేసిరి.

హరి సర్వోత్తమ రావు గారు:—సంపూర్ణ నిషేధమునకు మొదటి మెట్టుగా కల్లుదుకాణములనేగాక విదేశ సారా దుకాణములనుగూడ మాయించుటకు మంత్రిగారు దలంచిరా?

ఉ:—ఆవిషయమై ఆలోచించుచున్నాము. సాలదానాగారు:— విదేశసారాదుకాణముల మాయించుట ప్రజాయత్తశాఖాధికారుల చేతిలో పరిగడని ఆ పోహయనున్నదిగాదా? ఆ తాలూకాలో గల 6 విదేశసారా దుకాణములందు 5 మాత్రమే మాయబడినవి. మిగతాదిగూడ మాయమనా?

ఉ:—నూటికి లైసెన్సుల నిరాకరించు అధికారము గలదు

సాలదానాగారు తిరిగి తమ ప్రశ్ననడుగగా ఆదుకాణ ము మాయబడలేదని మంత్రిగారినిట్లు వివరణ.

ఎత్తైజుకమిటీ రిపోర్టు

సి. గోపాలమిననగారు:— ఎత్తైజుకమిటీ నివేదికపై ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువునందు గావించిన సూచనల అమలు జరుపవలెనరా?

ఉ:— ఇవివరకే అమలుజరిగిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— నామజ్జాపకమున్నంతవరకు సదరు నివేదికయందు సలహాసంఘముల పునరుద్ధరించుటనుగూర్చి ఒకటే శిఫార్సుగలదు. దానివిషయమై మంత్రిగారు యే మయిన సర్దుదీసుకొనిరా?

మంత్రి:— ఆవిషయమై విచారించుచున్నాము.

సత్యమూర్తిగారు:—మంత్రిగా ఆవిషయమున శ్రద్ధతో నాలోచించి యేమయిన నిశ్చయముకొనిరా?

ఉ:— వచ్చేజీవాబులు జూమకొని నిశ్చయబరకును. ఈవిషయమై ఎత్తైజు కమిషనరుగారిని కలర్తులతో సంప్ర దింపగోరితిమని మంత్రిగారు వేరొకప్రశ్న పుత్తరువుగ బి పిరి.

సత్యమూర్తిగారు:— ఈవిషయమున గాని మంత్రిగా రినభినందించిరి.

అగ్యతుడు:— ఇప్పుడు మంత్రిగారి నభినందించుటకు సమయముగాదు. (సభ్యు) గాని సభ్యులు ఈప్రశ్నల నడుగవచ్చును.

సత్యమూర్తి గారు:— నే నింకను తెప్పబోవుచుంటుంది. తిరిగి కలర్తు రులనేల సంప్రదింపవలసినవైనని మంత్రిగారినుచున్నాను.

ఉ:— ఏకాభిప్రాయము లేకుండెను.

గ్రామములందలి వైద్యవిధానము

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు:—1925-27 సంవత్సరములందు యీ రాష్ట్రములో గ్రామాంతరముల వైద్య సంస్థలెన్ని సాపించబడినవి. నాటిని? కొనసాగించుటలో నేమిలోపము లగుపడినవి? ఈనూతన విధానముప్రకారము సానికసంఘములు ఆయుర్వేద వైద్యసంస్థల నియమింప అధికారమిచ్చుటకు నిశ్చయించిరా?

ఉ:— ఆరెండేండ్లలో 153 వైద్యాలయములు స్థాపించబడెను. ఇప్పటివరకు ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేకముగ నెన్న దగ్గలోపములేమియు నగుపడలేదు. జిల్లా వైద్యాధికారులు అప్పుడప్పుడు బోయి తిజిఫీజిసి తెలుపుచుందురు. ప్రస్తుతము యీ స్పీచునందలి సహాయము ఎత్. ఎం. యస్. వైద్యులకే నొసంగుటకు నిశ్చయించిరి.

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు:—ఎల్. ఎం. పి. లకు మాత్రముయే యేల నిశ్చయించిరి? ఆయుర్వేదవైద్యులకేల సహాయము చేయరు?

ఉ:—నారిని విశ్వసనీయమున వైద్యులుగా పరిగణించుటకు వీలులేకున్నది.

పాలకొల్లు మునిసిపాలిటీ

డి. నారాయణరాజుగారు:— అగ్యతుని యెన్నిక స్వాతంత్ర్యమును గోరుచు పాలకొల్లు మునిసిపాలిటీవారు 1925 డిశంబరు 21 తేదీన ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించియుండిరి. తిరిగి అగ్యతు సానము ఖాళీఅగులోపున యీహక్కు నొసంగెదరా?

ఉ:— ఆవిషయమై నిశ్చయపరచుటకు తగినసమయ మువచ్చినపుడు విచారించుదు.

నారాయణరాజుగారు:— ఇంకను సమయము రాలేదా?

ఉ:— రాలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:— మన మిప్పుడు 1927 మార్చిమాస మునందున్నాము. ఎప్పుడు సమయమునో తెలుపగోరెదను.

ఉ:— సరియగు తేదీ మార్చి 27.

సత్యమూర్తిగారు:—మార్చి 15 లోపున ప్రభుత్వము వారు యీ విషయమున నిశ్చయించురా?

ఉ:—అట్లే అనుకొందును.

ద్రవమండలములలో తక్కువవిముణములు

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు:—అనంతపురం జిల్లారి కర్నూలు జిల్లాలలో తక్కువ విముణములలో కొంత భాగము యిన 1921 సంవత్సరమునుండి రద్దుజేసిరా? ఎప్పు డెంతభాగ ము రద్దుజేసియుండిరి?

ఉ:—1921 నుండి యీ మాడుజిల్లాలలో బుణము యొక్క అసలునుండి యేమియు తగ్గించలేదు. ఈదిగువ మొత్తములు మరిరావని నిరాశజేసికొని రద్దుజేయబడినవి.

కర్నూలు	బిల్లారి
1921-22	.....
1922-23	282 10 10 54 9 2
1923-24	46 0 0 222 8 2
1924-25	.....
1925-26	4 7 4 173 5 8
1926-27	230 2 9 .....

అనంతపురంనుండి రిపోర్టురాలేదు.

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు:—1923 సంవత్సరమున రంగనాథం ముసల్యూరుగారి నూచనప్రకారము యీసభిశాయి తక్కువ విముణముల రద్దుజేయవలెనని కమిషనరుగారికి సిఫార్సు జేయుచు తీర్మానించిరి. ఏ రద్దుజేయలేదు?

రివెన్యూసభ్యుడు:— యీ ప్రశ్నకు వ్యవధి యొసంగవలెను.

మహానీగారి దుడుకుతనము

లామెంబరు నీళ్లునమలుట

బి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు:— చార్లసు మహానీ ఎత్తనీఫారెట్టు కన్సర్వేటరుగారిని భూలంపాటిలోయ యందలి

రిజిస్ట్రు అడవులలో రెండు సంవత్సరములవరకు వేటజేయరాదని నిషేధపుటలు తీయవలసిందిగా?

అట్టి ఉద్యోగిని నిషేధించుటకు కారణమేమి?

ఉ:— 1926 మే 12 వ తేదీనుండి రెండేండ్లవరకు రిజిస్ట్రు అడవులలో వేటజేయరాదని చివుకన్నర్యేటరు గారు ఉత్తరువు జేసియుండిరి. (2) 1925 ఆగష్టులో వేటజేయుచున్నపుడు మహానాగరివలన నొకప్రమాదము తటస్థించెను. అప్పటివారి ప్రవర్తనము మన కన్నర్యేటరుగారికి నచ్చలేదు.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు:— అట్టి నేరమునకు రెండేండ్లువేట నిషేధించెడి శిక్ష సరిపోవునని దలంచిరా?

లామెంబరు:— దెబ్బతిన్నవారికి ప్రతిహారమిప్పింపబడెను. ఇంకెవరనుగు చర్యదీసికొనుటకు తగిన ఆధారములేదు.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు:— ప్రతిహారమేమియిప్పించిరి?

లామెంబరు:— వ్యవధికావలెను. ఆదినారాయణచెట్టి గారడిగిన వేరొకప్రశ్నకు తీరువుగా, ఆప్రమాదము రాత్రి సంభవించినదనియు, మహానాగరు ఉద్దేశ్యపూర్వకముగ జేయలేదని ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకము కలిగినదియు, లామెంబరుగారు చెలిసిరి.

హరి:— ఒక్కజేసనిపోయెనా యెక్కువమంది చనిపోయిరా?

ఉ:— ఒక్కరే.

ప్ర:— మహానాగరింకను తుపాకుల నుపయోగించు అధికారము కల్గియున్నారా?

ఉ:— తుపాకుల డ్రైల్చుట కధికారములేదు

ప్ర:— తుపాకుల నుపయోగించు లైసెన్సును ప్రభుత్వమువారు తొలగింప సధికారములేదా?

ఉ:— ఉన్నది.

ప్ర:— అనుధికారము నుపయోగించిరా?

ఉ:— అవును.

హరిసర్వోత్తమరావు:— ఇప్పటివరకు ఆయధికారము నమించు జరుప లేదని నేను జెప్పవచ్చునా?

సర్వోత్తమరావు:— ఈకేసునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు యేన్యాయశాస్త్రప్రకారము చర్యదీసికొనిరి?

లామెంబరు:— కేసు గెలిచేటట్లు ప్రాసిక్యూషనుజరుపుటకు తగిన ఆధారములేదనిదలంచిరి. చనిపోయినవారి కుటుంబమునకు ప్రతిహారమిప్పించుట అవసరమనిదలంచిరి.

సర్వోత్తమరావు:— ఈ విషయము ప్రభుత్వమువారు తమ న్యాయవాదులతో సంప్రదించిరా? వారేమిచెప్పిరి? లేక కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులే తమకిష్టముచెప్పినట్లు ప్రవర్తించిరా?

లామెంబరు:— ప్రభుత్వమువారి కీసమాచారము తెలిసెను. న్యాయశాఖోద్యోగులు యేమిజెప్పిరో మేము పాధారణముగ జెప్పము. న్యాయశాస్త్రముబట్టిగూడ యీవిషయమును విచారించితిమి.

పి. భక్తవల్సలునాయుడు:— కల్గిన నష్టమునకు యిచ్చిన ప్రతిహారద్రవ్యము సరిపోవుననిదలంచిరా?

ఉ:— అవును.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కేంద్రస్థానము

నిడదవోలుగూర్చి మరల నాలోచింపవచ్చునా?

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు

(1) ప్ర:— పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కేంద్రస్థానముగూర్చి ధీమాగా నిశ్చయపరచిరా? లేకున్నచో యిప్పుడేయేస్థానముల గూర్చి అలోచించుచున్నారా ఎప్పుడు సిరీసుగా నిశ్చయింతురు.

(2) ముఖ్యోద్యోగులు, ప్రజలు ఏలూరున కనుకూలముగ నున్నారా, నిడవోలునకు అనుకూలముగ నున్నారా?

(1) ఉ:— ఏలూరు ముఖ్యపట్టణముగ నుండవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి అరితగా 1926 మే 3వ తేదీన ప్రకటించిరి.

(2) సానిటోర్యోగలను సంప్రదించగా నిడదవోలున కనుకూలముగ చెలిసిరి. ప్రభాగ్నిప్రాయము శాసనసభద్వారా 1925 ఆగష్టునందు ఏలూరున కనుకూలముగ తీర్మానించబడెను.

ద. నారాయణరాజుగారు:— పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో చాలాతాలూకాబోర్డులు నిడదవోలును శిఫారుక్రీయుచు తీర్మానించిరా? ఏతాలూకాబోర్డుగూడ ఏలూరున కనుకూలముగ తీర్మానించలేదుకాదా?

రివెన్యూమెంబరు:— నాకు జ్ఞాపకములేదు. వ్యవధి యొసంగినచో జెప్పెదను.

ద. నారాయణరాజుగారు:— స్థనిర్ణయముతో సంబంధములేకుండనే కేంద్రస్థాన కార్యాలయముల నిర్ణయించుటకు స్కీములను ఆర్థికసంఘము వారంగీకరించిరి. అందుచే యావిషయమై సభవారు వేరొకసారి విచారించుటకు ప్రభుత్వము వారు అవకాశముసంగదరా?

ఉ:— నేను యిదివరకు శాసనసభలో నేమి తీర్మానించిరో తెలిపియుంటిని. సభవారు ముందెట్లు తీర్మానించిన అట్లు జేయుట కభ్యంతరములేదు.

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు:— భవన నిర్మాణమునకై ఏమయిన ఖర్చుజేసిరా?

రివెన్యూమెంబరు:— కొంతసామ్యపుడే ఖర్చు పెట్టితిమి. కాని అది యెక్కువగాదు.

బి. వెంకటరత్నంగారు:— ఏలూరును ముఖ్యపట్టణముగా నిర్ణయించుటకు పూర్వము నిడదవోలును ముఖ్యపట్టణముగా నిర్ణయించుచు ఉత్తరువుగావించిరా? (అని తెలుగున ప్రశ్నించిరి.)

రివెన్యూ సభ్యుడు:— గౌ. సభ్యుడు మాట్లాడు భాష నాకు తెలియదు. (పెద్ద నవ్వు)

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— భాష తెలియలేదనుకారముచే ప్రభుత్వసభ్యులు తప్పించుకొనజాలని యిదివరకు అగ్గడు తెలిసియుండెను. ప్రశ్నలు తర్జుమా జేయించుకొనుటకు ప్రభుత్వసభ్యులు యేర్పాటులు జేసికొనవలెను. తనకు భాష తెలియలేదని జెప్పి నవ్వుతాలుగజేయుట సభా గౌరవభంగకరముగనన్నది.

అధ్యక్షుడు:— ప్రశ్నల నింగ్లీషులోనికి భాషాంతరికరించుటకు యేర్పాటులు జేసితిని.

పిమ్మట కార్యదర్శి ప్రశ్న నింగ్లీషులో జెప్పెను.

రివెన్యూ సభ్యుడు:— వ్యవధికావలెను.

అండమానులకు బోయిన మాపిళ్ళాలు

మహామ్యును స్కూలు:— అండమానులకు పంపబడిన మాపిళ్ళా లెంతమంది (ఉ) 889.

ప్ర:— అందు ఖైదీ లెందరు? (ఉ) 15.

ప్ర:— కైదీల భార్యబిడ్డ లెంతమంది. ఇతర బంధువులెవరు? ఎంతమంది, 50 ఏండ్లకు పై బడ్డవారు 10 ఏండ్లలోపు వారెంతమంది?

ఉ:— అండమానుల కంపబడిన కైదీల కుటుంబములలో 40 పురుషులు, 153 స్త్రీలు 192 పిల్లలు ఇతర వివరములు తెలియవు.

ఉప్పిసాహేబుగారు:— వారిని పంపకపూర్వము తగిన గృహపరిశీలన యేర్పాటు జేసిరా?

హామ మెంబరు:— వ్యవధి గావలెను.

సర్వోత్తమరావు:— హామ మెంబరుగారు ఏమిజెప్పుచున్నారో గుర్తించుచున్నారా? అండమాను దీవులలో వారికి తగినయిళ్లున్నవో లేనో తెలిసికొననిది పంపివేయుటకు నిశ్చయించుటయందు తాము వహించిన బాధ్యతను గుర్తించిరా?

హామ మెంబరు:— ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించెడిరి. గౌ. సభ్యులకు ఎత్తైనచో చారము గావలెనచో తెప్పించెదను

సర్వోత్తమరావు:— ఈసభవారు ప్రతికూలాభిప్రాయము జెలిపిననుగూడ హామ మెంబరుగారు యీస్కీము కొనసాగింప పట్టుచున్నారా? అండమాను దీవులలో వారికి తగినయిళ్లున్నవో లేనో తెలిసికొననిది పంపివేయుటకు నిశ్చయించుటయందు తాము వహించిన బాధ్యతను గుర్తించిరా?

హామ మెంబరు:— 1925 సంచి స్వయముగ విచారించితిని. మరల విచారించ నవసరములేదని దలంచెదను

సర్వోత్తమరావు:— 1925 సంచి విచారించి తెలిసికొనిన సందర్భములు యిప్పుడు పంపబడుచున్నవారి కనువర్తించునా? ఒకసారి సరియగు కారణములున్నచో ఎల్లప్పుడు నది సరిగనుండుననియు, అందరికినవి అనువర్తించునని చెలమటకు హామ మెంబరుగారికి తమ నిరంకుశస్వభావముతప్ప వేరేమియిన ఆధారము గలదా?

హామ మెంబరు:— వ్యవధి యొసంగవలెను. (సభ్యులెల్లరు నవ్వు)

అబ్దుల్ రషీదు విచారణ

డాక్టరు స్టేటుమెంటు 5 వ తేదీలోపుగ రాదు

ధిల్లీ, మార్చి 2.— అబ్దుల్ రషీదు విచారణగూర్చి చాల రహస్యముగ నున్నది. కేసు 3, 4, 5 వ తేదీలకు విచారణ జరుగవలసియున్నను సమ్యక్ లింతవరకు పంపబడలేదు. రషీదును పరిశీలించిన డాక్టరు తనస్టేటుమెంటును 5 వ తేదీలోపుగ ప్రకటింపరట.

(ఫీ టెను)

మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర యినుపదారి కంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

8-3-27 తేదీ మంగళవారమునాడు తిరు త్తణియందు

కృత్రిక మహాశాస్త్రము

పై మహాశాస్త్రమును పోషింపించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ప్రస్తుతము చెన్నపురి, కెంబ్రులుస్టేషనునుండి సాయంత్రము 7 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి, అర్కోణము రాత్రి 7 గం-45 నిమిషములకు చేరుచున్నట్టి అర్కోణము ప్యాసంజరు 7-3-1927 తేదీ సోమవారమునాడు ఈ దిగవి తెలుపబడిన కాలపరిమితిప్రకారము తిరు త్తణివరకు పోవును.

అర్కోణమునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 8 గం-10 కు

తిరు త్తణి చేరుట రాత్రి 8 గం-18 ని

తిరిగివచ్చుటకు 8-3-1927 తేదీన 3ం 18 రు ప్యాసం జరు తిరు త్తణినుండి నద్రాసుకు ఈ దిగవి తెలుపబడిన కాల పరిమితి ప్రకారము పోవును.

తిరు త్తణినుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7 గం-20 ని

అర్కోణము చేరుట ,, 7 40

,, నుండి బయలుదేరుట ,, 7 50

మద్రాసు చేరుట ,, 9 45

జి. జి. ఎం. ఆఫీసు } హెచ్. డి. సిన్క్లెర్
మద్రాసు 1-3-1927 } ఆక్టింగుజనరల్
ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

ప్రెస్ నోటీస్

చిట్టచివరిను కనిపెట్టబడినది

ఉబ్బరమునకు బేషధము

ఒక సుప్రసిద్ధవైద్యుడు లేపు ఎల్లుండి మద్రాసులోని వ్యాధిగ్రస్తులకు దీనివిషయమును నిరూపించుచు.

లేపు, ఎల్లుండి (లేక మందువులమంకవరము) మాయొక్క లోకప్రసిద్ధుడు ఆర్యవైద్యుడు మందుయొక్క మాదిరిపాట్లములు వగ్రాసులోని అన్ని మందులనుకామలలోను వుచి తమగ యిష్టబహు శాస్త్రు ఆర్. సి. సి. వ్యాసుగారు యీ వ్యాధికో బాగుపడుచుగలం దునునుం యిం దయొక్క మాదిరిపాట్లములు కాలిఫోర్నియా లెక్చరురు వగ్రాసులోని అన్ని మందులనుకామలలోను ఏమియైన ఇప్పులేక వుచితముగ యిమ్మిటకు తినివ్రాశ్యేసర్పాటుల సొర్రెయిచ్చుటల ప్రయరించుచున్నాడు. ఉబ్బరము, తొమ్మిదకిరెము, ఉబిరి వదిలుటలో గగ్గరింపుము మొల్లర్లు శ్వాసులు కలిగినవారు యీ బేషధమును చుబియును ప్రవేశించిచూచుటకు డాక్టర్ సి. సి. వ్యాసుగారు కోరుచున్నాడు. "వ్యాధి ఎట్టిపుప్రద్రవమును సీతిగలదియై యున్నను ఎంతకష్టమునిచ్చుచున్నను మందు నువాడిన 10, 15 కేకండ్లలోగాని లేక ఎక్కువ కొన్నినిమిషములలోపుగగాని సూచుచున్నా"లని డాక్టరుగారు చెప్పుచున్నారు ఈబేషధము వుచి 6 వ సంవాదంపబడిన మాదిరిపాట్లము వారు చెప్పించుట నిజముగ సూచుచున్నవనియు, యీ వ్యాధిలో బా, చుచునారు వారి బాధ సమయముకు యీ బేషధమునే వాడినచో దారిదూరమును కనుగొనవలెననియు వారికోరిక. "ఎంతటి గడ్డువ్యాధియైనను, పుష్కరముకలిగించుచున్నను, ఆర్యవైద్యుడుగాని, సూర్యముగ బాజిన ఆర్యవైద్యుడు సిగల్లుగాని మువతివాడకముతోనే తప్పక సూచుచున్న నియు, వాచినారు సంపించిబహూకరించునియు "ప్రెస్ ముగ చెప్పుచున్నారు. వ్యాధిగ్రస్తులు తమ వారుగ వందులుకొనుదుకామలలో లేపుగాని ఎల్లుండిగాని మాదిరి వుచిత పాట్లమును అడిగిపుచ్చుకొనవలెను మందులనుకామలను మారముగనివలించువారు పాట్లములకొనలెయున్న టపాలార్చులకు 0-3-0 తపాలకెళ్లు పంపుగూ డాక్టర్ ఆర్. సి. సి. వ్యాస్ వడిపో 15 నుంకురామచెట్టిపేటి మద్రాసు అని వ్రాసిన టపాలద్వారా బడయగలరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

అకడమిక్ కాన్ఫిరమేషన్

మార్చి 25 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు బెజవాడలో...

ప్రస్తుతమున యన్. వెంకటరామన్ గారి ప్రశ్నలకు...

ప్రశ్న (1) (1) విశ్వవిద్యాలయమున కిబందించిన కళా...

(2) ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ప్రస్తుతమున్నట్లనంటి వ్యా...

ప్రస్తుతము — (1) విద్యార్థుల సంఖ్య యాక్రంది...

జోబ్స్ కాలేజీ నూటికి 84 చొప్పున

యా. యల్. సి. యం. కాలేజీ 40

మెడికల్ కాలేజీ 50

వి. ఆర్. కాలేజీ 20

రాజాగారి కాలేజీ 15

కె. కోటకాలేజీ 25

సి. కె. కాలేజీ 34

యం. ఆర్. కాలేజీ 15

గవర్నమెంట్ ఆర్ట్స్ కాలేజీ 38

సి. ఆర్. కాలేజీ 70

ఏ. వి. యల్. సెలెక్ట్ కాలేజీ 50

(2) ఈ విషయమై యథోచితాభిప్రాయమును.

ప్రశ్న (2) (1) విద్యార్థుల ఆరోగ్యమున అప్పుడప్పుడు...

(2) అట్టి వైద్యపరిశీలనయొక్క ఫలితములగురించిన వివ...

ప్రస్తుతము: — (1) అట్టి ఏర్పాటు ఒక్క కాలేజీ...

(2) విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రధాన ప్రణాళిక త...

విశ్వవిద్యాలయము ప్రారంభించబడినది. మొ...

అర్థ శతాబ్దమునందు. గారిని ఖాతాకాన్డ్ర...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

విశ్వవిద్యాలయమునందు పరసనభాషలుగా...

వైశ్యా మాడరన్ హోటల్

(వైశ్యులకు మాత్రమే)

19, గోవిందప్పనాయకన్ వీధి, మద్రాసు (సౌందర్య సహాయకు)

ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యుల సౌకర్యార్థమై యేర్పాటు చేయబడినది.

ప్రాప్తి టరు, వి. రంగయ్యశెట్టి

విద్యాలయమునందు కళాశాలలో విద్యార్థుల హాజరునట్లుగా...

యానివర్సిటీ కోడ్డు 22 వ ఆధ్యాయము 5 (ఏ) కెక్స్...

“పట్టభద్రుడైన యనంతరము ప్రభుత్వ మెదితమైన...

మొన్నాల్సనందు అధ్యయనము 2 సం॥ రులు కాలమైనను...

గొన్నినవరతుల ప్రకారము అర్హుడైనయెడల, అతడు వి.

యిడి. పరీక్షకు దరఖాస్తుచేసి హాజరుగతును గాను సెకండరీ...

గ్రేడు మెయినింగ్ శిక్షణ పూర్తిచేసినట్లుగా ఒకసారి పరీక్ష...

నిబంధనల ప్రకారము నిర్ణయించబడిన పరీక్షాకాలము...

మొదలు 18 తేదీ బుధవారము మొదలుగా అరవనవరతుల...

పండుగ-ఈస్టరు పండుగ సెలవులు వరుసగా అంతరాయము...

తరువాత నవంబరు 18 తేదీకి పూర్వము ఆయా పరీక్షలకు...

సంబంధించిన లిఖితపూర్వక పరీక్షలను పూర్తియగు...

నట్లు జరిపి-వస్తుపరీక్షాధికార పరీక్షలు సెలవుల తరువాత జరు...

పుటకు యాపరీక్షా క్రమము మార్పుచేయబడినదని వైసుచాన్స...

లరుగారు తెలియజేసిరి.

(1) వి. యె. పరీక్ష 2 వ భాగము 1927 ఏప్రిల్ 11 తేదీ...

(2) వి. యె. పరీక్ష 3 వ భాగము 1927 ఏప్రిల్ 11 తేదీ...

(3) శిరోమణి ప్రారంభ పరీక్షయందలి 4 వ పరీక్షా పత్రము...

పత్రమున విద్యార్థి ప్రారంభ పరీక్షయందు 86 ఆధ్యాయము...

ఏ గుర్తు భాగములో 7 వ నిబంధన ప్రకారము 1927 మార్చి...

30 తేదీ మరునాటి ఉదయముగా 80 తేదీ బుధవారము సాయం...

కాలము జరుగును.

(4) శిరోమణి అంత్యపరీక్షలోని 4 పరీక్షాపత్రము 1927 ఏప్రిల్...

5 తేదీ ఉదయముగా 6 ఏప్రిల్ 2 తేదీ శనివారం సాయంకాలము...

జరుగును.

వైసుచాన్సలరుగారు చేసిన యామర్సులు అకడమిక్ కాన్ఫిరమేషన్...

తైబ్రీ కమిటీవారి సలహా ననుసరించి సిండికేటువారిచే...

ఆమోదింపబడిన యీ దిగువ తీర్మానములను వైసు చాన్సలరు...

గారు అకడమిక్ కాన్ఫిరమేషన్ నివేదించిరి. ఈ తీర్మానములు...

ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినవి.

(1) యీ తీర్మానములను రాసున్న 1926 డిసెంబరు 16 తేదీని...

గారి సామాన్యాధికారమునకు లోబడియుండవలెననియు, సిం...

డికేటువారత్వపుట్టికి నియమించెడి ! ఇతరపనులనుకూడా...

అతడు నిష్వర్తిస్తాయుండవలెననియు.

(2) 1926 జూన్ 7 తేదీ న్యాయశాఖ (విద్యాలయము) లోని...

లోని మి. 1068 (వి. యన్) నెంబరు గవర్నమెంటు ఉత్తరువు...

ప్రకారము వైసుచాన్సలరు గారికి యివ్వబడిన ప్రత్యేకాధికారముల...

ననుసరించి యీ దిగువ పేర్కొనిన పుస్తకదానములు అంగీకరింపబడిన...

సంగతి సమావేశముకానున్న సెంటుసభవారికి నివేదించుటకు...

తీర్మానించడమైనది.

తానొసగిన గ్రంథసమదాయములో తన చేరు ఉచితరీతిని చిరస్మరణీయముగా...

నుంచవలెనను మరతుతో మద్రాసు నివాసులు ను సోల్ ఇండియన్...

రిసర్చి ఇన్స్టిట్యూటుకు జేదినవారు అగు టి. రాజగోపాలరావు వి. యె. గారు...

దానముచేసిన గ్రంథసమదాయము.

పితాపురము ఆర్. సి. హెచ్. న్యూలలోనున్న పెండ్లాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు...

దానముచేసిన 201 తాళపత్ర గ్రంథములు (ఆంధ్రలిపిలో వ్రాయబడినవి.)

(సి) డి. వి. యస్. ప్రకాశరావుగారు దానము చేయవలసిన గ్రంథపట్టికను...

గుర్తి అభిప్రాయమును తెలియజేయుటకై సంస్కృతభాషాపరస నిర్ణయాధికారులకు తెలియజేయవలసినదిగా...

తీర్మానించడమైనది.

పిమ్మట ఈ దిగువ విద్యార్థినిరుదములను అకడమిక్ కాన్ఫిరమేషన్...

మాట్టచేసిరి.

అఫ్టర్-ఉత్-ఉలేమా బిరుదును అరీమిఫుజిగాను, మున్నీ ఇ - ఫజిల్...

బిరుదును మున్నీ - ఇ - కమిల్ గాను మార్పుచేసినది.

1927-28 సం॥ ర మందును, దరిమిలను విశ్వవిద్యాలయపరీక్షలకు...

చదువుటకు కళాశాలలయందు స్కూలు ఫైనలు డిగ్రీ ఫీకేటుదారులకు...

ప్రవేశార్హత నొసంగు విషయములో సిండికేటువారు సూచించిన నిబంధనలను...

పద్ధతులు ఆలోచింపబడి ఆమోదింపబడినవి. ఈ విధులన్నియు మద్రాసు...

విశ్వవిద్యాలయములో వర్తించునట్టివియే. కాని, ఒక్క భేదము మాత్రము...

కలదు. స్కూలు ఫైనలు పరీక్షకు హాజరైన ప్రతి విద్యార్థినులు...

కళాశాల ప్రవేశార్హుల జాబితాలో చేర్చబడినను చేర్చబడకున్నను...

కళాశాలాధ్యక్షులు వారిని కళాశాల తరగతులలో చేర్చుకొనవచ్చును.

ఇంటర్మీడియేటు, వి. యె. పరీక్షలకు చదువుగిన విదేశ భాషల...

జాబితాలో టిబెట్టు దేశభాష (త్రైవిప్యమును) కూడ జేర్చబడినదని...

అర్. వెంకటేశ్వరుగారు తీర్మానము పాదించిరి. పూర్వయుగములందు...

ఈ తీర్మానము యొక్క మొదటి భాగము మాత్రము అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సుకు వ్యవహారికమునకు సంబంధించియున్నది. రెండవభాగములో అనగా "గవర్నమెంటువారు ఇందులకు అంగీకరించి ద్రవ్యసహాయము చేయవలసినదని గవర్నమెంటును కోరవలసినదనియు" అనుభాగము ధర్మవిరుద్ధముగా నున్నది. ఎందువల్లననగా విద్యావిధానములను గూర్చి చర్చించుటయే అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సు ధర్మము. అట్టివిధానములకు వలయు ద్రవ్య సహాయనా సాధనములను సూచించుట వారి విధికాదు. అట్టిభ్యాసము తలపెట్టెట్లు కొనుట తప్పు మాలినపనికీ గడంగుటయగును. విద్యావిధానములయొక్క చిత్తసంస్కార ప్రయోజనములను మాత్రమే అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు నిర్ణయించవలసియున్నాడు. ద్రవ్య వ్యయభారమును సిండికేటువారికి వదలి వేయవలసియున్నది. కాబట్టి యీ ప్రసక్తి అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు పూనుట ధర్మవ్యతిరేకము.

అంతయుగాక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము చట్టముప్రకారము విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ విద్యాలయములకు రాజమండ్రి, అనంతపురం, విశాఖపట్టణము యీ మూడు స్థలములందు తప్ప తదితరప్రదేశములం దెక్కడను స్థాపించుటకు అధికారమివ్వబడలేదు.

"విశ్వవిద్యాలయముచే స్థాపింపబడి-విశ్వవిద్యాలయాధికారమునకు లోబడి" అని తీర్మానములో ఉదాహరింపబడిన వాక్యముల అర్థమేమిటి? విశ్వవిద్యాలయ చట్టప్రకారము సదరు అధికారము మొత్తముమీద అకడెమిక్ కాన్ఫరెన్సువారిచేతులలో పెట్టుబడియున్నది. స్థాపింపబడుట యనగా విశ్వవిద్యాలయముచే స్వయముగా స్థాపింపబడుటయని భావింపబడిన యెడల- విశ్వవిద్యాలయమునకు అనుబంధింపబడిన యితర కళాశాలల నితి కోచనీయముకాగలదు. ఈపద్ధతివల్ల వృథాద్రవ్యనష్టము చాలాకలదు. ఇదివరలో సాధారణ బి.యే. తరగతి విద్యార్థిక్షణమునకు ఏర్పాట్లు చేయబడియున్న కళాశాలలలోనే ఆసర్వతరగతి విద్యార్థిక్షణముకూడా ఏర్పాటుచేయుట సులభసాధ్యము. ఈవిశ్వవిద్యాలయచట్టమును మనస్ఫూర్తిగా అమలులో పెట్టుదము. ఇట్లు అమలులో పెట్టినప్పుడు సైతిబంధకములు ఏవైనను కన్పించినయెడల అప్పుడు మార్పులకై మనవిచేసి కొందము.

అంతట నై సుచాన్సెలరుగారు లేచి ఇట్లు ప్రశ్నించిరి. ఈవిశ్వవిద్యాలయము బోధకవిశ్వవిద్యాలయముగా నుండవలసినదా?

ఉపన్యాసకులగు లిటిల్ హేల్సుగారు సమాధానమిచ్చుచు నిట్లుపన్యసింపిరి.

ఉత్తమ విజ్ఞానశిక్షణమును విశ్వవిద్యాలయమువారే స్వయముగా పూనుకొనవలయునని విశ్వవిద్యాలయనివేదికలో సూచింపబడినది.

ఈ విశ్వవిద్యాలయము ఏవిధముగా ఎంతెక్కు విద్యార్థులు నిర్మాణముచేయుటకై గవర్నమెంటువారు ఉద్దేశించి విశ్వవిద్యాలయమును సాధనధాతముగా జేసెదరో విశ్వవిద్యాలయమువారు తప్పక గ్రహించవలసియున్నది. ఈ విషయము నిర్ధారణయైనపిమ్మట ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు మంచిరోజులు ముందు కలవు. ఇప్పుడున్న గవర్నమెంటుకళాశాలల నన్నిటిని విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వాధీనపరచుటకూడ చట్టమునందు అనకాశ. మేర్పరచబడియున్నది. అట్టిఅనకాశము చట్టమునందు ఏర్పడియున్నను- ఆప్రకారముగా గవర్నమెంటువారి కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వాధీనపరచుటకు మార్గములో కొన్నియిబ్బందులున్నవి. హిందూ దేశములో మరెంతకష్టమున్నది. హిందూ దేశమునంతటిలో ఒక్క మార్కుకాలేమాత్రము గవర్నమెంటువారిచే అలహాబదు విశ్వవిద్యాలయమువారికి స్వాధీనపరచబడినది. ఇప్పటికిని దానివిషయమై తగాదాలు కొన్ని పరిష్కారముకానేలేదు. కాబట్టి యీవిషయము చాలాకష్టమైనది. కనుక ఇంతవరలో నిర్ణయమగుటకు వీలులేదు.

అంతట వెంకటరామన్ గారు లేచి యీవిషయములో భేదాభిప్రాయములు చాలామున్నందున ఇంతటితో విరమించవలసినదని కోరిరి. సభవారు అందుకు అంగీకరించిరి.

రాయలు ఇండియను మిలిటరీ కాలేజీ డిప్లొమాను యీ విశ్వవిద్యాలయపు మెట్రిక్యులేషనుతో సమానముగా పరగణింపవలసినదని నై సుచాన్సెలరుగారు సూచించిన సలహా ఆమోదింపబడెను.

అటుపిమ్మట నితికృత్యమునకు సంబంధించిన మామూలు వ్యవహారములు కొన్ని ఆలోచింపబడినపిమ్మట సాయంకాలము 5-30 గంటల వరకు ముగిసెను.

హిందూ మహమ్మదీయుల కొట్లాట

క్రొత్తమశీదు యెదుట రక్తస్నానములు

చంద్రబాబుగారు మహమ్మదీయులు చచ్చుట

జలఖాత్రి! బారిసాలు, మార్చి 2:—ఉపయమున పూనబారియావద్ద క్రొత్తమశీదున కెదురుగా హిందూ మహమ్మదీయులు కొట్టుకొనిరి. 12 గురు మహమ్మదీయులు మరణమందిరి.

శివతుర్గి నాడు కలహము జరుగుననియెంచి పోలీసుదళముతో న్యాయాధికారి సూపరెంటు అక్కడకు ఉదయమున వెళ్లిరి. ఈటెలతోను లాతీలతోను వందలకొలది మహమ్మదీయులు మడియెదుట గుమికూడిరి. వారియుద్దేశము హిందువుల యూరేసింపు నాటకపరమకే. జిల్లాబోర్డులోనుపై బోవుచున్న హిందువులగుంపును అటకాయించిరి. అంతన్యాయాధికారి పోలీసువారును వారినితో జేయ యత్నించిరి గాని లాభములేకపోయెను. అంత మహమ్మదీయులు గాల్వితో లాతీల సెగురవేయప్రారంభించిరి.

అంత సూపరెంటు తుపాకుల ప్రేల్చెదరని చెదరించెను. కాని లాభములేకపోయెను. తరువాత మహమ్మదీయులు పోలీసు సూపరెంటుపై ఈటెలతోపడగా పోలీసువారు తుపాకుల కాల్చిరి. 12 గురు మహమ్మదీయులు మృతినొందిరి. 7 గురు గాయపడిరి. అంత మహమ్మదీయులగుంపు చెదరిపోయెను.

శివములు వైద్యపరీక్షార్థము బారిసాలంపబడెను.

(ప్రీప్రెసు)

పూనబారియాగూరమందు మరణించినవారు 14 గురు. న్యాయాధికారియక్కడనేయుండి పి.కార్పరము గౌరంజీలక్ష్మి పరిశీతులజూచించిచ్చిరి. అక్కడమాడ మహమ్మదీయులుగుండగులుగ పనిచేయుచున్నను దెబ్బలాటలు జరుగలేదు.

(అ. ప్రె.)

బారిసాలుమహమ్మదీయులు పూనబారివాద్ద శివరాత్రి సందర్భమున అల్లరిచేయదలంచిరి. న్యాయాధికారి దెబ్బలాట జరుగకుండ చేయ యత్నించెను గాని ఆయనపైనేబడిరి. పరిశీతుల యువప్రవమునుబట్టి న్యాయాధికారి. తుపాకుల ప్రేల్చి ఆజ్ఞ నీయగా 12 గురు మృతినొందిరి. 7 గురు గాయపడిరి.

తరువాత సూపరెంటును ఈటెతో పోడిచిరి. అప్పుడు గూడ న్యాయాధికారి సర్వవిధముల గుంపులను పోదోలయత్నించెనుగాని లాభములేకపోయెను. అందువలన తుపాకుల ప్రేల్చి పోలీసువారు 20 మందిని చంపిరి. 40 మంది గాయపడిరి.

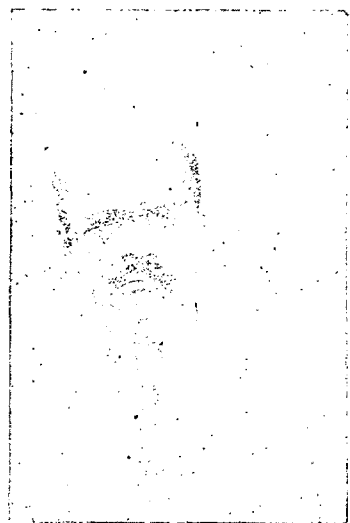
(అ. ప్రె.)

పూనబారిలో బాకర్గంజి న్యాయాధికారి అనుజ్ఞపై పోలీసువారు మహమ్మదీయు దుండగులపై తుపాకుల గాల్చుట వలన 12 గురు చనిపోయిరి. 7 గురు గాయపడిరి. ప్రతిసంవత్సరమున అక్కడనున్న శివాలయమునకు ఈ శివరాత్రికి వేలకొలది జనులు వత్తురు. ఉత్సవములు జరేసింపుటను జరుగును. శివాలయమార్గమున ఈసంవత్సరమున ఒకమశీదు కొత్తగ నిర్మింపబడెను. అల్లరి జరుగుననుభయముచే న్యాయాధికారి పోలీసుదళము నక్కడికేగెను. హిందువుల భజనము మహమ్మదీయు లాటకపరమ న్యాయాధికారివద్దకు హిందువులు పోగా న్యాయాధికారి జ్యోక్యము గలుగజేసికొని హిందువుల భజనము నిరాటంకముగ పోనిమ్మిరి. అంత వారు తిరిగిపోయిరి. కాని ఒక మాల్వీ వారిని తిరిగివచ్చినందులకు మందలించి తిరిగి హిందువుల నాటకపరచెను. వారునచ్చి న్యాయాధికారిపై ఈటెనువీసరి ఆయనపైబడిరి. పరిశీతులు విషమునుగుటచే తుపాకుల కాల్చించిరి. అంత మహమ్మదీయులు పారిపోయిరి. కాని 12 గురునచ్చిరి. మరి 7 గురు గాయపడిరి. తరువాత పోలీసు సూపరెంటుపై ఈటెను వీసరి. 20 మహమ్మదీయులు చనిపోయిరి. 40 మంది గాయపడిరి. శివములు పోలీసులైన లోనికి గొనివచ్చిరి.

(అ. ప్రె.)

బారిసాలు, మార్చి 3:—పూనబారిలో వివరములు గనుగొనగా తననట్లు అన్ని విధముల ప్రయత్నించినయే పోలీసు వారు తుపాకుల కాల్చిరినియు ఆఖరిపై 5 నిమిషములలోకా శివమును తుపాకుల కాల్చెదరని తెలిపినయు, గుంపుచాల దుండగులుగ ప్రవర్తించెననియు తెలియవచ్చినది. మొదట ఒక సాటు కాల్చిరినియు, దానిపై సూపరెంటుపై ఈటెలతో పడిరినియు అప్పుడు పరిశీతులు విషమునుగుటచే తుపాకులు కాల్చి బడెననియు 12 గురు మరణించినయు 7 గురు గాయపడినయు తెలియవచ్చుచున్నది. గాయపడినవారికి చికిత్సజేయబడెను. కొందరిని జాల్కాటికి కొంపోయిరి. గాయపడిన చాలమంది పారిపోయిరి. కావున గాయపడిన నిజసంఖ్య తెలియదు.

(ప్రీప్రెసు)

(ప్రె. ఫో. టీ)

వి. పాండురంగరావు గారు

బి. సి. ఎస్.

వీరు మదరాసు శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

(ప్రె. ఫో. టీ)

హిరెన్సు గారు

హెచ్. ఎఫ్. పి. హిరెన్సు గారు బొంబాయి

కంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు, మదరాసు వాణిజ్య సంఘమునుండి కే. కే. గార్గిస్టానే శాసనసభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

(ప్రె. ఫో. టీ)

ప్రథమ స్త్రీసభ్యురాలు

ది. బి., కె. ఎన్. చంద్రకేళయ్యగారి

సతి బెంగుళూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యురాలుగా మైసూరు ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడెను. మైసూరు చరిత్రయందు స్త్రీసభ్యురాలు నియమింపబడుట కిది యే మొదటిసారి. చంద్రకేళయ్యగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నుండి పింఛను దీసికొనిరి.

బడ్డెటు ప్రసంగములు

అభివృద్ధి

మద్రాసు బడ్డెటు తాత్పర్య ప్రసంగములు శాసన సభలో విన్నవించుచు ప్రారంభమయినవి. చేపటితో పూర్తియైనను, నడునయిదు నిమిషములు మాత్రమే యుక్తికొక్కసభ్యుడు మాట్లాడుటకు వీలుండుటచే, నలువైపునభ్యులు ముచ్చటించగలరు. ఇచ్చవచ్చిన యభిప్రాయముల నెల్ల వీరు వెలిబుచ్చుచున్నాడు. కాని, ప్రభుత్వసభ్యులు కొంతయు హాజరుగ నుండుకొనకపోయినట్లు తెలుపబడుచున్నది. ఉన్న వారయినను, ప్రజాప్రతినిధులకోర్కెలను సరికొల్పి, సభలో సరిపడకుండు వ్యక్తులను తేడు. బడ్డెటు ఏర్పాటులు ఏర్పరచుకొనుచున్నప్పుడు మార్పు జేయుట జరుగదు. వట్టుబట్టి మార్పుజేసినను, సర్ది ఫిక్స్ చేయుట సాధ్యములు మూలమున, నవి పునరుద్ధరింపబడును. అయినను నిరోధమార్గము ప్రధానముగల కాంగ్రెసుపక్షమువారు కాంగ్రెసు తీర్మానమును ప్రార్థనముతో ననుసరించుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసుపక్షసభ్యులభిక్షముగల, చెన్నపురి శాసనసభవా లేనిదేనుచో యిది, భారతభూమి ఎదురు జూచుచున్నది. ఏమనెనుకాని, ఇతరులకు నిరుత్సాహము గలుగకమానము. ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగించుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు చేసిన ఏర్పాటులు, చట్టవిధిములు, ఆధికసంఖ్యాకులగు కాంగ్రెసుపక్షమువారు ముక్తిపదవులను స్వీకరింపకపుడు, స్వస్వసంఖ్యాకులతో బ్రాన్సుఫర్డు శాఖల పరిపాలననును నడుపుటచేసెదపుడు, మాంటుఫర్డు సంస్కరణము లేంత కష్టముతో తేటపడక మానదు.

ఈసంగతి గాడినర్లు హరినర్సోత్తమరావు గారు నిరసితముగ నిరూపించిరి. బలముగ సంఖ్యలు లేక త్రాసు బాగవకములే. స్వతంత్రపక్షమునుండి ముక్తులను నియమించెదపుడు, వారు పరిపాలనము నైటుల కొనసాగించుకొనగలరు? అధికారవర్గసహాయకంచేతనేకద. ఇట్టిపరిపాలనము ప్రజాపరిపాలనమగునా? స్వపరిపాలనపు చిహ్నము లేవయినను నిందుగలవా? ప్రభుత్వయను సూత్రము దేమూలగలదు? లేనిచో, సంస్కరణములు వట్టి ప్రహసనములు గావా? నెట్టి స్వస్వసంఖ్యాకపక్షమునుండియైనను ముక్తులను నియమించి, ప్రభుత్వసహాయముతో రెండుశాఖలను యధేచ్ఛగ పరిపాలింపవలెగునని, మద్రాసు ప్రభుత్వ చర్యబట్టి గ్రహింపవచ్చును. అందుచేతనే ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరంకుశవిధానమునకు మారుచేసెదపు వేరుగాదు. ఇట్టి నిస్సారముగ ముక్తిపదవులను కాంగ్రెసు పక్షమువారు నిరాకరింపవలయునని విధించుటలో, కాంగ్రెసు మహాసభవారు భూర మాలోచించి రనుటకు సంది

యములేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును కొనసాగించుటవలన నిరంకుశపరిపాలనమునకు మరింత బలము గలుగునుగాని, ఖీణత గలుగనేరదు. ఇంతియగాక, బ్రాన్సుఫర్డు శాఖలకును రిజర్వుడు శాఖలకును ఉన్నను పంచినవిధముబట్టి, బ్రాన్సుఫర్డు శాఖలను తృప్తికరముగ నిర్వహించుట సాధ్యపడదని తేలును. ఆర్థికసభ్యు జేటుల నిర్ణయించిన నందుకు దోసిల్లాగవలయును.

కొంత ఏర్పాటులకును వేసికని ఉన్నట్లుదని ఆర్థికసభ్యుగారు మాయరుగారు పలికి యుండిరి. ఎటుల మిగులును? ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములును అల్ల వెన్నులును మితిమీరి పోవుచుండ ప్రజాసయోగకరమగు కార్యములకు ధన మెటుల మిగులును? అన్ని వ్యయములలోను పరిపాలనపు ఖర్చు మిక్కుటముగ నున్నది. పోలీసు శాఖావ్యయము తగ్గుటకుమారుగ ఇంకను పెరుగుచున్నది. జాత్యు ముగ్లయ్యగారు సూచించినటుల శాంతిమూలమగు చెన్నరాజధానిలో పోలీసువ్యయమును చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును. కఠవుచే బాధపడుచున్న ప్రజల కెక్కుడు ఉపశాంతి నొసగవచ్చును. గృహపరిశ్రమలను పోషించి కఠవును నివారించవచ్చును. కాని ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రాతపద్ధతులను విడనాడక పోవుటచే అభివృద్ధి కెట్టి యవకాశము గలుగుట లేదు. ముక్తులు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు వారి కార్యదర్శులు మున్నగు ఆర్థికముల హాస వ్యయ మధికమగుట దప్ప చెయకటికన్న నెక్కుడు ప్రయోజనము గలుగుటలేదు. ఆంధ్రదేశమునందు ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులు కొత్తవి ప్రారంభము గాలేదు. జాతీయవిద్యాసంస్థలకు స్థానికసంఘములు గ్రాంటులు నొసగరావదు ఉత్తరపు ఇంకను నిలిచినాయున్నది. స్థానికసంఘములకు జాతీయవిద్యకు సహాయము జేయగల అదృష్ట మింకనున్నట్లేదు. పరిపాలనకు బునాదులు బలముగ నుండుటకుమారుగ, ఇరోభార మధికమయినది. ఇట్టిస్థితి దొంగినగాని, భావ్యభివృద్ధి కవకాశములేదు. అవిసీతికరి మగు మద్యపురాబడి వృద్ధియగుటయు, దానిని తగ్గించుటకు మాన్యములేకుండుటయు విషాదకరము. మద్యపు రివిన్యూను భర్తీచేసినగాని, మద్యపాననిషేధము సాధ్యపడదని పలుకుటవలన, ఎల్లరహ్యదయములలో నిరాశ జనింపకమానదు. దుప్రపురాబడిని ఏల భర్తీచేయవలయునో తెలియదు. ఇట్టిరాబడి యాతరించుటచే, ప్రజలకు అమూల్యలాభము గలుగును. నల్లమందురాబడి తగ్గినపుడు, దానిని భర్తీచేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుటలేదు. అట్టితరి మద్యపురాబడివిషయమై ఇట్లు కోరుట న్యాయమా? ఆరోగ్యప్రవర్ధనమునకు తగిన ఏర్పాటులు లేవు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించిరిగాని, దానిపోషణకు తగినగ్రాంటుల నొసగుటలేదు. అట్టితరి, విశ్వవిద్యాలయ మెటుల పెరుగగలదు? ప్రభుత్వపుఖర్చు నెన్నిటితో తగ్గించి, దేశాభివృద్ధికి ధన మొనగుట యవసరము. శాసనసభ్యులు శక్తివంచనలేకుండ అనుకూలసూచనల గావించుచున్నారు. కాని, వీరిమాటలన్నియు గాలికెగిరి పోవుట సహజము. మూడునాళ్ల ప్రసంగములును వేడుకక్రింద పరిణమించును. ఇట్టి వర్ధప్రసంగములతో సంతృప్తి జెందక, స్వపరిపాలనమును త్వరితముగ గాంచుటకు అన్ని పక్షములవారును ప్రయ

త్నింపవలయును. కాంగ్రెసుపక్షమువారిపై నీ భార మధికముగ గలదు.

కాంగ్రెసు పక్షమువారు శాసనసభలలో ప్రవేశించుటకు ముఖ్యకారణము సంస్కరణములను నిర్వహించుటకు కాదు. ద్వంద్వప్రభుత్వముక్రింద స్వల్పలాభములను సంపాదించుటకుగాదు. శాసనసభలలో నిరోధమార్గము నవలంబించి, ప్రజలకు స్వస్వసంస్కరణములతో బని లేదనియు, స్వపరిపాలనము దప్ప తక్కుంగలవరములు నిరుపయోగము లనియు, ప్రపంచమునకు చాటుటయే, వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము. శాసనసభలకు వెలుపలను లోపలనుగూడ స్వరాజ్యసిద్ధికై కృషిసలుపవలసిన యావశ్యకత గలదు. తదర్థమై గౌహతి కాంగ్రెసుసభానిర్ణయముల ననుసరించి, కార్యసిద్ధి బడయుట యవసరము. ప్రస్తుతసంస్కరణముల సెంతకాలము నిర్వహించినను, దేశపరిస్థితులలో విశేషపు మార్పు గలుగజాలదు.

భారతశాసనసభ: ఇండియాబడ్డెటు

ఇండియాబడ్డెటును ప్రస్తుతించుటకు మారుగ, భారతశాసనసభలోని ప్రజాప్రతినిధులు తమ ఆశాభంగమును వెలిబుచ్చిరి. ఇందు విశేషమియ్యలేదు. రంగస్వామి అయ్యంగారు సూచించినటుల, బ్లాకెట్టుగారు చూపినవిలువ సరియగు నిలువగాదు. రాబడిని తక్కువగ అంచనా వైచుటయు, ఖర్చును హెచ్చుగ అంచనావైచుటయే, నిలువ కనుబడుటకు కారణమగుచున్నది. గోక్లేగా రిట్టిపద్ధతిని పెనుక ఖండించుచుండెడివారు. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి హక్కులను తగ్గించుచున్నారుగాని, హెచ్చుజేయుట లేదని రంగస్వామి అయ్యంగారు తెలిపిన సంగతులు అతిశయోక్తులుగావు. సర్దిఫిక్ట్టు అధికారములను ప్రభుత్వమువారు స్వేచ్ఛగ నుపయోగించుటచే, శాసనసభవారి సంకల్పము నిష్ఫలమగుచున్నది. భారతశాసనసభ ప్రజలకు మేలు జేయగల దనుట వట్టికల్ల యని, రంగస్వామి అయ్యంగారు స్పష్టపరచిరి. పన్నుల నిధివరకు హెచ్చుజేయుండుటవలన, నిలువ చేకూరెనుగాని, సామాన్యచర్యలచే గాదని, బిర్లాగారు తేటపరచిరి. పిల్లింగు 4 పెన్నీల మారకమును నిర్ణయించుచో, కస్ట్యు రాబడి విశేషముగ పెరుగునని వీరు చూపగలిగిరి. మిలిటరీ ఖర్చు హెచ్చుగనుండుటచే, రాబడిలో నది సగభాగమును దిగమ్రొగుచున్నదని, అమరనాథ దత్తుగారు విశదపరచిరి. ఉప్పుపన్నుగాని, పోస్టుల రేట్లుగాని తగ్గకుండుటచే, మిగిలిన ఉపశాంతివాక్యములు అమరనాథదత్తుగారిని తృప్తిపరుపలేదు. ప్రస్తుత రాజ్యాంగ విధానము మారనంతవరకు, ప్రజాసామాన్యస్థితి చక్కబడదని, వీరు ఘంటాపథముగ చాటిరి. సర్విక్టరుసానూగారుగూడ బడ్డెటును ప్రశంసింపజాలక పోయిరి. పిల్లింగు 4 పెన్నీల మారకము సంగీకరించుచో కోటిరూపాయలు నష్టము చేకూరుననువాదము నిరాధారమని వీరి యుద్దేశ్యము. నష్టమునకు మారుగ వర్తకమున కధికలాభ మేర్పడునని వీరు నిరూపింపగలిగిరి. బడ్డెటుసంతను వోటుకు బెట్టనందుకు సర్ గవరుగారు అసమ్మతి జూపిరి. బడ్డెటును నిలుబబడ్డెటు అని పిలుచుట కృత్రిమమని గవరుగారి తలంపు. ఇంచితేపు కమిటీవారు చూపిన వర కయినను మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గింపకుండుట

బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య

6 స్టేషనులవారు క్రొత్తగ పూర్తిగ సమైక్యలో చేరుట

రైల్వే స్టేషనులం దాగకుండుట

నాగపూర్, మార్చి 1:— బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య తీవ్రగతించుచు బలవంత మగుచున్నది. కహానను, రామేశ్వర, సాలూ, భాకరు, నుమ్రుకర్, సలిఖాసాలలోని స్టేషనుల పనివాండ్లందరూ పూర్తిగ సమైక్యలో చేరిరి. రైల్వే వేళతప్పిచున్నవి. అన్ని స్టేషనులలోను రైల్వే గుటలేదు.

ఇటాలియాని దిగువనాకరుల జీతముల తీసికొనిరి. కాని నాగపూర్ నాకరులు జీతము లందుకొనలేదు. వారికి సహాయ మవసరము.

పాకివాండ్లు సమైక్యకట్టగా రైల్వేవారు వారున్న ఇండ్లను కాళీచేయవలసినదిగా నోటిసు లంపిరి. దానికి పాకివాండ్లు నోటిసు లనాయమనియు వారు కాళీచేయ నవసరము లేదనియు జవాబులిరి.

నాగపూర్ కేంద్రరాష్ట్రీయసహాయకసంఘము వారు రూకరుగారిని తన సహాయపుటేర్పాట్లు చేయవలసినదిగ నియమించిరి. మధ్యపరగజాల శాసనసభ్యులు రివ తేదీన సమావేశముగానున్న శాసనసభయందు అడ్డరస్సులు ఉపపాదన గావించుదురు.

బిలాస్పూర్, మార్చి 1:— సమైక్య పరిస్థితులు మారలేదు. రైల్వే ఆలస్యముగ వచ్చుచున్నవి. రైల్వేవారు జై యి ధారి స్టేషనులు సమైక్యలో చేరినవి. అధిక జీతములపై పనితెలియనివారిని నియమించుచున్నారు.

మిలిటరీ సిగ్నలరులకు ప్రీమియంను ఆపరేటర్లను నియమించిరి.

ఖరగపూర్, మార్చి 1:— సమైక్య తృప్తికరముగ జరుగుచున్నది. సెయిన్సురము, నాగపూర్, గోండియా, బిలాస్పూర్, రైల్వేవారు, బార్నసుడా, ఆద్రా, భోజాడీ, పురూలియా, కటక్, మరియు 18 స్థలములను పట్టుదలచుచున్నవి. పనివాండ్లు గౌరవప్రదమగు రాజీ కంకీకరించుదురు.

నాయుడుగారి యువవాసము

నేడు నాయుడుగారి యువన పుత్ర మూడవోజు. ఉత్సాహముతో నున్నారు. సమైక్య బలవంతమగుచున్నది. ప్రయాణీకులకు చాల యిబ్బంది గలుగుచున్నది.

కలకత్తా, మార్చి 1:— బి.యస్. రైల్వే యూనియను ఉపాధ్యక్షుడు రామలింగముగారు ఖరగపూర్ నుండి తిరిగివచ్చిరి:— “ఖరగపూర్ బలవంతమగు సమైక్యశాసనము” 18 వేలమందికి 370 మంది పనికిపోయిరి. 180 మంది పనివాండ్లను 48 గురు మేస్ట్రీలును. మిగిలినవారు ఆంగ్లో హైందవులు. మొత్తము 16 వేలకును 580 మంది మనిలోనికి పోయిరి. పరిస్థితులు తృప్తికరముగ నున్నవి. మధ్యపరగజాల సహాయము చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. భోజాడి, మోహుదా, చక్రధరపురము, బిలాస్పూర్ములలో చాల దెబ్బతింపులపై అధికారులు పనిచేయుచున్నారు. సెంట్రలచాలో 144 వ స్టేషను అమలులోనికి వచ్చెను.

పశ్చిమోత్తర రైల్వేసంఘము యం.యస్.యం. రైల్వే సంఘములు సహాయనిధి నేర్పాటుచేసెను. ఖర్చుగిల్లా ఇంకను జేరలేదు. సమైక్యదారులు లుత్సాహముగ నున్నారు. శాంతిప్రదముగనే జరుగుచున్నది.

ఏ జెంటు ప్రకటన

ఏ జెంటుగారు ఇట్లు ప్రకటించిరి:— “పరిస్థితులు అభివృద్ధి నూచకముగ నున్నవి. కటక్ చింద్వారాలలో పనివాండ్లు పని చేయబట్టిరి. సారియా గుమాస్తాలుగూడ పనికివచ్చిరి. ఖరగపూర్ మున హాజరైన వారిదిగిరిలోకంటే ఎక్కువతరహాలో చాలమంది పనికివచ్చు నూచనల కనుపడుచున్నవి. మెయిలు పాసెంజరులు ఆలస్యమైనను సరిగా నడచుచున్నవి. లోకలరైల్వే ప్రతిస్టేషనులోను నాగును. నూటికి 60 వంతున పాసెంజరులను 20 వంతున సామానును తిరుగుచున్నవి.

మార్చి 2:— సమైక్య వ్యత్యాసము లేదు. గూడ్సుబంధు ఎక్కువ నడచినవి. వాగనులు బొగ్గువలె రాల కంపబడుచున్నవి.

(ప్రీ ప్రెస్)

మైమెన్సింగు, మార్చి 3:— హిందూ మిషనువారు 5000 హైందవతరతులను హిందువులగు చేయుటకు ఏర్పాట్లుచేసిరి.

(ప్రీ ప్రెస్)

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య

ఆద్రా బాంబేలెను

ఆద్రానుండి యొకవిలేజురి యిట్లు నాయుచున్నారు.

1927 సం॥ 16 తేదీన ఆద్రాలో సమైక్య కట్టునుగరించి లేబరు యూనియన్ వాహాళ బహిరంగసభను సాయంకాల మైదుగుంటలకు గావించిరి. ఆసభకు ఆద్రానివాసులును, వంగశాఖీయులును సిగ్నల్స్, సిపాట్టు మెంటులో ఉద్యోగము చేయుచున్న యస్. యస్. యన్. అనేవారు అధ్యక్షత వహించిరి. మొదట వారు బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే స్టేషనులందొరవారు లేబరు యూనియన్ ప్రసిడెంటువారికి యిచ్చిన జవాబును అమృతబజారు పత్రికనుండి చదివి వచ్చిరాని హిందీతో తెలిసి తెలియని విషయము విష్ణు చెప్పిరి. సభలో అల్లకల్లోలము పుట్టెను. అల్లకల్లోలము నకు అధ్యక్షుడు పత్రికాపంతులను మాటుపరచి మారు ప్రోవాసు ద్రోక్కి లేని యర్థములు గల్పించి పురజనులయొక్క హింస గద్రోక్కి జూచుటయేగాని వేరుకాదు. అంత చీకటిపడినది. సభలో నొకమూలనుండి అయ్యూ తిమవాగ్ధోరణి చాలించి గిరి బాబుగారు నేటిదినము సెక్రటరీగారిపేర యిచ్చిన తెలిగ్రాము చదివి అర్థము చెప్పండి అనేకేక వివరణిచ్చి. అంత, ఆ “అదిహాదా చదువుతాను వినండి అని యిట్లు చెప్పెను. “ఖరగపూర్ వలసలందు అన్నిడిపాట్లు మెంటులవారు యిచ్చుమిచ్చుగా సమైక్య కట్టిరి. సోదర వాత్సల్యం జూపవలసిన సమయము వచ్చినది. త్వర పడుడు, సమైక్యకట్టుడు, అని చదివిరి.” సభకు ఉత్సాహమునకు మేరయేలేదు. గొల్లన నందరు స్పైకు, స్పైకు, అని కేకలు వినబడినవి. అంత అధ్యక్షుడు మేజబల్లపైకెక్కి నిలువబడి బిగ్గరగా నరమచు ‘కామామ్, కామామ్’ అని బయ్యించు వినండి మీరు చెడిపోతారు. నానాటవినండి సమైక్య వద్దు. సమైక్యచేసినట్లయిన మీనాఖిలీలు వుండవు ఇంట్లోనుండి బైటకుబంపెదరు. నీళ్లుమాడా దొరకవు. మీతంలాకు కష్టముగలుగుట మాయెట్టికి వచ్చి మాపెరటి కిటికినంద నాతో చెప్పుకొనుడు. నేను అధికారులతో చెప్పి మీకష్టములు గట్టెక్కించెదను. ఏమంటారు యెవరు స్పైకు చేస్తానో వాళ్లు ముందుకురండి నేరు చెప్పండి అని కేకలువేసిరి. పాపము ఒకరు చెప్పిన నేమానోయనిగాబోలు అందరు అయ్యూ మాకు మీరినెవరు చేసిన మహాపకారము చాలును. గిరిబాబుగారి తెలిగ్రాము ప్రకారము చేపటినుండి స్పైకు చేయుచున్నామని కేకలువేసివెలిపోవుమందిరి. సరే మీయిష్టము. లేబరుతరపున నేను చెప్పవలసిన సంగతులచెప్పితిని. మీయిష్టము. నానాట వినండికారు. మీపాట్లు మీరుమానుకొనుడు. నేను నేటితో నాయీపదవికి రాజీనామ యిచ్చి వేయుచున్నానని చెప్పుతూ సభచాలించివేసెను. ‘లోకోభిన్నరుచి’ యను నట్లు పలువురుపలవిధముల బలకబోచ్చిరి. ఇందుకా యానైన ప్రసిడెంటు పదవిని స్వీకరించుట! ఏమి న్యాయము ఏమి ద్రోహము తమాషాలానున్న దే! స్వీకరించుట ఒకరించుట వీరిష్టమే కాబోలు. ఇటువంటివా రుండిన లేబరు యూనియనుగతి యిట్లేయుండును, అనుచు దీనమనస్కులై పురజనులు బసలకు చేరిపోయిరి. మరునాడు (అనగా 17 తేదీన) బిలాస్పూరునుండి సెక్రటరీ గారగు ఏ. యమ్. రావుగారువచ్చిరి. సాయంత్రము సభగావించుటకు యేర్పాటుయెను. ఇంతలో 144 స్టేషను ఆఫీసర్లలో ప్రవేశ పెట్టబడిన. యింకేమున్నది! అందరిమనంబాలు ఆందోళన ము లగుచుండెను. సభజరుగుటలేదు. ఆరునాడు (అనగా 18 తేదీన) సమరరావుగారిపై 144 శత్రును ప్రయోగించిరి. ఎంబు నే మానుభూమినుండి పంపివేసిరి. తల్లి లేని బిల్లివీరి నాటికే యిగడపిరి. భగవంతుడు దారమనస్కులపట్ల గనికరించునుగదా! తెల్లవారు సరికి సాక్షాత్కరించిన సత్యమూర్తియై గిరిబాబుగారు దయచేసిరి. వారిపైసహాగా 144 శత్రును నువయోగింపబడిన, గాని సమైక్యకట్టుపనియే అల్లరులలేక శాంతిభావముతో గావించబడిన. దేశాభిమానులు, నిర్మలస్వాదయులు నగు సు॥ రా॥ రా॥ శ్రీశ్రీ. యమ్. పట్నాన చాబుగారు, నిలగం శ్రేష్ఠిగారు, చుటరాజుగారు ఇత్యాదులు మిక్కిలి శ్రద్ధ వహించుటయే యిట్టి సమైక్యకట్టు శాంతిభావముతో జరుగుటకు కారణము. ఆరాత్రియే గిరిబాబుగారు చక్రధరపూరు వలసలిరి. (20 తేదీన) కోలు మేనేజరుగారు రుకు తెల్లదొరవారు మరకొందరుద్యోగిగారు మోలారుబండ్లపై ప్రతియిటికి వచ్చి మీరు స్పైకుచేయవద్దు. మీకు నీతములు జాస్తీచేస్తాము. మానాట వినండిని నయమున భయమున చెరించిరి. లాభములేక పోయెను.

ఆరునాడు యిదే ప్రకారము చెప్పుతూ మీరు మేము చెప్పి విననియెడల మిమ్ములను డిసుమిన్ చేస్తాము. యింట్లోనుండి ఇళ్లకొట్టెము అని బెదిరించిరి. ఇదియు స్వర్ణమాయెను. కొలదిమంది మాత్రమే పనిపాట్లకు వెళ్ళుమందిరి. ఆరునాలో 100 టికి 90 చి॥ సమైక్యకట్టరిని నొక్కి చెప్పవచ్చును.

సమైక్యకట్టు నేటికి 10 రోజులనుండి జరుగుచున్నది. మార్పులేమియులేవు. స్వలాభము లేవ్వకో కొద్దిమంది లేవ్వు యింకా లేవ్వరును పనిపాట్లు చేయుచుండుటలేదు. ఆద్రాలో సమైక్యకట్టు జరిగినప్పటినుండి పనిచేయుచున్న వారి సంఖ్య మొత్తముపై యిరువండుకంటే యెక్కువ నేలకు కష్టము. చుట్టు పట్ల (అనగా) ఖరగపూర్ ముదలకొని ఆద్రా వచ్చేవరకు పని వాండ్లు, స్టేషనుకి యిద్దరు ముగ్గురు లేవ్వు అందరును సమైక్య కట్టిరి. ఆద్రానుండి చక్రధరపూరుకు సెక్రటరీను మాడ యిచ్చుమిచ్చుగా నందరును సమైక్యకట్టిరి. భాగా, మోహుదా, భోజాడి-మొదలగు రైల్వే ప్రాంతీయకూడా నూటికి 80 మంది (ఎన్నెమంది) సమైక్యకట్టిరి. కార్యము జరుగుగా కొనసాగుచున్నది. నేటికోడ సయితరసలములనుండి డిగ్రీలు తరివార్తలు వచ్చివవి. గోండియా నాగపూర్-బిలాస్పూర్-రాయపూర్-చక్రధరపూర్ పై ముదలగు మొదలగు స్థలములయంద జట్టిమార్పు నులేవు. సమైక్యకట్టు అనుమలముగా జరుగుతున్నది. ఖరగపూర్ ములో నూటికి 95/ మంది సమైక్యకట్టిరి. ఆఫీసులమున్నటు హెడ్ ఆఫ్ క్లెర్కు అందరు అన్ని చోట్ల సమైక్యకట్టిరి. అన్నిచోట్లను ఆఫీసులు మాయబడినవి.

సోదరులారా యిట్టి మహాకార్యమందు నిర్మలమనస్కులతో నందరు నేకమై మన లేబరు యూనియను ప్రసిడెంటువారు రు॥ రా॥ రా॥ శ్రీ వి. వి. గిరిబాబుగారి ఖ్యాతికి మచ్చ రాకుండా కార్యసాధనము జయించి కృతార్థులగుదురని వేయివిధముల ప్రార్థించుచున్నాను.

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే సమైక్య

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే ఇంజియర్ లేబరు యూనియన్ సెంట్రలు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు తీర్మానము ప్రకారము నాగపూర్ లగాయకు చక్రధరపూర్ వరకును, యివతల ఆద్రాబాగ్గనల జిల్లాచూపట్టుకు, ఖరగపూరునుంచి కలకత్తావరకును, చిన్నకైలునడిచే ఇనుపదారి నైనుపూర్, చింద్వార, గోండియా, పురీలియా వనై రాధులములు పూర్తియిన సమైక్యకట్టు గావించినవి. కలకత్తా, వాత్సర దస్తాలో, ఖరగపూర్, ఖరగపూర్, సమైక్యకట్టుయిచ్చి. సమైక్యకట్టు లేని స్థలములేదు. గూడ్సుబంధు చాలా నిలిచిపోయినవి. అందులో రాక్షసిబాగ్ రవానాకాబడెబట్ల పూర్తిగా నిలిచిపోయినందు వల్ల వర్తకసంఘములవారు రైల్వేకంపెనీ ఆధికార్లను బహు తొందరచేయుచున్నారు.

శ్రేణు 144. ఏ. పి. సి.

ఎచ్చలెచ్చట సమైక్యబలముగా నుండుకో అచ్చట నిస్సంకయముగా శ్రేణు 144 ఉండుట తలపించుచు వచ్చినది. ప్రస్తుతము ఖరగపూర్, సాంత్రగచ్చి, ఆద్రా, చక్రధరపూర్, భుజడి స్థలములందున్నది ఖరగపూరులో ఇకను యింకల కొంత సవరణచేసి కొన్ని రతులతో యింకాయున్నది.

ఇంకా ప్యాసెంజరుబట్ల నడుచుటకు కారణములు భారతయులవారు చిన్న, పెద్ద, కొప్ప, చిద, తార తమములు లేక నున్నందున రైల్వే కంపెనీలో 40,000 మంది పనులు మానుకొని శాంతముగా మార్పున్నారు. ఆఖరుకు తోటి మేటి గూడా పని వదిలిపెట్టినారు. ఇంజనీరింగు గ్యాంగు మాలీలుగూడ మార్పున్నారు బళ్లకు దీపాలు సరిగా లేవు. బళ్ల రివాజప్రకారము కడగడము, పరిశుద్ధిము చేయడము, నీళ్లుపట్టడము, దొడ్లు తుడిచివెడడము, సాంత్రసామగ్రి తనిచేయడము వనై రాలు జరుగుచుండలేదు. కొన్ని మయములలో, సిగ్నలు, డ్రెస్ క్లియరు లేకపోయినా కత్తుక్కిరి పక్షమున సర్దుకొని ఏలాగునో యొలారున సరువుకు నడిపిస్తూ యున్నారు. మించానానే బరకలో ప్రయాణికులు అచ్చటచ్చ కనిపిస్తున్నట్లుంటారు. ఆమాత్రాలనమున నా కారణమేమింబారంపే దొర్ల తాలూకు మద్రవాండ్లచేతనా దరసాని పీల్ల చేతనా గూడా పట్టుదలతో పనిచేయుస్తూ కంపెనీవారి తెల్ల దొరతనపు ప్రతిష్ఠ నిలుపుకుంటూయున్నారు. వారినిమాచి అయినా మనవారికి కొంతమందికి యింకా నయరా లేదు.

ఎంత శోచనీయమో యూహించవచ్చును. మీదు మిక్కిలి ప్రస్తుతపు మిలిటరీఖర్చు హెచ్చుచున్నది. తగ్గదని బ్లాక్టుగారు చాటుటచే ఆశ లెట్ల అశీయాన లగుచున్నది. ఇంతియగాక సంవత్సరమునందు అయిదు మాసములయినను ప్రభుత్వమువారు ఆక్రమింపని డిల్లీలో భవనములక్రింద మితిమీరిన వ్యయము గావించుట శాసనసభ్యుల విమర్శలకు గురి యయ్యెను. ఆయవ్యయ నిర్ణయవిషయమున ప్రజలు ప్రతినిధుల కెట్టి అధికారము లేదని స్పష్టమయినది. ఇక విమర్శనాధికారమునను సంపూర్ణముగ కలదాయనిన అదియు స్వోచ్ఛే. మిలిటరీ బడ్జెట్టుపై వోటుజేయుటకే వీలులేదు. ఓటుజేయ వీలులేని యంశములింకను పెక్కులు గావు. ఇట్టి స్థితిలో రాజకీయములను ప్రజాప్రతినిధులు చూడవలయునని గోరుటకన్నను విచారము చేరందదు. నిర్ణయాధికారము వారికున్నచో ఇండియా బడ్జెట్టు వేరువిధముగ నుండియుండును.

ఆంధ్ర సేవాసంఘము, రంగూను
1926 సంవత్సరపు ఆంధ్ర సేవాసంఘసభేదిక ప్రోత్సాహకరముగ గవ్వట్టును. కార్మికుల పిల్లలకారకు పగటిపాఠశాలలను స్థాపించుటయు రాత్రిపాఠశాలలను కార్మికుల నిమిత్తము స్థాపించుటయు వీరియంద్వేష్యములు. గ్రంథాలయమును పతనమందరములను స్థాపించుటయు సాంఘికసేవకు ప్రోత్సాహమొనగుటయు గూడ పై సంఘమువారి యద్వేష్యములు. వీరి కనుగుణముగ మూడు పగటి పాఠశాలలను స్థాపించిరి. వీనియందు మాతృభాషలో నాగ్గవత్సరగతివరకు విద్యను నేర్పుచున్నారు. 266 మంది విద్యార్థులు విద్యను నేర్చుకొను చున్నట్లు నివేదిక తెలుపుచున్నది. జాతీయోత్సవములు గూడ జరుగుచుండును. రాత్రిపాఠశాలలు మూడు కొనసాగుచున్నవి. వీనిలో 120 మందికి విద్యనుచిత్తముగ గజపుచున్నారు. రంగూను పాఠశాలలో ఉచితపఠనమందరమును నిర్వహించుచున్నారు. ముఖ్యమగు తెలుగు వార్తాపత్రికలు తెప్పింపబడుచున్నవి. కార్యనిర్వాహకసంఘమున కధ్యక్షులుగ నున్న ఆనందరావు నారాయణరావు గారే యీ సంవత్సరమున కార్యదర్శిగదవని నహించి పాటుబడుచున్నారు. వీరి కార్యనిర్వహణము క్రింద, ఆనందము బెరుగుచున్న వ్యయములను భరించుటకై రాబడిని హెచ్చుజేయుటకు కృషిజరుగుచున్నది. నాల్గుసంవత్సరముల క్రిందట సీసంఘము స్థాపింపబడినపుడు ఆరువందల రూపాయలు ఖర్చగుచుండ, ఇప్పుడు అయిదువేలు ఖర్చగుచున్నది. నివేదనసంవత్సరమున, 7463 రూపాయలరాబడి యుండ, 6469 రూపాయలు ఖర్చుఅయ్యెను. చందాలు, దసరా దీపావళిసూళ్లు ముఖ్యపు రాబడిమార్గములు. ఆంధ్రమహాజనులు, సేవాసంఘమునకు తగు సహాయముసలిసి, సంఘాపయోగమును విస్తరింపజేయుట ముఖ్యము. ఎక్కుకేసునుబోర్డు, సేవాసంఘ పాఠశాలలకు తగుసహాయము జేయలేదని, కార్యదర్శిగారు పగచుచున్నారు. ఆంధ్రసంఘాధ్యక్షులై పాటుబడుచున్న, రంగూను ఆంధ్ర సేవాసంఘము వారిని, ఏతత్ కార్యనిర్వాహకుల సభిసందించుచు, ఆంధ్రపముఖులు వీరి సత్ప్రయత్నములకు తోడ్పడగోరెదము. రాబోవునివేదిక, ఇంకనుఎక్కుడు ఆర్థికవంతముగ నుండునని నమ్మెదము.

మద్యపాననిషేధము: గాంధీయహోదా
మద్యపాననిషేధము విషయమై భారతీయులు తగిన వ్యవస్థలు నాడలేదుగావున, ఆనంద్మరణము నమలులోనికి బెచ్చుటకు సాధ్యపడదని ప్రతీతిగా వారు చెప్పుట మామూలుయినది. ఇట్టిసాకుబలుకుచుండుటచేతనే, సత్వరసర్వాభ్యుద్ధి ఆనందమని, మహాత్ముడు యూవారపు "యంగిఇండియా" పత్రికలో ప్రాంతములు, వార్తలు బెల్లుపుచున్నది. మద్యజ్వరము మున్నగురోగములను నివారించుటయనని ప్రబలాంధోద్యమము లేకపోయినను, పినిని నిర్మూలించగూడదనునా సుండుదాయని, మహాత్ముడు అనుగుచున్నాడు. మద్యపురాబడిపై సాధారణమటయు, ఆంధ్రజాతీయత్రముల సీతేశమునకు బెచ్చుటయు, ఆంధ్రమనస్సును మిలిటరీఖర్చును మీదపైచుటయు, పాపముని, ప్రతీతిగావూ పనాడు గ్రహింతురో, ఆనాడు సమావేశమై ఉభయజాతులమధ్య సహకారము జరుగవలయు, ఇట్టివోషములను నివారించుట ప్రతీతిగాని వివాదకట్యమునకు నివర్తనమగుననియు, మహాత్ముడు మందలించుచున్నాడు. పిరివాక్యములను, ప్రతీతిగానికారులు పాటిచి, మద్యపాననిషేధసంస్కరణము విషయమై అనవసరపు అభ్యంతరముల జూడకుండుట వివేకము.

లాబోరు విభాగావివాహసంఘము
1926 సంవత్సరపు రిపోర్టుప్రకారము 3172 వికలతానివాహములు ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున జరిగెను. వంజాబు మంగడేశము సంయుక్తరాష్ట్రము లీసభవారి ప్రయత్నముల కధికముగ తోడ్పడెను. బాంబాయి మద్రాసు రాజధానులవారు ఉత్తమవహించినట్లు రిపోర్టు తెలుపుచున్నది. సభవారు ప్రచురించిన వాఙ్మయము ఎనిమిదిభాషలలో ప్రచురింపబడెను. సర్వ గంగారాం బ్రహ్మ వారు 22575 రూపాయలను యీ సంఘము వారి కొనగిరి. 2209 రూపాయలు చందాలవలన చేకూరెను. మొత్తపు ఖర్చులు 20431 రూపాయలయ్యెను. నాంఘిక సంస్కరణములను ధైర్యముతో నిర్వహించుటలో, మంజూ ప్రసిద్ధి నహించినది. ఆర్యసామాజికసంఘాలనుమించుకు నిదర్శనము. ఈసంఘమువారు నలుపుచున్న కృషి నిగుల ద్వాభాషాత్రము. వీరి ప్రయత్నములకు, భారతీయులు సముచిత కీర్తిని తోడ్పడెదరని నమ్మెదము.

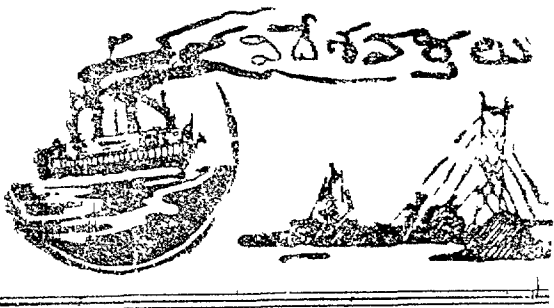
మరియొక ప్రయత్నము
ప్రీవీ కౌన్సిలులో నియమింపబడెడి న్యాయాధిపతుల కెక్కుమవేతనముల నొనగవలయు ననియు, వేతనములలో సగభాగమును హిందూదేశము భరించవలయుననియు, ఇండియాప్రభుత్వమువారు భారత శాసనసభలో నొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదరని అన్వేషియేటను ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు. ఇట్టి తీర్మానము నొకదానిని గతశాసనసభవారు నిరాకరించిరి. నూతనశాసనసభవారయినను వేరు మార్గము ద్రోక్కజాలరు. క్రొత్త బరువులను దేశముపై బడవేయ నంగీకరింపరు.

శ్రీ శివాజీజన్మదినోత్సవము
బొంబాయి, మార్చి 2:— బొంబాయి పౌరముఖులు శ్రీ శివాజీజన్మదినోత్సవము మే ఒకటన తేదీనుండి 10 న తేదీ వరకు జరుప నిశ్చయించిరి. (ప్రీప్రెసు)

శాసనసభా ఎన్నికల దావాలు
26-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడుట
తేదీదినమున, హైకోర్టులో ఎన్నికల శోధ్యయెదుట నివారణ రాబడియున్న కృష్ణాబిల్లా ఎన్నికలకేసులు మార్చి 26-వ తేదీకి వాయిదావేయబడినట్లు మానవరియమన్నది.
కృష్ణాబిల్లాతర్ఫణ సాసనసభ కెన్నుకొనబడిన వివాదాపురము జరిగిందాదానికి ఎన్నికను రద్దుజేయవలెనని ఒకటికొకటను, మరొకటి గాననసభ్యులుగ కెన్నుకొనబడిన అయ్యదేవరకాశ్యేరవాపుగారి యొక్క కను రద్దుజేయవలెనని మరొకటికొకటను, ఎన్నెన్ను కొట్టవారి కనులు నున్నవి. నివారణ మొలుచుచున్న 26 తేదీకి వాయిదావేయబడును. అయ్యదేవరకాశ్యేరవాపుగారి తరఫున ప్రతినిధి సర్వనారాయణగారు హాజరై ప్రముఖముల దాఖలుచేసిరి. వివాదాపురము రాజాగారివద్దను పి. వెంకటరమణ రావుగారు హాజరై, క్షేట్ర తెలుగునా గాంధీదేయబడు మామూలముల న్యవహరించిరి. అందుచే మార్చి 25 తేదీకి వాయిదావేయబడును. ఆదినమున నివారణ సారాంశముల నిర్ణయింపబడును. నిర్ణయ ఎనోయొకటి కృష్ణాబిల్లాకు జని సాక్షుల నివారించెదరు.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము
క్రాంతిగా ఎన్నుకొనబడినవారు చేసిన మొదటి బహిరంగసభ
మార్చి 2-వ తేదీకి సాయంత్రము కలకత్తానగరమున క్రాంతిసంఘములో అధివసంత్రులవారి ఆధ్వర్యతలంద బహిరంగసభ జరిగెను.
కలకత్తా కాంగ్రెస్ కేసులో హిందువుల స్థానములను వివరించు 48 మందిలో 8 మంది మాత్రం తేదీనుండి 2 వ తేదీని యెన్నుకొనబడిరి. వివాదాంశములవారి కెన్నుకొనబడిన ఎన్నుకొనబడిన. ఆయిల చేసిన 211 కేల దేఖలనుబాదుగా ఆశయమును వివాద నిజతలవారకును. కాంగ్రెసువారుకెన్నుమనె కాంగ్రెస్ కేసులో నున్న కాలమున చాల అభివృద్ధి కలిగినది. కెన్నుజరిగిన రాష్ట్రముకాంగ్రెసువారుఎన్నికలకేసులయే. కాంగ్రెసుగా కేసులకేసు ఎన్నికలకేసులవారు కాంగ్రెస్ కేసులకు పంపిన అభ్యర్థులకే వివాద నిజతలవారుకెన్ను. భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారును ఆదేశము నారాదించిరి అది ఆ సభలో నేనుకేసుగారు నడిపిరి. (ప్రీప్రెసు)
కంగ్రెసుసంఘము-మోటాలో కెన్నుకొనబడుట
బొంబాయి, మార్చి 2:— మోటాలోకలకత్తాలో పాటియకాంగ్రెసుండి రినివమయ్యు కెన్నుకొనబడుట కంగ్రెసుగా గాయపడి రినివమయ్యు మరణించిరి. కాని నిరీవమయ్యు కెన్నుకొనబడుట.

తెన్నుకుసంతకము మోసము
బెంగళూరు, మార్చి 2:— గవర్నరు మెంటు నిర్ణయమై తప్పు సంతకముచేసి మోసము చేసెంచుటకు వెంటకొనబడినామహుగారికి రెండేళ్ల కరణంకమును 1693 రూపాయలు జరిగినా యు విధించిరి. జెయిలునకు పోవుచు పారిపోయిరి.
మెన్మల్లి యుత్సవము - మహారాణి యూజ్
త్రిశేంద్రము, మార్చి 2:— త్రిశేంద్రము మహారాణి మెన్మల్లి యుత్సవమున సన్నిహిత అల్లలమైన పాలులనుగాని మాటలనుగాని సత్ప్రయముగాని మన్ననలరావరి అభ్యుపిచి దీని నమలులో పెట్టుటకు పోటీనుకళ మంకిరి. (ప్రీప్రెసు)
కలకత్తా, మార్చి 2:— తేదీమాసంలో మహాజనుల ఎదిరించినందులకు సర్కారుగారికి 6 వారముల కరణంకము విధించిరి. సర్కారు అప్పలుచేయుగా ఇదివరలో అయ్యదేవరకానిని మాత్రము హైకోర్టువారు తప్పించిరి. (ప్రీప్రెసు)
కలకత్తా, మార్చి 2:— ఇన్నియ కెయిలులో ఆహార నిరసనము రాజకీయమై దీని చేయనేలేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (ప్రీప్రెసు)

భారతనాకాదళ చట్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 3:—భారత నాకాదళ చట్టమును రెండవసారి కామన్వెల్త్ లో 8 వ తేదీని కమిషన్ చేయబడినది.

బెంగాలు క్రొత్త గవర్నరు

జాన్స్ గారి యువనాథము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 3:—సర్ జాన్స్ గారికి నాకానిర్యాంపుమువారు విదొనర్చిరి. తొమ్మిదవరకు ఆరేళ్లు యువనాథమున.

మనకన్నిటికంటే ముఖ్యముగా గానలనది భారతీయుల సుఖాద్యము, సహకారము, ఆంధ్రయులును (ఇంగ్లండు ప్రజలు) భారతీయులును ఒకరినొకరు సత్కరింపగ గ్రహించినచో అపుడు సహకార మేర్పడును.

ఇండియాకు ఎంతయో సాధనంపప యున్నది. భారతీయుల పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేసి వారిని భాగవంతులనుగా ఈ సాధనంపపను దివ్యముగా వినియోగించుటకు అవకాశము నీయవలెను. మా యుద్వేగము స్వాతంత్ర్యమును, స్వాధీనము, సామ్రాజ్యములో భాగములుగనున్న భారతీయులకు ఇచ్చుటయే. ఆ యుద్వేగమును సామ్రాజ్యములో భాగములుగనున్న ఇతరులు కొనసాగించిరి. దానికి అనుగుణముగ ప్రవర్తించిరి. భారతీయులు ఈ ప్రస్తుతపరిస్థితులందు, సహకారమును, స్వాధీనము జూపినచో బ్రిటిషువారు గూడ ఉదారభావముతో ప్రవర్తించెదరు.

జపాను నాకాదళము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, మార్చి 3:—కాపులపై ఇంకొక 500 నాకాదళ సైనికులతో రెండు క్రాయిజరులను ష్యాంగ్ హేకు తక్షణము వెడలుదని ఉత్తరువుజేసిరి.

బ్రిటిషు సేనలు

ష్యాంగ్ హేలో అంతర్జాతీయ ప్రదేశమున

కావలసియుచుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 2:—ష్యాంగ్ హేలో అంతర్జాతీయ ప్రదేశమున కావలసియుచున్నట్లు తలపడబడునటులు విద్యమగ ప్రవర్తించుచున్న దీనికామన్వెల్త్ లో చాంబర్లెనుగారి ప్రత్యేక పదంపరలతో ముందెల్లి కలగబడునట్లుజేసిరి. కార్మికసమస్యలు ఉత్తరచీనా సేనలు ష్యాంగ్ హేలో ప్రవేశించినా యనియు, అచట చాంబర్లెనుగారు ప్రధానభిరము సేర్పరుచుకొనిరాయనియు, క్యాంటన్ మేనలుగూడ బ్రిటిషుపంతుల కెదురుగా ప్రవేశించుట కంగీకరించెదరాని యడిగిరి. కట్టుదిట్టములనిమిత్రము, కాపులకొరకును, కొంచెము అంతర్జాతీయ సెటిల్మెంటు కావల బ్రిటిషు సేనలు స్థానర మేర్పరుచుకొనవలసి వచ్చెనని చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. చాంబర్లెనుగారు అంతర్జాతీయ ప్రదేశములో ప్రవేశించెదనియు, ష్యాంగ్ హేలో ప్రధానకార్యాలయము సేర్పాటుజేసికొనలేదనియు సాయుధ సేనలు, వ్యూహం, పారిపోయినవారును సెటిల్మెంటు కావలగానుండుటకై ఈ సేనలయ్యుద్వేగమునియు వారువచ్చినచో బ్రిటిషు ప్రజలకు ప్రాణహాని గలుగునగాన దానిని తొలగించుటకై సేనల యుద్వేగమునియు చాంబర్లెనుగారునిరి.

ఈజిప్టు ఇండియా వైమానిక పయనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 2:—ఇండియా ఈజిప్టు వైమానిక ప్రచారము నిమిత్తము నిర్మింపబడిన ఆధునికవిమానము 10 తేదీని బద్వాదుకు లండునుండి బయలుదేరును. దీనితో కెయిరో బస్రాకు ప్రస్తుతమేగుచున్న వైమానిక పయనమును ఏప్రిల్ 6 తేదీని కర్రాచికిగూడ వ్యాపింపజేసెదరు. దీనివలన లండునుండి ఇండియాకు వచ్చుటకు ఒకవారము కలిసివచ్చును.

చీనావర్ధిత్తులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ష్యాంగ్ హే, (లండన్) మార్చి 2:—సైనిక పరిస్థితులందు ఇకమీదట సర్వాధికారి ప్రాముఖ్యము లేదనుచున్నారు. ఆతనిని తక్కు జూచుకొనుటలేదు. సర్వోచార సేనలు విస్తారముగ దక్షిణ సేనలో జేరుచున్నట్లు. ఇంకను ఇతరులు వేనవేలు విడిచిపోవుచున్నారు. సర్వోచార గూడ వినియోచుచున్నాడనుచున్నారు. ఇతడు చాల సామర్థ్యము మాడచెట్టెను.

కోమింటాంగ్ అందోళకులు ష్యాంగ్ హేలో మరల విజృంభించుచున్నారు. పెద్దసమైక్యగట్టదలచిరి. దక్షిణ చీనా సేనలు ప్రవేశించుచో క్రిందటిసమైక్య, అంతరింపజేయుటలో తోడ్పడినవారినందరిని తెగటార్చెదరు. ఇటీవల వీరిలో కొందరిని రహస్యముగజంపిరి. రాయభారములే బ్రిటిషు బహిష్కరణ మంతరించెనట.

అత్యవసరమున, ష్యాంగ్ హేలోనున్న అమెరికను ప్రతినిధులు, పిల్లలను మ్యానిల్లాకు దీసుకరావచ్చునని గవర్నరుజనలు కార్యాలయమున ప్రకటించిరి. మ్యానిల్లావార్తలు చెలువుచున్నది. సైనిక నాకాదళాధికారులు వీరికిగావలసినసత్తి ప ఆహారపదార్థములను, ట్రాన్సుపోర్టును సర్పాటుజేయుచున్నారు.

నికరగ్యాతగాదా

బ్రిటిషు ప్రజల సంక్షోభము

క్రాయిజరునంపుట

రగ్ బి, మార్చి 2:—నికరగ్యాలో బ్రిటిషు ప్రజలనుగూర్చి ఏమి చర్యను దీసికొనుచున్నారు వారిని గాపాడుటయమై? యనియడుగ, చాంబర్లెనుగారు కామన్వెల్త్ లో ఇట్లు జెప్పిరి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రజలను గాపాడుటకు దీసికొను చర్యలనే బ్రిటిషు వ్యక్తుల ప్రాణరక్షకార్థము వర్తింపజేయవలెనని మనగ్యాలోనున్న బ్రిటిషు రాయభారి యునైటెడ్ స్టేట్స్ మంత్రి నడిగెను. ఇదంతయు జనవరి మూడవ తేదీని జరిగెను. ఈ విషయము నిజమోగాదోయని యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు వాషింగ్టన్ లోనున్న బ్రిటిషు రాయభారి నడుగ అతడు, నిజమే, బ్రిటిషు వ్యక్తులరక్షణము నకుగూడ వర్తింపజేయవలెననిరి. ఫిబ్రవరి 17 తేదీని పరిస్థితులు చాల భయంకరముగనున్నవి. బ్రిటిషు ప్రజల ప్రాణరక్షణమునుగూర్చి అభయము నీయజాలము, ముఖ్యముగా మాడు పట్టణములందు. వారి ఆస్తినిగూడ గాపాడుటకు పూచీ నీయజాలము. ఈ సందర్భములందేని ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అవసరమునో ఉపయోగించుటకు ఒక క్రాయిజరును బంపుటకు నిశ్చయించిరి.

నూతన నాకాదళ సమావేశము

కూలిడ్జిగారి ఆహ్వానము - బ్రిటన్ ప్రత్యుత్తరము

రగ్ బి, మార్చి 1:—నూతన నాకాదళ సభకు రమ్మని, కూలిడ్జిగారింపిన ఆహ్వానమునకు, ఇట్లు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినటుల కామన్వెల్త్ లో చాంబర్లెనుగారు ప్రకటించిరి:—

ఇంకను, మరికొంత సైనిక నాకాదళములను తగ్గించుటకు జనీవాకు రమ్మని కూలిడ్జిగారింపిన ఆహ్వానముపట్ల బ్రిటన్ ప్రభుత్వమున కెంతయు సానుభూతిగలదు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యహానికేరపరిస్థితులు, అంతెన్నా సామ్రాజ్య ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు, రాకపోకలదూరము, ఆహారపదార్థములను గాపాడుటకున్న యవసరము అందరకును తెలిసినచో, ఆహ్వానింపబడిన ఇతరదేశముల ప్రత్యేక పరిస్థితులను

గూడ బ్రిటిష్ బాటు ఆలోచించవలెను. వాషింగ్టన్ లో అవలంబించిన సిద్ధాంతములను ఇంకను ఎంతవరకు నాకాదళమును నిర్ణయించుటకు వీలగునది ఆలోచించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు సిద్ధముగ నున్నారు. అందుచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారి ఆహ్వానము నంగీకరించి సహాయము చేయదలంచినారు. కాని, ఈసంభాషణలను జనీవాలో జరుగుచున్న ప్రారంభ ఆయుధవిస్తనసభ కార్యక్రమముతో సరిపుచ్చుటకు జాగ్రత్త ఆలోచించవలెను.

అమెరికను ప్రతికల ప్రశంశ

వాషింగ్టన్ లో పత్రికలన్నిటికిని బ్రిటన్, కూలిడ్జిగారి ఆహ్వానము నంగీకరించినందులకు, అనుకూలభావముగలెను. బ్రిటిషువారి నిష్కాపట్యమును హెచ్చరికలోని సంగతులకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రతికలు ఆశ్చర్యమును చెలుపుటలేదు. ఆహ్వానము నంగీకరింపజాలవని బంపిన ఇటలీ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరములను యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్త ఆలోచించుచున్నారు. మొత్తముమీద నాకాదళపరిమితి విషయమై జపాను యునైటెడ్ స్టేట్స్ బ్రిటన్ గారిని సహాయముగనుండుటకు ఏర్పాటును జేయగల్గుదురు గాక యనుచున్నవి.

అంతర్గమలను పూర్తిగ తీసివేయవలెనని వాషింగ్టన్ సభలో బాల్బర్న ప్రభువు, లీ ప్రభువు చెలిపినచున్నారు.

విరిహృత్తేట ప్రభుత్వమువారుతప్ప సామ్రాజ్యములో నున్న ఇతరప్రభుత్వములన్నియు బ్రిటన్ ప్రత్యుత్తరము నామోదించినవి. ఇంతవరకు విరిహృత్తేట ప్రభుత్వవ్యాఖ్యాన మేది యురాలేదు.

ఫ్రెంచి ఇటలీ ప్రభుత్వములు ప్రతికూలముగనున్నను అయిదుగురు ప్రభుత్వములుగలిసి ఒడంబడికను జేసికొన గల్గుననుకొనుచున్నారు. కూలిడ్జిగారు నాకాదళమును తగ్గించుట కూలిడ్జిగారి తలంపుగాదు. ఇంతసంఖ్య యుండవలెనని నిర్ణయించుటయే ఆతని సంకల్పముచున్నారు.

అమెరికను నాకలలో ఫిరంగులను వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక నుల్లంఘించివున్న ఎక్కువజేసిరాయను వివాదము-బయలుదేరుటచే ఈషయమై బ్రిటిషువారి పైకితని ఆమెరికా ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు.

బ్రిటిషు పారిశ్రామికనంత

సార్వభౌముని హర్షము

రగ్ బి, మార్చి 1:—సార్వభౌముడు బ్రిటిషు పారిశ్రామికసంతకు సందర్శించి పోయినపిమ్మట ఇట్లు తనఆమోదమును చెలుపుచూ ఉత్తరమునుబంపెను వర్తక సంఘాధ్యక్షునిద్వారా. ప్రదర్శనభాగము అన్నిటియందును దివ్యముగా సరుకులను ప్రదర్శించినందులకు మే మి ద్దరము (దంపతులు) ప్రదర్శకులను అభినందించుచున్నారము. బర్మింగ్ హాంలో ప్రదర్శించిన సరుకులుగూడ చాలయోగ్యముగనున్నవని వేల్పు యువరాజు చెలుపుట చెలిసి చాల సంతసించుచున్నారు. మన సరుకులు తయారులో మంచి ఖ్యాతిని గాంచినవి. ప్రతిష్టను నిలబెట్టుచున్నవి. ప్రదర్శనము యెంతయు జయప్రసమగుగాక యని గోరుచున్నారము.

బాపట్ల నవారి నేటు జడికోర్టులో

ఇన్స్ట్రక్షన్స్ పెటిషన్ నెం 10/1927 రు

పెటిషనరు:—బొన్నలగడ్డ వెంకటాచార్యులు (బునారాతి)

కొంటరు పెటిషనరు:—నానరసేని అంకినీడు, (బునగ్రస్తుడు)

కృష్ణయ్యగారి కొమ్మారుడు, కమ్మకులం, వ్యవసాయ జీవనం, రవికంపాడు గ్రామం, తెనాలి జిల్లా మున్సిబు సరిహద్దులలోనిది.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనువారుడు 1920 సం॥ 5 వ ఆక్టులోని 19 (2) సెక్షన్ ననుసరించి నై కొంటరు పెటిషనుదారుని ఇన్స్ట్రక్షన్లుగా తీర్మానించబడినట్లు ప్రార్థించుచూ నొక పెటిషనును ఈకోర్టునందు దాఖల చేసియున్నాడు. సదరు పెటిషను విచారణ నిమిత్తము 22-2-27 తేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నదని యిందుమూలమున అందరికిని తెలియజేయడమైనది.

సభాకోర్టు, బాపట్ల, 3-3-1927 } ఎన్. నీలకంఠం పంతులుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. అడివనల్ సర్జాన్ జేట్ డి.

గని ప్రమాదము

దక్షిణవేల్పు గనులలో ప్రేలుట - చాలమంది కప్పబడుట

లండన్, మార్చి 1: - నేటి యుద్ధయమున ఎల్బావేల్పు గనిలో ప్రేలుటచే 100 మంది కప్పబడిరి. కొందరిని ఆడుగు నుండి బైటపెట్టి వైద్యాలయమున కంపిరి.

దక్షిణవేల్పు బొగ్గుగనులలో ఇది చాల ఆసురికమైనదని ఇంగ్లాండ్ లో 1700 మంది పనిచేయుచున్నారు. నేటి యుద్ధయము ఒంటిగంటకు ప్రేలెను. దీనిలో 135 మంది అపుడు యుంపిరట. 45 గురు తప్ప తక్కినవారందరూ 9 గంటలకు అపాయమునుండి తప్పించబడిరి.

రక్షకకర్మమారు చుటుకుగ పనిచేయుచున్నారు. కాని రాళ్లు పడుటచేతను లేమగుండుటచేతను వికమయు చేయలేకున్నారు. కొందరు పొగచే టిఫిరాడక కూడిరి. కాని పైకి నిరపాయముగ నుండుటకు వారిని తీసుకొనివచ్చిరి.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మేరైన బొగ్గుగనిలో రెండు భాగములు ప్రమాదము నకు లోబడినవి. ఒక భాగమును 23 గురు చనిపోయిరి. రెండవ భాగమున 28 గురున్నారు. పాత బ్రతికెదరను ఆశేమియులేదు. 49 గురు కప్పబడిరట గోతిలో వెలుతురు వచ్చువరకు, గాలి ఆడుకుకు రక్షకపని నాపుకేయుడని అధికారు లు తీర్పువు కేసిరి.

జల్లినపు బొగ్గుగని నీటికొట్టములు బ్రద్దలగుటచే మునిగిపోయెను. 16 గురు మునిగిపోయినచున్నారు. ముగ్గు రిని ప్రాణములతో పైకిదీసిరి.

చెరుటలతో తడిసిపోయి విషయవాయువునకు పాల్పా కుండములు మునుకు సంచలనుగ గట్టుకొని ఉత్తపిచ్చి వారివలె అతినాహసములతో పనిచేయుచున్నారు కొందరు వాలంటీరులు విషవాయువులకు గరితయిరి. స్పృహతప్పి పడిపోయిరి. ఒకపక్షిని లోనికిదీసుకు బోయెను గాని నిరపాయకరముగ నున్నదో లేక విషపూరిత మై యున్నదోయని, జూచుటకు. ఆపక్షి, లోనికిపోగానే చని పోవడెను. కాని పనివాడు కొట్టుకొనుచుండెను. 12 గురు ఒక తెరుగక పడియుండుట జూచి ఇద్దరిని పైకితీసెను. తిరిగి సహాయముతో వచ్చి మిగిలినవారిని గూడ గాపాడిరి.

రక్షించ బోయినవారందరూ వకముదప్పి పడిపోయిరి. పెక్కుమంది అపాయస్థితిలో నున్నారు. ఇంకొక వాలంటీరు 19 గురు ఒకరిమీద ఒకరొకరి కట్టకట్టుకొని చచ్చిపడియుం డజూచెను. గనిలో పనిచేయుచు తప్పించుకొనివచ్చిన ఒకడు తన సోదరుడు కన్పించుటలేదని జెప్పి జూచివచ్చెదననెను. కాని తక్కిన రక్షణపనివారు ఆతని మృతకేళరమును త్రొక్కుకొనిపోయిరి.

నాటింనుహంబో గూడ ఇట్లేయున్నది. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలికలు తోడ్పడిరి. స్త్రీలు రక్షకసంఘమునకు జీకేవేడి ఫలహారమును అర్పిచ్చుచున్నారు కాని నీరు పొంగి వచ్చుటచే బిరికి గతిలేకుండెను. మొత్తముమీద నలుగురిని పైకిదీసిరి.

ఈలోపుగ అడుగునయున్న వారు సహాయమొంది అరదిరి. వారు పైకెక్కినప్పుడు త్రాడును క్రిందకువేసిరి. బొత్తుగ పొట్టిగాయుండెను. ఇంకొకపాడుగుపొట్టి త్రాడునువే యులోపుగ నీరువచ్చి అంతను ముంచేల్చెను.

ఈ రెండు గొట్టగూడ నీళ్ళబ్రముగ మనుష్యులు కప్పడి రి. వైద్యుడొకడు లోనికిదిగి గాయములకు కట్టుగట్టి చె న్నచికి త్వకేసెను.

12 పక్షులను లోనికిదింపిరి. అన్నియుచనిపోయెను. గాని ప్రేలుచేతనే ప్రమాదముగల్గెను గాని చప్పుడు ఎవరికో కొద్దిమందికే వినిపించెను. ఒకస్త్రీ భర్తను ఇద్దరుకొడుకులను గో లోపొయెను. ఇంకొకస్త్రీ భర్తను, అల్లుని నష్టబోయెను. ఇంకొకామే తన ఇద్దరికొడుకులను చచ్చబోయెను. పాపమొకస్త్రీ గూడ చనిపోయింది. ఈమెకు ఏమగురుపిల్లలు. ఇందులో ఒక పిల్లకు రెండు నెలలున్నవి ఈపిల్ల ప్రాణమును రక్షించుటకే ఈ మే తనప్రాణమును గోల్పోయెను.

సార్వభౌమదంపతులు తమ సానుభూతిని తెలియజేసిరి. బాల్మీవునదంపతుల ప్రదేశములకుబోయి విషత్తులాయు న్నువారిపట్ల సానుభూతిని తెలుపుచుండ గనులపనివారింద్రు వాల్మీవునగాకల గనిలోకిబోయి సహాయముచేయరాదని కోపము తో మాట్లాడిరి.

జే. ఎఫ్. గ్రేహముగారు

కల్కత్తా పైకొట్టబడ్డగ నియమించబడిరి. మార్చి 1-వ తేదీకి పిండను బచ్చుకొనుచున్న సర్ బెన్సెటు న్యూబోర్డు గారిపూజే.

తర్కి, రషియా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కాష్టాంటిన్పోలిస్, మార్చి 1: - పెక్కుమాసములనుండి సాగుచున్న తర్కి రషియా బారములుముగిసి తర్కి-రషియా వర్తకపు టాడంబడిక మదితనని చెలియుచున్నది.

డాక్టరు గెస్టుగారి రాజీనామా

కార్మికపక్షమువారి చీనావైఖరి

ఇతనికి వచ్చులేదు

రుగ్బీ, మార్చి 1: - చీనాపరిస్థితులవిషయమై కార్మిక పక్షముతో తనకు ఏకాభిప్రాయము కుంఠకపోవుటచే డాక్టరు గెస్టుగారు కార్మికసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిరి. తనకును కార్మికపక్షమునకు ముఖ్యవిషయములచే కీ న్నాభిప్రాయము గల్గెనని మద్దానాల్లుగారికి యుత్తరమువాసిరి నిరుటిసమైక్య నూర్చిగూడ భిన్నాభిప్రాయము గల్గెననిరి

డాక్టరు గెస్టుగారి తీర్మానము తన కాశ్చర్యకరముగ లేదనిరి. న్యూనాల్లుగారు కార్మికపక్ష కార్యనిర్వాహక సభలో గారి కార్మికపక్ష సభలోగాని కార్మికపక్షవిధానమును ఖండించుచు గెస్టుగా రెన్నడును మాట్లాడనేలేదనిరి.

మరలగెస్టుగా రెన్నికనులిచెదరనియు సాత్వ్యకలో త్వరలోనే ఎన్నిక జరుగు ననుకొనుచున్నారు.

యూర్పు ప్రభుదంపతుల సంచారము

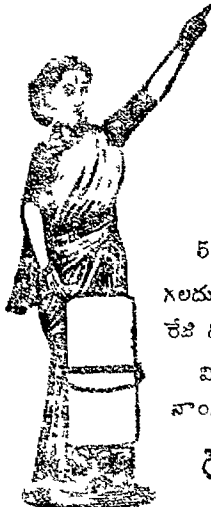
రుగ్బీ, మార్చి 1: - యూర్పు ప్రభుదంపతులు న్యూజీ లండుజేరికి అచట మాయోకీ లేగవారు సన్యాసినిచిరి. మొదట వారినిజూడగానే ఆమాయోకీ వీరనాయకులు ఆయాసములను చూసిరి. కాని యూర్పు ప్రభుదంపతుల శాంతియుద్దేశ్యములు చెలువులతోడనే వీరున్యత్యమునుసర్పి సత్కారమునుజూపిరి. ఈ కలతో తయారుజేసిన చాపలనువారు యూర్పు ప్రభుదంపతులకు గౌరవార్థముబహుమతిగఇచ్చిరి.

ప్రధానామాత్యుడు సన్యాసప్రత్యమును సమర్పించెను.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారి తంతివార్త

ఆఫ్రికాండరు అను దచ్చినారాపత్రిక డాక్టరు మలను గారిని నిరసించుచు ప్రధానవ్యాసమును ప్రకటించెను. కేఫుట వును యేర్పాటులను చదువుట వలన ఆంధ్రాసుగారి వాసులచే డాక్టరుమలను గారోడింపబడినదనియు స్పష్టముగా తెలియుచు న్నది. మలనుగారికి ధైర్యములేదు శాంతియుండును సర్వార్థ విశ్వాసములేదు పక్షిజాతికాలోని పాశ్చాత్యులకు మందురా నున్న లాభముల నన్నిటిని శాంతికోరకు మలనుగారు వ్యర్థమునించెను. మేము భారతీయుల మైతిని కోరెదముగాని పక్షిజాతి కాలోని పాశ్చాత్యులను నష్టకరమగునెడల మేనుట్టి మైత్రిని కోరము అని యాపత్రికవ్రాసెను. ఇట్టిప్రతిహతభావము చాలకొట్ట దృఢపడుచున్నది. రులుచున్న యాయస్థినిపుడు ప్రజ్యోంపజేయుట కత్యల్పమునువాయువుగూడ సవర్ధమే యగు మగాన భాంతీయులు వ్యక్తిపరముగ నేమియును తెలుపుట లేదు. 12-3-27 వ తేదీని కాంగ్రెసుసభ జరుగును. మహాత్ముని అదేశానుసార మే నూతనవిద్యాసౌకర్యములను స్వీకరింపుట మున్నగునన్నియును మహాసభలో నామోదించబడునట్టి నూతన లుపపడుచున్నవి అని దిన్నపాపరు నుండి ఆంధ్రాసు గారు తంతినంపిరి. (ఫీ ప్రెసు)

ఆకలిలేదు? అయితే మీ ఆహారము

రుక్మణి కుక్కరు
నందుంటుచేసు
కొని, చక్కగా
ఆనందింపుడు
5 పెజులందు 1, 2, 4, 6, 8, 10 కి తగినది
గలదు ధర్మము. 18, 18, 22, 27, 88 క్యా
రేకి ధర ప్రత్యేకము.
విండులు తెలుపునట్లు పుస్తకము యి
సాం. ఏజంట్లుకాలెను
రుక్మణి కుక్కరేకో

నం. 19 మాదాగడిపిథి, రాయపురము, మద్రాసు.

థిల్లి వార్తలు

బడ్జెటు కోతలు

ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలుడిమూడు త్రోసివేయబడునా?

థిల్లి, మార్చి 1 - బడ్జెటు గ్రాంటులను తగ్గింపవలయు నని ఇప్పటికి దాదాపు 200 సభ్యులకు శాసనసభ్యుల పంపి యున్నారు. బాతీయపక్షముకు చేరినవారే ఎక్కువ సభ్యులను పంపియున్నారు. అన్నిపక్షములవారు ఆమోదింపగల కోరికనే స్వరాజ్యపక్షమునూ రుపపాదించ ఉద్దేశించుచున్నా రు. ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటును సంపూర్ణముగ త్రోసి వేయువిషయమై గురువారము కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆలోచించెదరు

ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండు విషయమై బాతీయ పక్షమువారు 8 ఉపపాపములు పంపియున్నారు. గ్రాంటు మొత్తము సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలయునని లజపతిరాయి, జయకరు, గోరుగార్లు సభ్యుల నోటిను పంపియున్నారు. గ్రాంటునందు 4 లక్షలు 60 పేజు తగ్గింపవలయునని బి. దాసు గారుపపాదించెదరు. స్టాంపు విధానమును, భారతీయు లకు ఎక్కువ ఉద్యోగముచ్చు, సిగ్నాకు ప్రభుత్వమును మార్పుట, ప్రభుత్వోద్యోగములందు మహమ్మదీయులకు తగు ప్రాతినిధ్యమొకట, మున్నగు విషయములను గరించి చర్చించుట కు కాన్సి స్వల్యమును కోత లుపపాదించబడును.

రాజప్రతినిధి, ఆంతరంగిక కార్యదర్శి, ఆంగరక్షకులలో కొందరు భాంతీయులుగ నుండవలయునని కోరుటకై కేల్కారు గారు దాసుగారు ఒకకోత నుపపాదించెదరు. రాజప్రతినిధి సిబ్బంది కిర్చులను పరిశీలించుటకై సర్ పారిసింగ్గోరుగారొక కోత నుపపాదించెదరు.

లేడ్జి బ్లాకెటు విందు

లేడ్జి బ్లాకెటుగారి విందునకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు కొందరు జెట్టుబచే వారిపై చర్యతీసికొనువిషయమై నిన్నటి దినము కాంగ్రెసుపక్షపు సమావేశమున కొంత చర్చ జరిగెను. కాని ఈవిషయముపై ఎట్టి తీర్మానము సభయందు గావించ బడలేదు.

ప్రీవీకాన్సిలు జడ్జీలు

ప్రీవీకాన్సిలు జడ్జీలలో, భారతదేశపు విషయములందు అనుభవముగలవారిరువురు డివలయు ననియు, అట్టి అనుభవము గలవారిని ప్రీవీకాన్సిలు జడ్జీలుగ ఎర్కువ జీతిములపై నియమించి వారజరములలో సగముభాగమును ఇండియాప్రభుత్వము వారిస్వల్యయుననియు, ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ఒక ఉప పాదనమును గావించెద రని తెలియుచున్నది. కడచిన శాసన సభలో ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి ఉపపాదనమును గావించినప్పుడు ఆధికసంఖ్యాకులు స్వతిరేకముగ సమ్యుక్తల నొసగిరి.

(అ. ప్రె.)

హత్యనేరమున దొంగసాక్ష్య కల్పనము

సూరోనాథ బహదరుగారిపై కేసు

దెనారసు, మార్చి 3: - సూరోనాథ బహదూరిగారిపై బ్రహ్మచారియను బెంగాలీ యువకునిపై దేబడిన హత్యనేర ముందు తిప్పకాక్ష్యము కల్పించినందులకు కేసు చేసిరి. బ్రహ్మ చారిగారు మాడొండ్లక్రిందట నివసించినదియుండు ఒక కత్తిని తెచ్చి దాచి సూరోనాథగారు పోలీసువారికి సాక్ష్యము గల్పించిరి. నీలరత్న గారిచ్చిన స్టేటుమెంటు సూరోనాథ కల్పితమే. జిల్లా న్యాయాధికారిసాక్ష్య మైనది. కేసు నడచు చున్నది. (ఫీ ప్రెసు)

టావాయి అగ్నిప్రమాదము

కమిషనరు నివేదిక

రింగూను, మార్చి 3: - రాత్రి 8/30 9/30 గంటలకు నడుచు అగ్నిప్రమాదముగిరిగి బజారులన్నియు నాశనమయ్యె ను. 228 ఇండ్లు బూడిదపాలయ్యెను. కైరింజనులేదు. తెల్లవారు బామున రెండు గంటలకు నిష్పారిపోయెను. ఎంతవరకు నష్టమైనది తెలియదుగాని వండులు నష్టము 50 లక్ష లనుచు న్నారు. పేవన్లములేదు. 125 కుటుంబములకు తలదాచుకొ నుటకు తప్పులేదు. భాగ్యవంతులు నిరుపలైరి. బహిరంగ సభలో ఉదయమున కష్టనివారకసంఘము ఏర్పాటుయ్యెను. చార్చింగు బ్యాంకు రికార్డుగన్నియు రక్షింపబడినవి అని తెలి యుచున్నదని కమిషనరుగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

ఏ'ల చేయకూడదు?

మన స్వంత ఖర్చువైన యేల
ఈ చిన్న నిదర్శనమును చేయరాదు.

తయారు చేయబడినప్పుడును, ప్యాకు చేయబడినప్పుడును కోకోజెమ్మయొక్క నిజమైన పరిశుద్ధ తన గురించి యెట్టి సందేహము లేకుండునట్లు మీకు నమ్మికను గలిగించుటకై మేము మితిలేని శ్రమపడుచున్నాము. మేము మీకు తపాలఖర్చులకు మాత్రమే ఒకనమూనా డబ్బానుపంపుచున్నాము.

మీరు దానిని వంటవానికిచ్చుటకు మునుపే కొంచము గాజులోటాలోపోసి, వెలుతురునందు చూచి, మేము తెలుపు ప్రకారమే పరిశుద్ధముగా తయారు చేయబడినదనియు, నిర్మలమైన నీటివలెను, స్పటికమువలెను. తేటగాను, పరిశుద్ధముగా నుండుటను, దుశ్చయ, వాసనయు లేకుండుటను మొదలగు వాటినిచూచి తృప్తిచెందుడు.

వంటచేయుటకు పరిశుద్ధమైన పద్యపదార్థమును కోకోజెమ్మతో వండినట్టి ఆహారమునకు స్వాభావికమైనట్టియు, అమోఘమైనట్టియు పూర్తి మువాసనయుండును. ఏలననగా కోకోజెమ్మ దుచి నిగాని లేక వాసననుగాని ఇచ్చుటలేదు. గాలి చొరకుండ శీలు చేయబడిన డబ్బాలో ప్యాకుచేయబడి, హిందూ దేశమునం దంతటను ఒకేధర ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది. ద్రవ్యకంకెను సరసమైనది, శ్రేష్ఠతరమైనది.

Cook in:-

COCOA

బాగుగా వంటచేయుటకు తగినది

ఈ మాపనును నమూనా కోకోజెమ్ డబ్బాకై పంపును.

తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

అగ్రా, కనుచేసి ఒక నమూనా కోకోజెమ్ డబ్బాను పంప ప్రార్థితులు.

నేను యందుకంటే తపాలు ఖర్చులకు 0—4—0 తపా లాభిశ్శును పంపియున్నాను.

పేరు.....

విలాసము.....

.....

మదరాసు శాసనసభ

ఆయవ్యయపటికపై చర్చ

సభ్యుల అభిప్రాయములు

మదరాసు మెయిలుపత్రిక కుమారణ

చెన్నపురి శాసనసభ వారసమున తిరిగి సమావేశమైనది. ఆయవ్యయపటికను గురించి సభ్యులు తమ అభిప్రాయముల చెరిపిరి. ప్రశ్నితములు ముగియగనే సభాకార్యక్రమము ప్రారంభించుటకు పూర్వము "మదరాసు మెయిలు" పత్రిక శాసనసభాధ్యక్షుని గురించి వ్రాసిన వ్యాసమును గురించి భాషానాయకుడగు లామెంబరు ముచ్చటించెను.

"మదరాసు మెయిలు" వ్రాతలు

లామెంబరు:— శాసనసభాధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక భావమును గురించి శంకల గలుగుజేయు స్వభావముగల వ్యాసమును ప్రచురించిన ఒకానొక మదరాసు వార్తాపత్రికను గురించి సభ వారియెదుట ముచ్చటించుటకు నిన్నటిదినమున అనుమతిని కేడియుంటిని. అధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక స్వభావమే శాసనసభ సభ్యులకు పునాది. అదియే సుపరిపాలనకు, చట్టనిర్మాణమునకు మూలాధారము. అధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక భావమును శంకింప జేయు చర్యల సరికట్టుట కీసభయం దన్ని పక్షములవారును కృతఃకృత్యములై యున్నారు. ఈవిషయమై సభయందు నిన్నటి దినమున నుదహరించిన పిమ్మట సదరు వార్తాపత్రిక, "మదరాసు మెయిలు" నిన్న సాయంత్రము కస్తేటుమెంటును ప్రకటించెను. అధ్యక్షుని నిష్పాక్షిక భావమును శంకించును దేశముగాని మరెట్టి అగౌరవకరమును నుడేశముగాని తమకులేదనియు అట్టివాక్యములు శాసనసభవారి కాగ్రహము గలగించునని తమకుఁజెలియననియు మదరాసు మెయిలు పత్రిక మన దెలిపెను. మదరాసు మెయిలు పత్రిక పైవిధముగ ప్రకటించెను గనుక ఈవిషయము నింతటితో వదిలేయుట యుచితమని సభవారికి నిశ్చయించుచున్నాను.

ప్రతిపక్షమున నాయకుడగు సామివెంకటాచలశెట్టిగారు పిదప మాటలాడుచు సభానాయకుడు చేరిన అభిప్రాయములతో సంపూర్ణముగ నేర్పరించెను. శాసనసభా వ్యవహారములను, వార్తాపత్రికల హక్కులను గల సంబంధమును నిర్ణయించుట కష్టసాధ్యమునకార్యముకాని అధ్యక్షునికి సంబంధించినవరకు అట్టికష్ట మెదియునులేదు. అధ్యక్షుని చర్యల నాశేషించు చర్యల నీసభయం దేపక్షమువారును సహించి యారంభించెను. సభి మెంబర్ల ప్రశ్నలను మునున గౌరవనీయసభ్యుల కెక్కువ ఆవకాశ మొసగుచున్నారని మదరాసు మెయిలుపత్రిక ఆక్షేపించుచు మదరాసు శాసనసభ వారంతా శాసనసభతో జోల్చుచు మదరాసు శాసనసభ గౌరవమునకు భంగకరముగ వ్యాఖ్యాన మొనర్చెను. ఇట్టిచర్య చాలగర్హ్యము. మదరాసు మెయిలు పత్రికతోనే నే కీ థి విం ప ను. అట్టి పోలిక యే అవసరము గల నెడల, మదరాసు శాసనసభయే పైచేయిగ నుండును. మదరాసు మెయిలుపత్రిక యేదో యొక విధముగ సమజాయితీ నొసగెను కనుక ఈవిషయము నింకటితో వదిలేయవచ్చును. ఇకమీదనైనను వార్తాపత్రికలు సరిగ ప్రవర్తించునని నమ్మెనను.

వి. బి. కృష్ణక నాయకుగారు జప్తిపక్షము తరపున సభానాయకుని వాక్యముల బలపరిచెను.

సభవారంతటితో నావిషయమును వదిలి, ఆయవ్యయపటికపై చర్చను ప్రారంభించెను.

వి. మునిసామినాయకుగారు—ఆయవ్యయపటికయందు దుష్ట వివిధ కాళులను వివరముగ చర్చించి 1921-22 సం॥ల లోపల కోర్టుఫీజు, స్టాంపుఫీజు మూలమున పన్నును అధికముగ విధించి యుండినదియు స్టాంపుపన్నుపై రూ. 47 లక్షలను రిజిస్ట్రేషను పన్నుపై రూ. 9 లక్షలను అధికముయొనరియు అందుచే అన్నిటికంటెను ప్రభుత్వమువారు ప్రధానముగ జేయవలసినపని ప్రజలపైగల పన్నులభారమును తగ్గించుటమని పల్కిరి. గ్రామపురస్థిరాగమునకై చాల తక్కువమొత్తముచెల్పింపబడుచున్నదనియు ఇంతకంటెను సాదర దృష్టిగలవారై మంత్రులు గ్రామస్థులకు తోడ్పడవలెననిరి. ప్రభుత్వమువారు గ్రామములకంటె స్థలములపైనే తమదృష్టినివేసెనని శంకికరింపజేసి నాని యభివృద్ధికే పాటుబడుచున్నారయ్య, గ్రామముల నుశేషింప రాదనియు నుడిచిరి.

శ్రీ ఓబిరెడ్డిగారు:—మాట్లాడుచు ప్రజలపై అసాధారణము పన్నులభారమువేయబడనినో ఆదాయము అభివృద్ధి జేసిదినను చింతించువారుండరనియు, ప్రజలు త్వరలో కోలుకొనజాలని దుస్సహపన్నులభారమునందే ప్రతినిధులున్నారనియు; చెల్లించినపన్నుకు తిరిగివచ్చేడి ఆదాయము చాలస్వల్పమనియు, విద్య, ఇంజనీరింగు, వైద్యము, ఆరోగ్యము, పరిశ్రమలు మొదలగు శాఖలలో ప్రజలకు తగినంతలాభము గలుగుట లేదనియు, దత్తమండలములు నిష్పాక్షికములగు భూములనియు, అనేకమంది ప్రజలను కాపాడుచు శాసనసభయే స్పష్టమనియు, ద్వితీయ, తృతీయ విధములను సభ్యులగుగ కార్యకర్తయ్యున్నారని గావున ప్రజలకు తోడ్పడవలెనని నిరీరిరి.

దత్తమండలముల పరిస్థితుల గురించి అనేక కమిటీలు ఏర్పడినవి. అనేక ఇంజనీరులు దర్శించి తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుపట్టి ప్రాజెక్టు నేర్పరచిననే దత్త దత్తమండలముల కిది నివారణ గాజాలదని కిష్టాభ్యుచేయించిరి. కాని ఈదేశమున వనమెచ్చుటకున్నాము. ఈవిషయము నిశ్చయమే చిట్లు ఇంజనీరు న్యవసాయ శాఖాధికారి చెప్పినట్లులేదు అధికారల విచారణాగమించితిని. ప్రభుత్వమువారిక యుత్తరువు ప్రకటించియున్నాము. కోటిరెడ్డిగారి సభలో నడిగిన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మొదట ప్రాజెక్టుల నిర్మాణమును గురించి దామింకను నిర్ణయించుకొన లేదని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు విషయమును నిర్ణయించులోపల మొదట ప్రాజెక్టులపై నను ప్రారంభించి నిర్మించవలెనని ప్రజలక్షణములకు కొంచె ముపశాంతిగలుగవచ్చును. ఈవత్సరము దత్తమండలములలో ఇంజనీరు సాకర్లములకొరకు రు 95 వేలనుమత్రము ప్రత్యేకించిరి. నాల్గవైట్ల కీమొత్తమేమాలకువచ్చునని ఇదంతయు వట్టివెక్కిరింపు దన్ను మరెయ్యకటిగారు.

సమాజానందస్వామి (నిమ్మజాతుల ప్రతినిధి తమిళభాషలో మాట్లాడుచు నిమ్మజాతిబాలర విద్యార్థినియొక్క అవశ్యకతను గూర్చియు నిష్పంధప్రాణమిక విద్య అయ్యుత్సవ వైద్యార్థినియొక్క అవసరములనుగూర్చి మాట్లాడిరి.

సామినాయకుగారు:—మాట్లాడుచు ఈ రాష్ట్రములో ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము జయప్రదముగా లేదని ఈ సంవత్సరము మరొకమారు రుజువుగావించెననియు, జాతీయ నిర్మాణకాళులు త్వరితగరింపజేసిన స్వప్నమునందానియు పల్కిరి. ప్రజాప్రతినిధులకు కార్యనిర్వాహక శాఖ బాధ్యులుగా నంతవరకు, రాష్ట్రపరిపాలన ప్రజల కొనగబడవంతవరకు ఈ విధానముందలి లోపములు చక్కబడ జాలననిరి. రాష్ట్రముందు యాములు విచ్చలవిడిగ న్యాపించియున్నవి. ప్రభుత్వమువారిదివరలో ప్రజల సుఖాధారములను గమనించి యుండిననో ఇట్టి దుర్మరపరిస్థితు లేర్పడియుండెడిగావు. ఏదేశమునగాని ప్రజలపై ఇట్టి దుస్సహాయ పన్నులు విధించబడియుండలేదు. దీనికితోడుగ ప్రభుత్వవ్యయము అంతవరకు పెరుగుచున్నది. దినమున కొకపూటయైనను తిండిలేనివారీ రాష్ట్రమున నెంత రోగలకు. మరియు రాష్ట్రముందలి విద్యాప్రచారమునకు ప్రభుత్వమువారు గావించినదేమి?

ఈ విషయములో ప్రభుత్వమువారియుద్దేశము నిరసింపదగిన దనిరి. ముసల్మాను విద్యను వెనుకటి విద్యామంత్రి సవతి తల్లిచేయతో జూచెననియు, ప్రస్తుత విద్యామంత్రియైనను ఈవిషయములో తన ప్రయత్నములు గావించెదనని నమ్ముచున్నామనిరి.

ఆంగ్లో హైందవ ప్రతినిధి డేవిసుగారు మాట్లాడుచు మెట్టూరు పామకరా ప్రాజెక్టులవలన భూముల కెంతయో లాభముగలుగననియు లామెంబరుగారింపలెంతయు అభివృద్ధి నీయులనియు, పాననిషేధము ప్రభుత్వమునా రాదర్యముగ నంగీకరించి కొన్ని జిల్లాలలో మందుగ అంగడులను మూసెడి ప్రయత్నములు గావించవలెననియు బల్కిరి.

స్థానికసంఘములు కెక్కువగ్రాంటుల నొసగుచు ఉన్నవి. మహారాష్ట్రమునెడిగారు, (తిరునల్వేలి) మాటలాడుచు, ఆయవ్యయపటికయందు, చాల పెద్దపెద్ద వ్యయములు వలపెట్టబడెనని నుడిచిరి. ఈవ్యయముల జూడగా, ఆర్థికసభ్యుడు చాల నిర్లక్ష్యభావముతో వీనికి పూనుకొనినటుల కనెను. ఈ వ్యయములు ఒక్క వత్సరముతో ముగియునవిగావు. ముందు ముందు చాల వత్సరములవర కీవ్యయభావమును మోయుచుండ నలవిచ్చును. భార్య పెయింటుబాటికి, ఇగ్నాంగమరమున నున్న జెనరలు హాస్పిటలునకు క్రొత్త ధనముల నిర్మించు విషయము మే ప్రభుత్వమువారి దృష్టి నాకర్షించుచు నున్నదిగాని, పల్లెటూళ్ల ప్రజల ఆ క్రొత్త ధనములు వారికర్జరంధ్రములు మారుటలేదు. పల్లెటూళ్ల ప్రజలు నడచుటకు రోడ్లులేవు. త్రాగుటకు నీలులేవు. వ్యాధిబాధితులకు వైద్యసహాయములేదు. 1923 సం॥న మంత్రివర్గమువారు గ్రామ వైద్యశాలల విధానమును ప్రారంభించిరి. కాని ఈవత్సరమునా లక్షలవ్యయము మాత్రమే ఏర్పరచుటకు ఆయవ్యయపటిక

యందు గనిపించుచున్నది. వెనుకటి వైద్యసహాయవిధానమునకు లోపములున్నయెడల వానిని సరింపజేసెను. అంతిలోగాని వైద్యసహాయ విధానమునే అంతరింపజేయుచు తమ గారు. ప్రభుత్వ శాఖలకు తీవ్రకక్షితమున, కోరిక ఎక్కువఅని ఆర్థికసభ్యుడు వచించెను. కాని స్థానికసంఘములను ఇచ్చువిధించు, హిరణ్యాక్షయ నిబంధనలు లేకుండ సకాలములో ధనము నొసగునెడల ఎన్నియో పనుల నిర్వహింపగలరు. గ్రామములందు రోడ్ల నిర్మించుచు ఆయావ్యయపటికయందు రు 5 లక్షలు మాత్రమే ప్రత్యేకింపబడెను. సరిసమానమొత్తమును స్థానికసంఘములు సంపాదించవలెనని నిబంధనను విధించుండ గ్రాంటు నొసగినయెడల దీనికి పరకల్లు మొత్తమును చెల్లించగలరు. స్థానికసంఘములు గ్రాంటు నకు సరిపమానము గు మొత్తమును సంపాదించలేవు. క్రొత్తఆదాయములకుగల మార్గములన్నియు ఇదివరకే పూర్తిగా తొలగివేయబడెను. క్రొత్తమార్గములేవు. పల్లెటూళ్లలో నీటివనరుల అభివృద్ధినికల్పించు సాధ్యముగాదు. నీటివనరులకొర కీవత్సరము రు 250 వేలు ప్రత్యేకింపబడెను. 150 తాలూకాబోర్డులను మరొకొన్ని రెండు తాలూకులునుగల చెన్నరాష్ట్రమున ఈమొత్త మేములనువచ్చును నూతులలోని గ్రామములందు మాత్రమే సగభాగమును త్రవ్వించుటకైనను ఈమొత్తముచాలదు.

సభవారంతట ఫలహారములకు లేచిరి.

గుంటూరు ఫోరరీనోట్లకేసు

8 వ ముద్దాయి తరపున యల్. ఆర్. శివసుబ్రహ్మణ్యంగారు ఫీజుపుచ్చుకొనకుండ పనిచేయుచు యీ దినన రీతిగా వాదించిరి.

7 వ ముద్దాయికి వ్యతిరేకముగా తన సాక్ష్యములేదు. అప్రావరుయొక్క సాక్ష్యములేవేరేములేదు. సదరుసాక్ష్యమునను ఇతర సాక్ష్యములవల్ల బలపడలేదు. యీ ముద్దాయి చిల్లరకుకాదాదు అని అప్రావరు చెప్పినాడు. కాని యితడు సంగీత పాటకుడు. మిగిలిన ముద్దాయిలందరును జైబాదలో గుర్తింపబడినప్పుడు ఇతడు గుర్తింపబడలేదు. సదరు సాక్ష్యము ప్రకారము ఇతనిని పెగ్రాపు మని యార్డకు ఏదియును వచ్చియుండలేదు. ఇతడు సదరు మనియార్డరు మీద సాక్షి సంశయముత్రముచేసెను. యీ 7వ ముద్దాయి 7 వ తేదీన జైబాదలోనుండెనని అప్రావరు చెప్పినాడు. కాని 8 తేదీన యీ ముద్దాయి జైబాదలో నుండెనని మిగిలినసాక్షులు చెప్పుచున్నారు.

10 వ ముద్దాయి తరపున గజేతలయ్యగారువాదించిరి.

11 వ ముద్దాయి తరపున కే. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు వాదించిరి. అప్రావరుయొక్క సాక్ష్యము ఇతరసాక్ష్యములవల్ల బలపరపబడలేదు. అప్రావరు సాక్ష్యమునే ఆధారముగాజేసికొని యీ ముద్దాయిల శిక్షించిరి. బ్రాహ్మణతయారుజేయుటకు రివారమునగడుపుండవలయునని చెప్పినాడు. కాని ఇతడు పదిరోజులలోనే బ్రాహ్మణుల తయారుజేసివాడని ప్రాసిక్యూటరు తరపున వాదించుచున్నాడు. ఇది అసంభవము పోలీసువారి జనప్రదర్శనములో ముద్దాయిని గుర్తింపజాలకపోయిరి. ప్రాసిక్యూటరు తరపున చెప్పబడినవిషయములను విశ్వసింపక మేజిస్ట్రేటు తన స్వంతకథ నొకటి తయారుచేసి ముద్దాయిని శిక్షించెను.

అంతట కోర్టువారు నాటికి విచారణ ముగించిరి.

గొల్ల శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

లక్ష్మీమునిసిపాలిటీ స్వాగతపత్రము

లక్ష్మీ, మార్చి 3:—నేటిదినమునాయంకాలము లక్ష్మీమునిసిపాలిటీవారు కైటుహారలెలు వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి స్వాగతపత్రము సమర్పించిరి. మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులగు రాయబహదరు త్రిలోకనాథ భార్గవగారు స్వాగతపత్రమును వదిలిరి.

గొల్ల శాస్త్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు దక్షిణాగ్రకాసమస్య ఒకవిధమున పరిష్కారమైనందులకు సంతోషమును ప్రకటించిరి. జాతీయబేరతాత్పర్యముతో స్వనగరాభివృద్ధి విషయమై అత్యధికముగ శ్రద్ధవహించుచుండ వలయుననియు చెప్పిరి. శాస్త్రిగారు సాంఘిక దురభివృద్ధిని ఖండించుచు హిందువు హమ్మదీయ విభేదములను అంతమొందించు ఒడంబడిక ఈనగరమునందే పుట్టినదని గుర్తెరుగుట అవసరమనిరి.

నేలంపూరురాజుగారు శాస్త్రిగారికి నొప్పవించినగిరి.

(అ.ప్రె.)

మహాసేవార్తలు

రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కాలేజీ:—ఈ కాలేజీవర్ధంతో వస్తున్న వస్తువులను జూబిలీసోత్సవమున ఈనెల 5 తేదీ శనివారము జరుగును.

సర్ బి.యస్. శర్మగారు అధ్యక్షత వహించెను.

రాకసాక్షి:—వెంటగిరి మహారాజుగారు నే 3 ఉదయం కలకత్తానుండి వచ్చిరి.

కర్నూలు చౌదరిగారు ఐ. యం. యస్. (రిటైర్డ్) గత రాత్రి కలకత్తాకు వెళ్లిరి.

సర్వే డైరెక్టరు అరు గొంపర్డుగారు కాకినాడ వెళ్లిరి

తిరువళ్ళిక్కేణి కృష్ణగానసభ:—పైసభ యజమాన్యమున మిన లలితాంగిచే పాటవచ్చేరి ఈనెల 6 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4-15 గం|| లకు వెంకమాదలచెట్టిపేది 1 నెంబరు యింటియందు జరుగును.

మహాత్మునకు స్వాగతము

ఏప్రిలునెలలో తిరునల్వేకి వచ్చునప్పుడు గాంధీమహాత్మునకు స్వాగతపత్రము సమర్పింప తిరునల్వేలి తాలూకాబోర్డు వారు మునిసిపాలిటీవారు తీర్మానించుకొనిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈసభవారి యజమాన్యమున సంజీవరావుగారు వేణుగానము, గోవిందస్వామి పిళ్ళైగారు ఫిజీలు, అలగనంబి పిళ్ళైగారు, మృదంగం.

పైపాటకచ్చేరి యీనెల 6-తేదీ ఆదివారం సాయం కాలం 4-15 గం|| లకు జరుగును.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—ఈసభవారి యజమాన్యమున మాంసుకి చిదంబరభాగవతరంగిచే ఈనెల 5, 6 తేదీలయందు జరుపబడిన కాలక్షేపములు ఈనెల 19, 20 తేదీలయందు మింటుపిట్టలోనుండు తొండమండలం నూర్చులునందు జరుపబడును.

మద్రాసు ట్యూటోరియల్ కాలేజీ:—ఈకాలేజీ యొక్క సాంవత్సరికోత్సవము ఈనెల 5 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు జార్జిటౌన్ లోని ఆంగప్ప నా కి ఫోన్ 17, 18 నెంబర్ల గృహమందు జరుగును.

సర్ సి.పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు అధ్యక్షత వహించెను.

మద్రాసు కార్పొరేషనుసభ:—లోగడ వాయిదావేయబడిన కాన్సిలుమీటింగు ఈనెల 7 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు జరుగును

1926-27 సం||రపు పునర్విమర్శ చేయబడిన బడ్జెటును గూర్చియు 1927-28 సం||రపు కొత్తబడ్జెటును గూర్చియు చర్చింపబడును

మిర్జాపూరు ఎన్నికతగాదాలు:—ఈతగాదాల వ్యాజ్యములు పరిష్కారమై ఏర్పడిన ఎలక్షను కోర్టువారు ఇదివరలో తెలుపబడిన రీతిగా ఈనెల 5 తేదీని విచారణ ప్రారంభించెను. మిర్జాపూరు జమీందారుగారు తమ ప్లేటుమెంటు దాఖలుచేయుటకు కాలపరిమితి మరికొంత కావలెనని కోరిరి.

హిందూస్త్రీ సమాజమువారు మదరాసు మహాంజుశ్రీ ఆయుర్వేద శ్రీరామాచార్యగారు ఈ సమాజపు బాలికకు విద్యార్థినివేతనము నెల 1 కి 15 రూపాయలు 1927 సంవత్సరము మార్చి నెలనుండి ఇచ్చుట కంగీకరించిందలకు వారిపై సమాజమువారు అనేక వందనముల నర్పించుచున్నార ఈరీతిగనే పలువురు ప్రభువులు సమాజమువారు వృద్ధికి తీసికొన రాబ్రాధితులు.

మద్రాసులోని మరణసంఖ్య:—ఫిబ్రవరి 26 తేదీతో అంత్యమయ్యే వారమునకు పాలుసరి దామాషాయి - మరణ సంఖ్య వెయ్యింటికి 850. చొ|| ఉన్నది గతవారము వెయ్యింటికి 868 చొ|| ఉండెను. మహాచిక్కుము 32 రికి తగిలేనుగాని మరణములు లేవు. ఇన్ ఫ్లూయెంజావల్ల మరణము సంభవించెను. మలేరియావల్ల 24 మరణములును, ఇతరజ్వరములవల్ల 14 మరణములును సంభవించెను. 1926 సం|| రములో ఇదేవారమునకు మరణములసంఖ్య 47.4 చొ|| ఉండెను.

సుబ్రహ్మణ్య కిల్లగారి గాత్రపాట:—మైసూరు రపు సంగీతసభవారి యజమాన్యమున, మొన్నటిదిన మే కంది సుబ్రహ్మణ్య పిళ్ళైగారు గావించిన గాత్రగానము, శ్రోతలతన్మయల గావించెను. వీరు కృతులకు బాడేను పద్ధతియు, వీరి స్వరకల్పనము, అపూర్వములు స్వరకల్పనలో, స్వరములు ఏర్పి హర్షింపటం కడుసాంఘిక సుంకును. వీరి, లయజ్ఞానము అద్భుతము. వీరికి ప్రక్క ఫిజీలు వాయిచిన గోవిందస్వామిపిళ్ళైగారు తమ వైఫల్యమును సంపూర్ణముగ జూపగలిగిరి. మరి యొకరు వీరిసానమాక్రమింపటం దుర్లభము. అలగనంబి పిళ్ళైగారి మృగంగవాద్యము కడుసున్నితమై పాటకు మెరుగుపెట్టెను.

300 ఇండ్లు కాలిపోవుట
రంగూను, మార్చి 2:—టావాయిలో మాడువందరి ఇండ్లు భస్మమయ్యెను. బహుళ తగులబడిన. నష్టమపారము. వేల కొలది జనులకు తలదాచుకొనుటకు తావులేదు. (ఫ్రీప్రెస్)
టావాయి కమిషనరుగారికి బర్మా గవర్నరుగారిట్లు తినినంపిరి. అగ్నిప్రమాదములను చాలించారము గలిగినది. నష్టములపాలైనవారికి నా సానుభూతి తెలుపుదు. నష్టవివరముల వ్రాయుదు. నహాయమేమైన గావలెనా? (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ
బొంబాయి, మార్చి 4:—నేటిదినము బొంబాయి శాసనసభలో బడ్జెటు, చర్చసందర్భమున కైతులదప్పి తొలగించు విషయమై ఆలోచింపటకు దేశాయిగారు లొండు రెవిన్యూ డిమాండునం దొక కోత సుపపాదించిరి. కైతులదారిద్ర్యమును వివరించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఉపపాదనమును బలపరచిరి. కాని ఉపపాదనము అధికసంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

నూతన ధరలు

ఇదివరలో ఎప్పుడూ తయారుకానట్టి గొప్ప

బ్యూక్

పూర్తిగా కప్పబడిన ఎంజిన్. గలది.

మూయబడిన మాడల్ రూ. 5,350 నుండి గలదు.
 తెలువబడిన మాడల్ రూ. 4,800
 ఇతర లోహస్వర్ణలేక ఛాసిస్ తో సహా యిరుచేయబడినది. 1927-వ సం||రము బ్యూక్ దులో నున్న ఎంజిను యితరమైనవాటితో కంటెను మేలైనది మీరు కొనలేరు. మీరు యేలాటి సంబంధములేక ప్రత్యేకముగా తయారైన వెచ్చించదలచినను సరే.

దక్షిణ యిండియాకు ఫోర్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:
సింపున్ ఆండు కో, లిమిటెడ్.
 మదరాసు, ఉదకమండలం.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సనసభ (1-వ తేది ఫలహారాంతరము)

కె. సి. రాయగారు

ఫలహారాంతరమున కే. సి. రాయగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇప్పుడేదీగిన మొత్తము జూబాయి కలెక్షన్ల గ్రామములలో భూసంపాదనలకేసనియు భూమిఅంతయు పైని కళాఖవారిదే గావున నీ మొత్తమురక లెక్కలలో కనబడునదే ననియు చెప్పిరి. ఈ మొత్తములను ఇంజనీరియల్ ఏజెన్సీ కంపెనీ కేమియులాభము లేదు. డాక్టరుమాంజీగారు చెప్పినట్లుగా భారతీయుల కీ విషయమున సంపూర్ణాధికార ముండవలసినదే. విమానములబోర్డులో భారతీయులనుగాని యీ యధికారము చేకూరదు. ముందుభారతీయులకు తగినంతప్రాతినిధ్యముండవలెను; (వినుతు వినుతు) పిమ్మట బోర్డుస్కీములు ఆర్థికసంఘము వారి పరిశీలనకు గరియై తుదకు భారతకాసనసభ ఆమోదమును బడయవలెను.

సర్ సామ్యూలుహోదగారిలో నీవిషయములనుగూర్చి మాట్లాడినవారిలో నేనొకడను వా రీవిషయములకు సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారి కేరింగించెదమని చెప్పిరి. కాని డాక్టరు మాంజీగారి పదములు ప్రతిఘటనముగా నున్నవి. సివిల్ ఏవి యేవన్ అభివృద్ధిబొందుటకు హిందూదేశము ఆవర్యప్రాయ మైనదేశమనియు భారతీయులు మంచిపైలటులును ఇంజనీరు లును కావలెననియు అందరును తెలిసియున్నారు హిందూదేశ ముననీకాఖ అభివృద్ధిబొందవలెనన్న ఇండియన్ కాపిటలులో ఇండియన్ కంపెనీ నొకదానిని లేవదీయవలెనని సర్ సెప్టెటన్ బ్రాంకరుగారే చెప్పియున్నారు. దానికెవ్వరు కాదనరు. విమానములనుగూడ హిందూదేశములోనే యేలతయారుచేయ రాదని సర్ సెప్టెటన్ గారడిగిరి. కరాచీ దానికి మిక్కిలి తగిలియు న్నది. అసెంబ్లీ వారీమాండు కడ్డుపెట్టి అట్టి యవకాశములను పోగొట్టుకొందురా? ప్రపంచమంతయు నొకదానినిబోయిన హిందూదేశము మరియొకదానిని బోవునా? హిందూదేశమే ముగ్గురకు గాక పోయినట్లుయిన నీదేమాండును సర్ బి. యన్. మిత్ర గారట్లు తీసుకొనివచ్చియుండరని సభ్యులమంత్రము విశ్వసించరాదని అడిగిరి. (హర్షము)

సర్ పి. థాకూరుదాసుగారు

ఆర్థికస్థాయిసంఘములో సభ్యుడుగానుండి చెట్టి గయ ప్రసాదసింగుగారితో కలిసి 1925 సంవత్సరములో నీవిషయ మునకే ఆడుగబడిన 1½ లక్షరూపాయలకు అడ్డుపెట్టితిమని సర్ పి. థాకూరుదాసుగారు చెప్పిరి. ఇప్పుడుగూడ విధానమెట్లుండునో నిర్ణయించువరకు ధనమును వ్యయపరచగూడదని ఆర్థిక స్థాయిసంఘములో నూచించినది నేనే. కాని సర్ బి. యన్. మిత్రగారు అంతర్జాతీయ ఒడంబడికకు లోబడియుండవలసిన దున్నని చెప్పియున్నారు. ప్రజలలో నిప్పటికిని చాలవరకుమోటబండియేరాకపోకలకు సరకులను గొంపోవుటకు అనుచైన సూర్యముగానుండ యీనూతన పద్ధతి అవలంబించుట హిందూదేశము నకున్యాయమా? ఈసివిల్ ఏవియేవన్ పద్ధతిని స్థాపించుటకై ప్రయత్నముకంపెనీకి ధనసహాయము జేయుటఅవసరమా? ప్రభుత్వమువారి సర్వీసుకు సహాయముచేయడలంచిన యెడల వన్నులు చెల్లించువారి నేడపించి యీసభ వా సామ్యులు చెల్లించడలం చియున్నారా? చాలమొత్తము కావలసియున్నయెడల ఒకసంవత్సరము వరకు వీనినాపియుండుట మేలుకాదా? ఈస్కీములన హిందూదేశమేమి కానున్నదో యెరుగుదురా? అనిఅడుగుచు ముందుసంవత్సరములలో హిందూదేశమెంతో చెల్లించవలసివచ్చునో తెలుసుకొనకుండ యీమొత్తముపైన ఓటుచేయ గూడదని సర్ పురుషోత్తమదాసు థాకూరుదాసుగారు రిరి.

జిన్నాగారు

అసెంబ్లీచేత ఒకవిధానము నవలంబింపజేయవలసినదని పుడు ప్రభుత్వమువారు మిగుల సాధువుగానుండురు. కాని అవలంబింపజేసినతరువాత దానిని వివరములుగా సాగించుటలో వారియిష్టమే యిష్టము. వైమానికబోర్డున దీసభనుండి నూటికి 50 మంది ప్రాతినిధ్యముండవలెను. సివిల్ ఏవియేవన్ డైరెక్టరు భారతీయులకు శిక్షామొసంగుటకు స్కీమునేర్పరచెదమని నమృకమీయవలెను. అప్పుడుగాని బ్రిటీషువారివలలో నేను పడజాలను అని జిన్నాగారుచెప్పిరి.

పండిత మాలవ్యాగారి ఆకాశయానమును గూర్చి సర్వ విషయములను బోధించుటకై వెంటనే తగిన చర్యను నీసుకొనవలెనని చెప్పిరి. హిందూ విశ్వవిద్యాలయములో ప్రారంభము జేయుటకు కబీరుద్దీన్ అహమ్మదుగారరి. (నవ్వు)

సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెట్టు

సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెట్టుగారు చర్యను ముగించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—వైమానికశాలపై నధికారము ప్రభుత్వమువారికే యుండవలెనుగాని కొంత పెట్టుబడి నిప్పుడు పెట్టి ప్రభుత్వము వారికి ప్రతిఘటముగ వరియొకరు తయారుగావలెనని ప్రభుత్వ మువారికిలంపు గాదు. ఈవైమానికశాలలు భారతీయులకు ప్రధమశిక్షా మొసంగుటకును హిందూదేశము నిర్మించుటకును స్థాపించుటకును ఉద్దేశింపబడినవి. ఈ స్కీము వివరములు గా చూచేయుటకై సివిల్ ఏవియేవన్ డైరెక్టరు చలహాయం డవలెను కాని వైమానిక బోర్డువారి కార్యక్రమము సరియైన పద్ధతుల మీద స్థాపించబడినదిని ప్రభుత్వమువారి నమృకము. బోర్డువారికార్యక్రమ మేమనగా మొట్టమొదట ప్రయత్నముకంపెనీయొకటి బయలుదేరి ప్రభుత్వమువారినుండి కొంత ధనసహాయమును పొందవలెను. డైరెక్టరు లలో భారతీయులే యెక్కువమందియుండి రూపాయ కాపిటలు లులో ఆకంపెనీఇండియన్ కంపెనీగానుండవలెనని ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయము తెండరుబువచ్చేవరకు ధనసహాయమంత వరకుండవలెయు చెప్పజాలము. ఈధనసహాయము లేకంత యీమార్గము లభివృద్ధి గావని వైమానికబోర్డువారి నూటనయై యున్నది. అసెంబ్లీ సభ్యులును అదేయభిప్రాయముతోనుండుట సంతోషము. భారతీయులకు విమానవిషయములందు శిక్షామొసంగుటకై ఒకప్లానును తయారుజేయుచుని డైరెక్టరు నడుగవలెనని ప్రభుత్వమువారియభిప్రాయము. విద్యార్థి వేతనముల విషయములుగూడ అందు చేర్చబడినవి. కాని ప్రభుత్వమువారిందుకు బడ్జెటులు కాబాలరు. చివరకు వైమానిక బోర్డునుకో లేక దానిని నమన మరియొకబోర్డు నిర్మింపబడునో అదయుంగాక అదియే సలహాసంఘముగా మారునో ప్రభుత్వమువారిప్పుడు చెప్పజాలరు అనిచెప్పి చివరకు సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెట్టుగారు చిన్నచిన్నవైమానికసంఘములను స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సాహ మొసంగెదననియు, ఢిల్లీలో అట్టి కమ్మ నొకదానిని స్థాపించుటకు పండిత మాలవ్యాగారు శ్రద్ధవహించినట్లుయిన దానికి తగిన ఫలితము చేతూరుటకు సహాయము జేయుటకు సర్ బి. యన్. మిత్ర గారు రుతుకతోనున్నారనియు చెప్పిరి.

సర్. బాసిల్ బ్లాక్టెట్టుగారి యుపన్యాసము ముగియగా నే సమ్యుతులు పువ్వుకొనకయే 10 లక్షల సివిల్ ఏవియేవన్ డిమాండు హర్ష ద్వవలతో అంగీకరింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

తిరిగి సభ గురువారమునాడు మూడు. అప్పుడు జనరలు బడ్జెటుపై చర్చజరుగును. (అ. ప్రె)

ప్రకటన

(1) సర్పాపురము, తణుకు, యేలూరు, గుడివాడ లోకలుండు సబుడివిజనులలోని కృష్ణాజిల్లా బోర్డు రోడ్లకును, సర్పాపురము తణుకు లోకలోండు సర్పాపురము సబుడివిజనులలోని తణుకుతాలూకా బోర్డుల రోడ్లకును 1927-28, 1928-29, 1929-30, మూడుసంవత్సరములకు, కాటేరు, ఆరుగోలను, జగన్నాధపురము, నాచుగుంట, బాదంపూడి క్వారీల నుంచి సామానులు సరఫరా చేయుటకును.

(2) 1927-28 సం॥రం॥లో చేయవలసిన కృష్ణా జిల్లాబోర్డురోడ్ల సంరక్షణపనులు చేయుటకును నీలు చేయబడిన పెండర్లు, కృష్ణాజిల్లా, చిలకలపూడి, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరువారికేర్పరిలో మొదటి అయిటము తాలూకు పెండర్లు 1927 సం॥రం॥ మార్చి 18 న తేదీనిన్నీ రెండవఅయిటము తాలూకు పెండర్లు 1927 వ సం॥రం॥ మార్చి, 26 వ తేదీనిన్నీ, దాఖలుచేసుకొనబడునట్లు యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది. పూర్తియగువినయము లను తెలుసుకొనగోరువారు కృష్ణాడిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరుగారికి వ్రాసికొనినయెడల అచ్చుపెండరు నమోనాలతోను నోటీసులతోను తగువివరములు తెలియగలవు.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరుగారి ఆఫీసు చిలకలపూడి యన్. వైద్యనాథం, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరు.

ఆహా!! ఎంతమోసము!!

శ్రీగవర్న మెంటువారిచే సహాయము పొందుమావున్న (State-aided) మా ఫేక్టరీలో తయారుయినటువంటి సిల్కు బట్టలు ఇండియాలో ప్రతిమాక్సెట్టులోను 1918 సంవత్సరము నుండి ఆనగా 18 సంవత్సరములనుండి అమ్ముచున్నవనేసంగతి అందరకు తెలిసిన విషయమే.

1921 సం॥ములో గవర్నెంటువారి ప్రోత్సాహము వల్ల లం. చులోని జరిగిన బ్రిటిషు ఎంపెరు ఎగ్జిబిషనుకు మా శిల్కుబట్టలు పంపించియున్నాము సబురుబట్టలును లంఛనునుండి మాకు వక మెడలున్నా వకపర్టి ఫెక్టరీను బహుమతి యిచ్చి యున్నారు యిందువల్ల మాబట్టలయొక్క నాణ్యమున్నట్లు అందమున్నూ మీరే ప్రాపించగలరు.

యింజనీల కొందరు ప్రజలను మోసముచేసెలంపుతో నాణ్యముకానిబట్టలు తయారుచేసి మాబట్టల అని నమ్మించి మోసపుచ్చుచున్నారు.

మాతాలూమా ప్రతిబట్టయందును మా ఫేక్టరీయందును మా కేరుతో పున్న బట్టమాత్రమే మాబట్టలని నమ్మకము కావలసియెడల స్వాంతుల్య పంపిస్తూ ధరలు తెలియజేస్తుగలము.

ముప్పన సోమరాజు అండ్రోవిరాట్టు, శ్రీ లక్ష్మీ శిల్కు మేన్యూఫ్యాక్చరీంగువర్కుస్ ప్రొప్రయెటరు, పెద్దాపురము తెల్లిగూడెం అడ్రెసు "శిల్కుగుడ్డు" 3358

లకోటా ప్రశ్నలు

సోదా చూడవలెను! ఆనందించి తీరవలెను!! అజమీరు కాపరగులగు సయ్యద్ అబ్దుల్ సమద్ అమిల్ గారు వర్తమాన, భూత, భవిష్యత్కాలఫలములు ఆశ్చర్యముగా చెప్పటలో వీరికి అద్భుతమైన ప్రజ్ఞ కలదని నేను సంతోషపూర్వకముగా విన్నవించుచున్నాను. నేను వ్రాసిన మాటలు యథార్థములని ఒక్కసారి వీరినిపరీక్షించినవారు ఒకరికొని తీరుదురు.

బుడి శ్రీహరిరావు,

స్వేషతో తహశీల్ దారు పాంమ్యూటీ కృష్ణ 15-4-1917. మియిస్ట్రంవచ్చిన యే 5 ప్రశ్నలకై నను సరియైన జ్ఞానములు వి. పి. గా రూ 1-4-0 లకు పంపబడును. మిస్టరు, మీ తల్లిపేరు, మీ తండ్రిపేరు వ్రాసిన చాలును. సోదా చూచినవారు మాకు పంపిన యోగ్యతాపత్రములే మాఫలముల నిదర్శనములు చాలుచున్నవి. మరొక యొక్రిందివిలాసమునకు వ్రాసిన మోసముండదు. 8072

యునాని జ్యోతిషాలయము, గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

దీనచింతామణి (అను తత్వవివేచనము.) ఇదిభక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యదాయకంబగు తెనుగుగ్రంథము. శ్రీరామునకు వసిష్ఠుడుపదేంపిన తత్వసారము. వెల ప్రతి 1కి రు 0-8-0. డబ్బు పుస్తకములకు 1-8-0 పోస్టేజీ ధ్యులువేరు.

మొదటి భాగము మొదటి భాగము

వెల సులభము-త్యవపడుచు-జన్మసాఫల్యము నొందించునది ఈగ్రంథముందు ఈశ, కేస, కర ప్రశ్నోపనిషత్తుల కాంధ్రపద్యతాత్పర్యములు ప్రతి మంత్రమునకు విభజనగా నందజేసిని సులభముగా దెలియుటకుల వ్రాఱబడినవి. ఇందువలన ఉపాసనావిషయములు, కర్మకర్మమునకే హేంద్రియాదుల స్వభావములు, జీవలక్షణము, ఆత్మద్యరూపనిర్ణయము, శరీరము విడిచిన పిమ్మట జీవునికి సంభవించు లోకాంతరజన్మ విషయము, జన్మప్రకారము, ప్రణవోపాసనామహిమ, జీవబ్రహ్మోగ్య విజ్ఞానము, జ్ఞానప్రాప్తికి సాధనములు, మోక్షము, ఈవిషయములు కరతలామకముగాఁ దెలియును. అందఱును జదివి తరింపవచ్చును. సారాయాకును అనుమల మనుగ్రంథము. వెల ప్రతి 1కి రు 1-8-0. పోస్టేజీధ్యులు వేరు. వయవారలీ దిగవ చిరునామాకు వ్రాసినచో వీ. పి. గా పుస్తకముల బడయదురు. చిరునామా: అన్యునబ్రోలు వేంకటసుబ్బారాయశర్మ రేలంగి, తణుకుపోస్టు, (పడమటిగోదావరిజిల్లా)

పితాపురం రాజావారికా లేజీ ఉత్సవదినము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు టోక్టు

వైస్ చాన్సలరు అభిప్రాయములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 21:—నిన్నటిదినమున పితాపురం కాళేజీ ప్రాతవిద్యార్థులు సమావేశమై ఆనందముగ కాలముగడపును కాళేజీ యభివృద్ధిని ఘనపరిచుకొనిరి. నిన్న సాయం కాలము కాళేజీ దినోత్సవము జరుపుటకు పెద్దబహిరంగసభ ప్రత్యేకముగ నిర్వహించిన పందిరియందు 4-30 గంటలకు జరిగెను. ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు భగవంతుండు గుప్తగారు (యాకాళేజీలో 1890 సం॥పు ప్రాతవిద్యార్థి) సభాధ్యక్షత వహించిరి ఆయన కిరుప్రక్కలను కాళేజీ ప్రస్థానాలు డాక్టరు వేమూరి రామకృష్ణారావుగారును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షుడైన కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారును, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడును అ.భా.కాం. సంఘసభ్యుడును నగు బులుసు సాంబమూర్తిగారును నూర్పుండిరి ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

అధ్యక్షుడు కాళేజీ ప్రాతసరిక్రిను తెలియచేయుచు చక్రవర్తికిని దేశమాతకును కాళేజీకిని టోక్టులను చెప్పిరి.

కాళేజీ టోక్టులకు ప్రిన్సిపాలు రామకృష్ణారావుగారు ప్రత్యక్షతరమొసంగిరి. కాళేజీని ఒకజన్మనిగదీసికొని ఆజన్మని మాట్లాడుచున్నట్లుగ ఆద్యంతమలనకు ఉపన్యసించిరి. మిగల మనోరంజకముగా చెప్పబడెను దాని పూర్వపువరిత్రము ప్రస్తుత సితియను ఆ యువన్యాసమున చెప్పిరి.

శ్రీచావలి రామసోమయాజులుగారు రాళేకపోయినందున లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు (మ్యూనిసిపల్ వైస్ చైర్మన్) పితాపురం సంస్థానమువారి కుటుంబమునకు టోక్టుచెప్పిరి 400 సంవత్సరములవంకి పురాతనచరిత్రను సూచించి ప్రస్తుత మహారాజాగారి మహాదౌదార్యమును దాపత్యమును ఆయన నిర్వహించి పెంచుచున్న ధర్మసంస్థలను తెలియజేసిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు టోక్టును మ్యూనిసిపల్ చైర్మను దామోదర కృష్ణమూర్తిగారు ఉపపాదించిరి ఆంధ్ర త్వమును సంపూర్ణముగా నిందు ప్రసన్నపరిచేసి ఆంధ్రోన్నతికి విశ్వవిద్యాలయము తోడ్పడునట్లు చేయబడుచున్నందులకు తమ సంతోషమును సజీబుచిరి.

రామలింగారెడ్డిగారు

ఆటోక్టునకు వైస్ చాన్సలరు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు ప్రత్యక్షతరమిచ్చిరి ఇప్పుడు జరుగుచున్న విమర్శనలు వివరించి తిర్పించిరి. దీర్ఘపన్యాసము మిగలవర్తమాంతోగూడి హాస్యరసధాయిపై పలుమారు సభ్యుల నవ్వులను కరితాళధ్వనులకును పాత్రమైనది.

ఆయువన్యాస సంగ్రహ మీక్రింద పొందుపరచబడెను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు టోక్టుప్రపోజ్ చేసిన కృష్ణమూర్తిగారికి ఆయన చెప్పిన గౌరవప్రదమగు వాక్యములకు నావందనములు. ఈకాళేజీ జ్యోతిషశాస్త్రములకు నచ్చి వాల్గొనుచున్నప్పుడు, దీనికిసంబంధించిన ప్రిన్సిపాలును తక్కినవారందరిని వారు జయప్రదముగ గావించినందున అభినందించుట నాప్రభువిధియైయున్నది. ఇట్టి సభదినము మరల మరల అనేక సార్లు రాగలదని కోరుచున్నాను. కాళేజీని జన్మనిగా పోల్చును మొదట చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమును వివాహమాడుట యు పిమ్మట ఆధర్మము వివాహాది ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును వివాహముచేసికొనుటయు ఇట్టివిధముగా డాక్టరు రామకృష్ణారావుగారు చేసిన మహోపన్యాసము నాహృదయము నంటినది. నాకోరికమాత్ర మేమనెన ఈ 75 వత్సరములు గడిచిన మంచి యువతి ఇంక ఇట్టి వివాహప్రయామలకు సమాప్తి చెప్పవనియు విద్యాసంబంధమైన మార్గమున సంనిరంచుచుండుననియు నాయభిలాష (నవ్వు, కరితాళధ్వనులు) ఈసంస్థకు పితాపురం సంస్థానము దాదొయిట్లు రామకృష్ణారావుగారు చెప్పుటలో వింతలేదు. ఈయువతి ఆదాదొయిట్లు నిరంతరం పెంపకమును దాదాపుగాకోరుచు నే ముందును ఈపితాపురంకాళేజీ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో నొకటి. కాకినాడయొక్కయు ఆపురప్రముఖులయొక్కయు బలమును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సదాతెక్కచేయగలమని నాకుసంతోషము. దానియొక్క గమనము పరమేశ్వరానుగ్రహముచేతను పరిస్థితులనుబట్టియు అది యే అలంకరించుకొనగలదని నమ్ముదును (గరితాళధ్వనులు) కృష్ణమూర్తిగారు రుచూరించినట్లు ఈవిశ్వవిద్యాలయమునెడల జూపిన అనురాగతత్వమునకు నామనస్సునకు చాలతలెను. ఆయనతోపాటు నేనును సర్ వీ.పి. పాట్రోగారుపాట్టిస్వభావము

లేకుండ ప్రతిపాదించిన ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము బిల్లునకు నేనును నాస్వస్థులని నిచ్చెదను. అట్టిబిల్లువలన వివిధవివరములందు అనేక సవరణలను తెచ్చుకొనుటకు వీలుగానున్నది. దానిని సరిగా తెలివి తేటలతో ఉపయోగించినయెడల ఆంధ్రదేశము నందు విస్తారముగా విద్యాభివృద్ధి కలుగుటకు కారణమగును.

మిమ్ములను త్వరితగతినె చెల్ల వద్దని జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించవలసినదని నిన్నటి యువన్యాసముందు సర్ కె.వి.రెడ్డిగారు మీకు చెప్పినట్లు నాకు తెలియుచున్నది. ఇప్పుడున్నది వేగమే అయినయెడల అది మంచిదే. దేశమునందెప్పుడు ప్రస్తుత సమస్యితిగతులబట్టి మనము చాలమందగమనులమై పోవుచున్నామేమోయని భీతిగల్గుచున్నది. నన్ను గురించి నాన్నేహితుడు కొన్ని మంచివిశేషములను ఉపయోగించినట్లు తెలిసినది. మిక్కిలి హృదయపూర్వకముగ ఆయనకు వర్తింపజేసిన (నవ్వు) బహిరంగదీపనము రంగ్రాన్వేషణమునకే ప్రోవయగుటయే యుపయోగం (మరలనవ్వు) అదేమో నాకు తెలియదు. కాని నాన్నేహితుడు సర్ కె.వి. రెడ్డి ఇందు విషయమై నాతో చర్చించుట ఉచితమని యోచించవలసినది. ప్రజాభ్యుదయమునకే అగు చర్చ నాకిష్టము. అందువలన నిజము తెలియవలెను. సత్యమునది కాగదావంటుది అది ఎంతకదిలితే అంతప్రకాశమగును. అవిష్కరమునకే సర్ కె. వి. రెడ్డియును ఆయన యెంతకదిలితే ఎంతవైచితో ఆంతి తక్కువగా బయటకు వచ్చును. (నవ్వు కరితాళధ్వనులు) ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువిషయమై దానిపోలికనుగించి ఇంతకంటె వేరుతీరిగా బాగా ఆలోచించురని నే నూహించుచున్నాను. రెడ్డిగారు నన్ను వర్సైటైటీనియనే అని చెప్పిరట. వర్సైటైటీ అనియన్ అని అనినందుకు కొంత విశేషమే ఆయన సూచించిన జాగ్రత్తవిషయములో మాడుసంగతులు వివరించెదను. అవేవిషయ పరచములు దేశభాషలజరుగుట (Vernacularization of Studies) యూనివర్సిటీ ఎక్స్ టెన్షన్ విషయములో నేను రాజకీయమును దిగువచేసి తిననియు, మాడవది ఆంధ్రదేశములో విద్యను ఆంగ్లనైజ్ చేయుటలో గవర్న మెంటు ఏజెంటుగా విశ్వవిద్యాలయము ఉండవలెనను పోలిసి.

ఇందు మొదటిది రాజమహేంద్రవరములో గత జూలై లేక ఆగస్టునెలలో సర్ రెడ్డినాయుడిచ్చిన యువన్యాసము నందు శిష్యులుగ తీవ్రముగ కార్యమునకు దిగవలెననియు ఎల్లప్పుడును చెప్పినదే చెప్పుట మాడవదియు కార్యములోనికి వెంటనే దిగి చూడవలెననియు, ఒకవేళ వీగిపోయివచ్చితిని మొత్తము మీద ప్రజలకాప రాజయము లాభదాయకముగా నుండుననియు ఆయనచెప్పిరి. సర్ రెడ్డినాయుడుగారి వైరస్థితిని మీరాలోచింపుడు. ఆయన ఆరోజున కార్యమునకు తొందరపెట్టెను. ఈనాడు స్తంభనమునకు లేక కార్యము చేయకపోవుటకు Inaction నన్ను ఏమియు పని చేయకుండ మా ర్సొ మన్నయెడల ప్రజల ఆజ్ఞకు బద్ధుడనై కార్యము చేయవలెనని వచ్చిన నేను అట్లనేయుండెదను. కొన్ని మానములక్రిందట నేను ఈవర్సైటైటీలైజేషన్లో కార్యమునకు త్వరపడలేదు. ఈనాడు కార్యముక్రమం లేదని తొందరపెట్టలేదు. ఈవిషయము ఎకాడమిక్ కాన్సిల్ వారిచేత నాచేతకాదు. ఒక ఉపసంఘమునకు ఆలోచననిమిత్తము విడిచిపెట్టబడెను. జానికిరామయ్య పంతులుగారు అందువిషయమై తనసాక్ష్యమును ఆలోచనలను ప్రోగచేసివారు నేనేమియు దానిని గురించి చెప్పవు గాని విద్యాధికులందరును తన జాగ్రత్తతో ఇందువిషయమై ప్రవర్తించునని నేను చెప్పగల్గుదును. ఉపసంఘమువారి రిపోర్టునచ్చెదకు మీరుఆగి ఆరిపోర్టుమీద ఎకాడమిక్ కాన్సిలు వారును ఇతరసంఘములను ఆలోచించి ఏ నిర్ణయములకు వచ్చెదరో మీరు చూడవలెను. ఆ ఎకాడమిక్ సంఘములు వచ్చునిర్ణయములకు నేను వెంటనే ఎంతమాత్రము కాలయాపన లేకుండ అమలులో పెట్టెదను.

యూనివర్సిటీ ఎక్స్ టెన్షన్ లెక్కర్సునందు రాజకీయ విద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు గురించి ఇవి రాజకీయ పార్టీలను ఉంచు నుకేళముతో ఆంగ్లనైజ్ చేయబడలేదు. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము ఉత్తీర్ణులైన ప్రాఫెసరులకు వినుటకు వందువలన ఎక్కడ అభివృద్ధిని గాంచుటకును అట్టి డ్రెయినింగ్ కొరకును ఈ ఎక్స్ టెన్షన్ చర్యను పబ్లికేషన్ చర్యను తన వతావరణమునందు జరిపించుటకు ఈ యెక్స్ టెన్షన్ డిపార్టుమెంటు నిర్మాణము చేయనుదేశంపబడెను.

మాడవ విషయమును గురించి ఉపన్యాసకుడు చాల దూరము మంచిచెడ్డలను తులనాచి తిర్పించెను. కొల్లి శయ్యేట్ విద్యనిమిత్తము యూనివర్సిటీ గవర్న మెంటునకు యేజెంటుగా నుండి వ్యవహరించుట ఆయన యుద్దేశ్యము. తన అభిప్రాయమును స్పష్టముగా నిర్భయముగా తాను బహిరంగపరచుట తన ముఖ్యనిశితయము విశ్వవిద్యాలయ శాసనమునందే విశ్వవిద్య

లయమునకు గవర్న మెంటు కాళేజీలు స్వాధీనపద్ధతు నియు గవర్న మెంటుసామ్యు ఇవ్వబడవలెననియు సూచించియుండెననియు, గవర్న మెంటుసామ్యుగా ప్రజలిచ్చేట సామ్యునియు, ఆసామ్యు విశ్వవిద్యాలయమునకు ఖర్చుపడ స మం జ స మ ని యు, కా మ ర్సు, ఇంజనీరాని మొదలగు కాళేజీలకు కొంతసామ్యు ఇవ్వక తీరదనియు, యూనివర్సిటీ దానియొక్క లెజిటిమేటు ఫంక్షనులు చేయుట విధియనియు అందుచేత ఇప్పుడు ఈకొల్లి శయ్యేట్ విద్యను ఆంగ్లనైజ్ చేయు నధికారము ఎక్కువేషనల్ డిపార్టుమెంటునందుండవలెనా లేక యూనివర్సిటీయందే ఉండవలెనా అనే చిన్న సమస్యకలదనియు, ఇది ప్రజాభిప్రాయమునుబట్టి యుండుననియు ప్రజాప్రతినిధులు ఉదయంపజేసిన ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు అట్టిస్వాతంత్ర్యము నివ్వవలెనో లేదో వారే నిర్ణయంపడలసినది యు ఇట్టివిధముగా లోక్సియందును, డెక్కాయందును గల యూనివర్సిటీలకు స్వాతంత్ర్య ముండెననియు ప్రపంచమందలి అన్ని దేశములలోను యూనివర్సిటీలద్వారా కొల్లి శయ్యేట్ విద్యను ప్రభుత్వము ఆంగ్లనైజ్ చేయుచున్నదికాని ఎడ్మంట్ కేషనల్ డిపార్టుమెంటులద్వారా కాదని గ్రహింపవలెననియు ప్రపంచకానుభవమును బట్టి యొనను ఆలోచించుట గగనముగను గానుగూరెడ్డిగారు చెప్పిరి.

సెంటర్స్ పెట్టుటనుగించి ఒకరు ప్రశ్నింపగా—ఆసెంటరు ఎక్కడయినప్పటికిని యూనివర్సిటీ కమిటీవారి సిఫార్సులను పూర్తిగ తాను నెరవేర్చువాడనియు వాటిప్రకారముగా ఒక సెంటరునియు అట్లు వీలుగానియెడల వేరొకరు స్థలములలో భిన్నరకములుగా ఆసెంటర్లను ఆంగ్లనైజ్ చేయుటకు విశ్వవిద్యాలయమువారు సిద్ధపడవలెననియు ఈ ప్రశ్నను రాష్ట్రదృష్టితో నిష్పాక్షికముగ అందును ఆలోచింపవలసినదనియు రామలింగారెడ్డిగారు అభిప్రాయము జెప్పిరి.

రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కళాశాల భవననిర్మాణమునకు గాని, సెనేటు హాలు నిర్మాణమునకుగాని, ఇంకా ఇట్టి ఇతరమైన వానికిగాని గవర్న మెంటువారు బడ్జెటులో ఒకపైస అయినను ఏర్పాటు జేయలేనని సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు నిన్నటి యువన్యాసముందు ఇక్కడ తమకు తెలియజేసిననియు, అందుమీద అభిప్రాయ మేమనియు ఒకరు ప్రశ్నను పంపిరి. అందులకు రామలింగారెడ్డిగారు సమాధానము చెప్పిన దేమనిన్న అక్షిపాతగా నాకేమియు తెలియదు. బడ్జెట్ ప్రవరించువరకు ఆరట మంచిది స్నేహులకు సామ్యు ప్రత్యేకించ లేదన్న స్వల్ప ప్రశ్నకంటె నాకు ఎడ్మంట్ కేషనల్ పోలిసి చాల యెక్కువ ముఖ్యతరముగా కన్పించును.

ఉపన్యాసమును సంపూర్ణము గావించుచు, ఏదో విశ్వవిద్యాలయమునప్పుటయే పరమావధిగ తమరెవరును యోచింపరాదనియు, నిజమైన జయమును ఈ విశ్వవిద్యాలయము పొందుటకు తమరందరును కృషిచేయ వలెననియు, జాతీయోత్సవముల ననుసరించి యెక్కువ అవచితరీతిని ఈవిశ్వవిద్యాలయము పనిచేయుట కభివృద్ధిచేసి రాబోవు తరములవారు కృతజ్ఞ తగలవారిగునట్లు తమరందరునుతోడ్పడి పనిజేయవలసినదనియు రామలింగారెడ్డిగారు హెచ్చరించిరి. (కరితాళధ్వనులు.)

ప్రస్తుత కాళేజీవిద్యార్థులకు టోక్టు బారు గోవిందరావుగారు రుపపాదించిరి. అందు వహితుడైన సాహెబుగారు (ఒక విద్యార్థి) ప్రత్యక్షతరమొసంగిరి. కాళేజీ ప్రిన్సిపాల్ వందవార్షియములు గావించుచు కొన్నిసంవత్సరములక్రిందట ఈకాళేజీలో కొన్నాళ్లు ఉపాధ్యాయుడుగానుండిన దుర్గారావు వెంకట సూర్యప్రకాశరావు బి.ఏ. గారు ఈకాళేజీ మ్యూజియమునకు 150 పురాతన నాణెములను కానుకగా నొసంగిరనియు అందులకు తమహృదయపూర్వక ఆనందమును తెలియబరచుచున్నాననియు ఇంకను ఇతరవిధములుగా కానుకలు చందాలు ప్రావిద్యార్థులు తీర్మానించినరీతిని ఇవ్వగోరుచున్నాననియుచెప్పిరి సభ రాత్రి 7-30 గంటలకు మగిసెను.

టి. భగవంతుండు గుప్తగారు తమపూర్వస్థలమైన ఈకాళి నాడుకు దయజేసినందులకు ఈపట్టాపువైశ్యులు ఎక్కువ ఆదరమునుజూపి ఆయనను గౌరవించిరి. జగన్నాథపురం వర్తికుడైన బచ్చు సుబ్బారావుగారు నిన్ను మధ్యాహ్నమునను నిన్నరాత్రి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల్ ఆయన శ్రీకాళోళపు వెంకట్రావుగారు గుప్తగారికిని ఇతరవైశ్యముఖులకును విందుజేసిరి. నేడు బంగారువారిసత్తములో వైశ్యసంఘమువారు సమావేశమయి వారిసాంఘిక పునరుద్ధరణమునకు కాలసిన విషయములను ఆలోచించిరి. అచ్చటనే ఆందరును గుప్తగారితో విందారగించిరి. నేటిసాయంకాలమున గుప్తగారు మెయిలులో మదరాసునకు పయనమయిరి.

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు నిన్నరాత్రి దేజవాడకు బయల్దేరిరి.

శ్రీ ఉడిపి అధిపతి

మధ్యస్వామిలవారు

జార్జిటవునుకు ఆర్యవైశ్యపుంగవు లాహ్వనించుట
శ్రీ అధిపతి మగాధిపతులకు శ్రీ విభుప్రియ తీర్థ
స్వామిలవారును మరీమపురస్వామిలవారును ఉడిపినుండి
సంచారము బయలుదేరి పోలింగరులో కొంతకాలమునుండి శ్రీ
స్వామిలవారిని యోగాంజనేయస్వామిలవారిని సే
వించుచుండిరి. శ్రీ స్వామిలవారి రథముదగ్గరనుండి
దానిని మరల కట్టియిటుకు పూసుకొనవలెనని శ్రీస్వామిలవారి
మివారి అజ్ఞానసారము శ్రీ యోగాంజనేయస్వామిలవారు శ్రీ
విభుప్రియ తీర్థస్వామిలవారికి పోలింగరులో స్వప్నమువాఙ్మ
నోసంగుటచే తదర్థమై వదాన్యలసహాయమును బహుగోరి శ్రీ
స్వామిలవారు చెన్నపురికివచ్చిరి. కొంతకాలము పూనమల్లిపై
రోడ్డునందును స్వల్పకాలము తిరువల్లి క్షేత్రలోను పిమ్మట మై
లాపూరులోను పీఠ వసించుచుండిరి. చాలమంది ప్రముఖులు
శ్రీ స్వామిలవారిచే అర్చితులగుచున్న శ్రీ బాలకృష్ణస్వామి
లవారిని సందర్శించి తీర్థప్రసాదములను స్వీకరించి రథనిర్వాహము
నకు యథాశక్తిగ ధనసహాయము చేసియున్నారు. ఇప్పుడు శ్రీ
యతులు గంపపూడి కుప్పయ్య శ్రీశివగారు మున్నగువారవైశ్య
పుంగవులు శ్రీస్వామిలవారి నాహ్వనించిరి. నిన్న 2 వ కేసీరాత్రి
స్వామిలవారు మైలాపూరులోని మాధవబాగునుండి బయలుదేరి
చినాబజారుకురాగానే పలువురు వైశ్యప్రముఖులు వారిని
సన్మానపూర్వకముగ పెద్దరొగ్గిని ఊరేగింపుతో గోవిందప్ప
నాయకు అన్నపిళ్ళపిళ్ళలగుండా వరదా ముత్తయప్పన్ పిళ్ళకి
గొనిపోయిరి. కొంతకాలము సమీపమున వరదాముత్త
యప్పనపిళ్ళలోనున్న శ్రీమత నారాయణగురవయ్య శ్రీశివగారి
సత్రమున బసయ్యేర్పరపడెను. కొంతకాలము స్వామిలవా
రచటనుండి తమ ఇష్టదైవము శ్రీ బాలకృష్ణదేవులకు నిత్యమును
మహాపూజ యొనర్చుచుందురు. జార్జిటవునందున్న హిందువు
లందరును వారిని సందర్శించి తీర్థప్రసాదములను స్వీకరించుటకు
మంచిఅవకాశము లభించినదని భక్తులొకరు మాకు వ్రాసిరి.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిశేషి)

గాంధీమహాత్ముని కాహ్వనము

చిత్తూరు కాంగ్రెసు సంఘమువారు శ్రీ గాంధీమహా
త్ముడు ఆంధ్రదేశ ప్రచార మొనర్చునపుడు వారి నాహ్వనించి
“భిక్షునిధికి” ధనసహాయము చేయదలచి విరాళములను వసూ
లు చేయుటకుగాను విశేష ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు.
శ్రీ పూనిమాండాడు వెంకటాచలము నాయుడుగారును తరఫ
హయ మొనర్చునట్లును, మహాత్ముని వారి యూరికి స్వంతముగ
నాహ్వనింపదలచి యున్నటులను, తెలియుచున్నది.

జిల్లా పోలీస్ సంచారాంత స్వార్థము

ఈ జిల్లాపోలీసు మాపరెండెంటుగారి యాధిపత్యమున
గత 26-2-27 వ తేది శనివారము పేరెట్ గ్రాండ్స్ అను స్థల
మున జరిగెను. స్థలము బావులాలతో బాగుగ వలంకరింపబడి
యుండెను. అల్పాహారానంతరము వివిధయాటల యందు పాటీ
పరీక్షలు జరుపబడెను. శ్రీమతి బ్రేయిడ్ వుడ్ డొరసానిగారు
విజయ మొందిన యభ్యర్థులకు బహుమానముల బంచి పెట్టిరి.

ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్తావము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
2046 డాక్టరు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, రజవాడ

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. ఈ ఖర్చులు 0-4-0
అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం. మార్చి 4 తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు	85 0 0	మొదలు 112 8 0	వరకు
దియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిని ,, వ 42 గలవి రు	12 4 0	14 12 0	
నెల్లూరిని ,, డిటో ,,	15 8 0	16 0 0	
డిల్లి ,, డిటో ,,	16 4 0	16 8 0	
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0	
నువ్వులు ,, ,,	22 0 0	25 0 0	

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	15 0 0	16 0 0
నెనగలు ,, డిటో ,,	15 0 0	16 0 0
పెసలు ,, డిటో ,,	16 0 0	17 0 0
మినుములు ,, డిటో ,,	16 8 0	18 0 0
ఉలవలు ,, ర 195	18 12 0	14 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	158 0 0	156 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,,	54 0 0	56 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	52 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 184 మిషకనూనె	127 0 0	
అముదము బా 1-కి ,,	117 0 0	118 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాంపసుపు బా 1-కి	68 0 0	70 0 0
కురపసుపు ,,	85 0 0	45 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	116 0 0	125-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	40,45	
కాశహస్తపాయకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	21 0 0	56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	40 0 0	32 8 9
చదరం ,,	31 0 0	32 0 0
రవుండు ,,	28 0 0	35 0 0

6. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నిం 00 పెట్టె 1-కి	4 8 0	
నూళియేనుగ నెం 20	7 2 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యా	6 12 0	
నెం 6 బెన్ని ధర	4 4 0	
నెం 24 ,, సింహం	7 4 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 4 0	
నెం 60 ,, కారం బెన్ని	9 2 0	
నెం 12½ జమ్మరు	5 8 0	
నెం 40 ,,	9 10 0	
నెం 44 ,,	5 2 0	
నెం 14½ పాండిచేరి	6 0 8	
నెం 12½ న్యూకాటన్	5 0 0	
నెం 20½ న్యూకాటన్	6 8 8	
నెం 10½ కోయంబత్తూరు	5 8 0	
నెం 12½ ,,	5 9 0	
నెం 14½ ,,	6 8 0	
నెం 12½ మాళ	5 4 0	
నెం 16½ ,,	5 12 0	

7. దూది.

బోండావెట్టు బారవ 1-కి	800 0 0	
తల్లూరుదూది ,,	145 0 0	

8. లోహములు.

వండి 100 కులంకిన	68 4 0	68 6 0
బంగారు, కులము 1-కి	21 0 0	21 2 0
వనరుము 1-కి	18 9 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	388 0 0	288 0 0
రాగి డిటో	355 0 0	258 0 0

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులైసరుకు (4-2-27)

ఇరువదిగజముల “పీస్” ధరలు

కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి)
రు 8-12. సరాసరి రకము రు 7-12.

కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (బి)
రు 8-8-0. సరాసరిరకము రు 7-4-0.

తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-12-0 గ్లాస్ గో 9000
(నెట్) రు 12-10-0 ఎత్. ఎత్. 73 రు 8-0-0. ఇ. సి. 78
రు 8-2-0, 881888. రు 13-4-0; 13-8; 8978 రు 7-10-0
1702 రు 10-12, 380 రు 8-4-0; Z. 73 రు 10-12.
Z. Z. 73 రు 8-0-0. 7658 రు 7-14. G. A. 38 రు 6-14.
G. G. 73 రు 8-0.

వైట్ వర్ టింగులు H. K- 62 రు 16-8-0.
రు 22-4-0. B.B.B. రు 15-14-0.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ(రేపాల్ కట్టు)—ట్రాక్—రు 5-2-0.
చలువ(కొంగ)రు 7-8; చలువ(ఎనిటి క్లెట్) రు 6-12-0 సవరను
40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నత్త(త్రము రు 10-12-0
60 నెంబరు సీమ (రేపాల్ కట్టు) అడక తెర రు 16-0-0
నెమలి రు 16-4; గడిబండి రు 8-5-0 ఎడ్డు గడియారము
రు 8-3-0; పెన్నిట్ రు 60 నెంబరు జపాను (పది
పానులకట్టు)—నీలంచేప రు 16-8-0.

లోహములు

ఇనుము:—బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక పాదవతు ధర
రు 31-0; రు 32.

ఇత్తడిరేకు:—జర్మను (డిటీమాన్) రు 283, రాగిరేకు
రు 255.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి
రు 22-0.

కలాయి పెంకురేకు:—24" గేజి 6" 7" 15-0-0
8" 9" 10" రు 15-4-0.

సీమెంట్ పీపాకు వెల:—

నార్వే అవుమార్కు రు 12-10-0 నెమలి రు 10-12-0

చక్కెర

(రెడి) రు 34-6-0. వాయిడా ధరలు ఫిబ్రవరి
ఏప్రిల్ రు 33-12-0.

వేరు నెనగపప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—“మిషన్” రు 57, రు 58.

సాదాపాను రు

వేరు నెనగనూనె

“గానుగ” రు 134. “వైస్” రు 128.

అముదము

(గ్రామధర) రు 117.

పదునుచేసినతోలు రతి 1 టిక్కి

ఎడ్డుతోలు (8½ మొదలు 9 రకులు) రు 0 13 6 రు 0 14 0
,, (తేలిక) రు 1 0 6 రు 1 1 0

,, బెంగళూరు (8 మొదలు 10) రు 0 13 7 రు 0 14 3
,, ,, (తేలికైనరకము) రు 1 1 0 రు 1 1 3

,, (విజయనగరం 7½, 8) రు 0 14 0 రు 0 15 0
,, (ఏలూరు 7, 7½) రు 0 15 3 రు 0 15 6

గేజతోలు రు 0 10 3 రు 0 10 6

గేజమాడతోలు రు 1 0 0 రు 1 1 0

అవుమాడతోలు రు 1 12 6 రు 1 13 6

మేకతోలు రు 2 7 0 రు 2 14 0

గొట్టెతోలు రు 2 10 0 రు 3 0 0

పదునుచేయని పచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు 100-కి రు 165 0 0 రు 185 0 0

బెజవాడ మేకతోలు ,, రు 160 0 0 రు 170 0 0

బెంగళూరుగొట్టెతోలు ,, రు 180 0 0 రు 170 0 9

బెజవాడగొట్టెతోలు ,, రు 180 0 0 రు 180 0 0

అవారముపట్ట బారవ 1-కి రు 26 0 0 రు 38 0 0

కొన్నంపట్ట ,, రు 20 0 0 రు 28 0 6

కరకాణ్ణము ,, రు 30 0 0 రు 45 0 0

అమృత తాంజనము

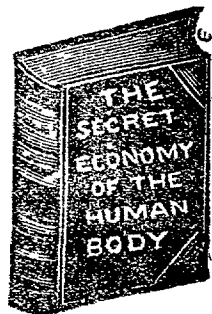
చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

వెంట్రుకలను
బాగుగా పోషించుటకును, అందముగా నుంచుటకును
ఓరియంటల్ టానిక్స్ ను
విశవ వాడవలెను
అది బట్టలను పోగొట్టి, మెట్టుకల కుదుళ్ళను మంచి బలమిచ్చును.
మెట్టుకలు పెరుగుటకు తోడ్పడును. మెట్టుకలను గడ్డును మృదువుగాను,
అందముగా నూచును.
ప్రతి చోటను విక్రయమునకు దొరుకును. 3059
Also By Messrs B K PAUL & Co, M R PAUL & Co, 1 & 3, Bonfield's Lane, Calcut
KEMP & Co, Bombay, DEY BROS 32 Mongi Street Rangoon
BISWARUP SARDH & SONS BLRDWAN

శరీర మర్త శాస్త్రము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు
నీవు చూడవలసినదియు చాలాలోజులు వెదకిన శాస్త్రమిదియే!!

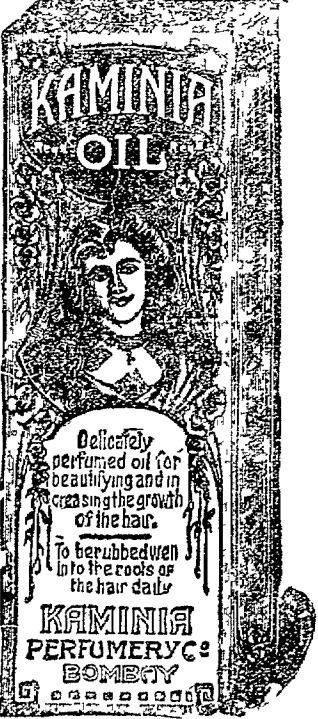
ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తిరహస్య
శాస్త్రము ఇదివరకు ఎవరివల్లను బహి
రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీని
లో శ్రీ పురుషలక్షణములు, వారి
యొక్క అవయవము విలక్షణములు
శృంగార రహస్యములును, మొగ, ఆడ
అను శకు డేశ్య వివరములు
ను, పూర్వము మహా రహస్య మర్త
ముగా వ్రాసిపెట్టిన పుస్తకమును

చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము.
రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 7 అణాలు. 9289
ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ,
సెం. 11 ఆరుముగంపేడి, సావలకాడు పేటపాస్టు మద్రాస్.

చదువుడు! మోచింపుడు!! కొనుడు!!!

కామినియా నూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణ ప్రసారముతో అత్యుత్తమైన నాణ్యత గలది. ఇది మెట్టుకల ఆరోగ్యమునకావలసినది. వాటి
యొక్క అపవృద్ధి, సాగుతన మొచ్చుచున్నది. పుష్టతయందు గల చురుకులను కార్యరీతిని, బట్టలను మృదువుగా
చేయుచు, మెట్టుకలను విశుద్ధముగా చేయుచు గలదిగాను

దీనియందు వజ్రోహారమైన కృష్ణ వర్ణము గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత
మెదులుకు ఉత్తమమున, చురుకులను, మంచియొనగలగు గలిగింపబడును.
శేషము శేషమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన అత్యుత్తమ
గుణమును నుజుచి చాల గొప్పగా వాడవలయున్నాడు.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతా ప్రతికను చదువుడు.
ఉపయోగించు భంజారి, అవృద్ధి, పంజాబునండి వాసినది —
“మీ కామినియా నూనెను పరిశీలించితిని ఇది మెట్టుకల పెరుగు
టకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. విశుద్ధముగా
4 బుడ్లను దయచేసి ఒంపుడు.
నీనిని ఉపయోగించుటకు మరువకుడు. ఇప్పుడు దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్లి ధర రు 1-0-0 డబ్బుకర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము
8 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”
హెచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రతి స్త్రీయందును, గ్రామ
మునందును నుండు నాగరిక మై యుండు ప్రతిదినానియందును తప్పక దొర
కును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తకులుగల గల తక్కువరకము నిచ్చి
“ఇది ఐదవము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్ప
లాభము గలదని తెలుసుకొనుదు గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారతంత్రములకు
మీరు లోబడకును ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప
వ. శేషము వాడగూడదని నిరవరముకొనుడు.

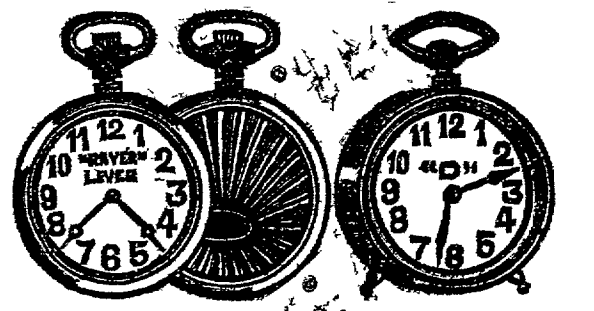
అత్తరుల లన్నిటికి రాజవంటిది

ఓటో దిల్ బహారు

వాదినవా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా
ప్రశంసించబడినది. వేడి రుతు లయందు కొన్ని
చుక్కలను శేష క్రాంతిగా గోసిన ప్రవృత్తులవలె
మీ ముట్టుకలను చాని వాగన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు.
తరువాత మీ తప్పుడును దీనినే వాడుదురు

1 కొన్న బుడ్లి 1-కి రు 2-0-0; వి. పి. ఖర్చు అణా 0-5-0 ప్రత్యేకము. | కాపీట్ బుడ్లి 1-కి
2 ” ” ” 1-4-0; ” ” ” 0-5-0 ” | ధర అ. 0-5-0
సోల్ పబ్లికేషన్స్:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ
285, శామ్సా మసీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ఇనాం కొద్దిరోజులు మాత్రము ఇనాం

మాయొక్క డిటయంపీసు రేయర్

మాయొక్క 18 కాల్కెట్టు రోడ్లలో బంగారు వన్నె
గల రేయర్ లీనర్ పాల్కెట్టు గడియారము మావద్ద కొనువారికి
లోకప్రఖ్యాతి వహించిన డి. టైం పీ 4 ఒకటి బహుముతి
గా యివ్వబడును రేయర్ పాల్కెట్టు గడియారపు మాత్రలో
గడియారము తయారుజేయువారు 5 సంవత్సరములు పుత్రవద
మని అచ్చొత్తించియున్నారు. ఇది కాలమునకు తగియైన గంట
నూమా పును యిది మంచి తరుణము ఇనాం డి. టయంపీసుతో
ర రు 5-0-0. డి. లీగల్ వాచ్ కంపెనీ
తపాలపెట్టె 243, మద్రాసు.

విజయం కావలెను 2081

లెక్కపెట్టి, యిక్కడ ముఖ్య, చేయి కాల పట్టుకొనుట,
పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను దీని ట్రాములో ఘోరముగ
ఖ్యాతి జెందిన “జామా తెలమునకు” నేను ను మందు చే
రేదియు లేదు చాల యోగ్యతాపత్రమును పొందియున్నది.
బుడ్లి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు,
ఇంగ్లీషు మందులు పలసరకులు సల్ఫూరిక్ యాక్సిడ్, టైటిక్,
మొరాటిక్ అసిడ్లు వ్యాపారస్థులు,
సెం. 63 నైవస్పహాయునివీధి, మదరాసు